

Po Parizu Budimpešta: nov alarmni zvonec za Evropo

MARKO MARINČIČ

Po nedavnem francoskem se v Evropski uniji oglašja nov alarmni zvonec z nedeljskih volitev na Madžarskem. Tudi Budimpešta potrjuje, da je desni populizem na pohodu, ki utegne v prihodnjih letih močno pogojevati evropsko politiko.

Absolutno večino si je na Madžarskem ponovno zagotovil voditelj skrajno konservativne stranke Fidesz Viktor Orban. Že res, da je doživel občuten osip glasov, vendar je pred tem s pomočjo dvotretjinske večine v parlamentu povsem povozil opozicijo in sebi v prid prikril ustavo in volilni zakon. Tako bo kljub manjšemu konsenzu ohranil absolutno oblast.

Opozicija in tuji opazovalci mu očitajo samovoljo in nedemokracijo, omejevanje neodvisnosti sodstva in medijev, svobode, pravic manjšin in preganjanje gejev. Po drugi strani pa sloni njegov konsenz na dejstvu, da se je postavil po robu interesom tujih investitorjev in je z zmesjo populizma in nacionalizma kljuboval pritiskom evropske tehnokracije. Nekaj uspehov je tudi dosegel, vendar kritiki - na primer pisatelj Gyorgy Konrad - ugotavljajo, da je danes na Madžarskem več revežev in več neenakosti kot pred štirimi leti.

To je najbrž razlog za osip volivcev, ki pa ga ni znala prestopiti demokratična opozicija. Leva sredina na volitvah ni prodrila, velik uspeh pa je dosegla skrajno desna, nacistična stranka Jobbik, ki nezadovoljstvo in strah ljudi pred negotovo bodočnostjo usmerja proti Romom in Judom. Očitno so pri tem uspešni, saj niti komična dogodiščina podtajnika stranke Csanada Szegedija (nenadoma je obrnil hrbet antisemitizmu in stranki, ko je prišlo na dan, da je tudi sam Jud in da je njegova babica preživela Auschwitz!) ni omajala podpore stranki.

To je danes velik problem Evrope in ne samo Madžarske. Vse več je raznih jobbikov, nacionalnih front in podobnih rasističnih populistov, v katerih ogrožene množice vidijo edino alternativo vladajoči neoliberalni tehnokraciji. Evrope centralne banke, trojke, grških receptov, vse manjših pravic in vse globljih družbenih razlik nam je zgradila ideologija konservativnega bloka, ki pa mu socialdemokracija sploh ni znala predstavljati alternative. Razočaranje nad Holandom, ki po volilnem porazu celo še bolj drsi na desno, docet.

Nič čudnega torej, če so desni populist v pomanjkanju alternative na levi tako uspešni in privlačni za najbolj ogrožene družbene sloje.

ITALIJA - Vlada včeraj odobrila srednjeročne napovedi

Smernice gospodarske in finančne politike

Razhajanja med demokrati glede reforme parlamenta

UKRAJINA - Kriza

Razmere se zastružejo

KIJEV - Razmere na vzhodu Ukrajine se še naprej zastružejo. Ruski separatisti so po Donecku tudi v Harkovu razglasili neodvisno republiko in napovedali referendum. V mesta Doneck, Harkov in Luhansk, kjer so proruski protestniki med drugim zavzeli tudi več vladnih poslopij, so zato oblasti v Kijevu napolnile dodatne policijske specialne enote.

Na 18. strani

TRST - Tržaški občinski svet

Začetek razprave o prostorskem načrtu

Tržaški občinski svet je včeraj popoldne začel razpravo o novem splošnem prostorskem načrtu, ki ga bo po napovedih sprejel sredi prihodnjega tedna. Trst bo torej po mnogih letih kmalu dobil nov regulacijski načrt, katerega namen je »v evropskem duhu« pri-
spevati k trajnostnemu razvoju mesta. To je namreč »evropski« prostorski načrt, ki gleda tudi čez mejo, nam je povedala občinska odbornica za urbanistično načrtovanje Elena Marchigiani.

Na 4. strani

EU VOLITVE

Tanja Peric kandidatka SSK na listi SVP

TRST - Tanja Peric bo kot predstavnica Slovenske skupnosti kandidirala na listi (na seznamu bo menda tretja) Južnotirolske ljudske stranke-SVP na majskih evropskih volitvah. Kandidatka, ki je po poklicu živinozdravnica, je doma iz devinsko-nabrežinske občine, trenutno je raziskovalka na univerzi v Bologni in članica mladinske sekcije SSK. Kandidatura stranke v dogovoru s SVP je že tradicionalna.

Na 2. strani

V Trstu vzbuja skrbi dušikov dioksid

Na 5. strani

Umrl Primo Rovis, »oče« Cremcaffeja

Na 6. strani

19. slovenski dnevi knjige tudi v Trstu

Na 8. strani

Se smer Dams seli iz Hiše filma?

Na 12. strani

Na Sabotinu ponovno nastaja napis »Tito«

Na 14. strani

DOBERDOB Zadružna banka z dobičkom in brez združevanj

DOBERDOB - Zadružna banka Doberdob in Sovodnje je lansko poslovno leto zaključila s 117.000 evrov dobička. Glavne podatke o poslovanju so posredovali med srečanjem s člani, ki so ga v ponedeljek izpeljali v goriškem Kulturnem domu, ko so tudi pojasnili vzroke za zaprtje podružnice na Korzu Verdi v Gorici. Med srečanjem je predsednik uprave Zadružne banke Doberdob in Sovodnje Dario Peric tudi povedal, da združitev s Zadružno kraško banko zaenkrat še ne bo.

Na 13. strani

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDA-LIŠČE**

Dušan Jelinčič
Sodelujejo Robert Šabec,
Igor Zobin, Primož Forte

**LITERARNA
SREČANJA**

**NOCOJ BOM UBIL
CHOMSKEGA**

DANES, 9. aprila, ob 20.30

KLUBSKI PROSTOR SSG
www.teaterssg.com

PORTAL

**55% olajšave
za davek IRPEF**

ALU okna in balkonska vrata, polkna, vhodna vrata in vetrolovi ter
PVC okna, lesena okna, senčila in notranja vrata ter vhodna vrata

VSE NA ENEM MESTU!

Urnik:
pon-pet: 8.30 - 12.00 in 13.00 - 17.00
izven delavnega časa po dogovoru

Tel: 00386 (0) 5 631 10 60
info@portal-koper.si
www.portal-koper.si

RIM - Tajnik in podtajnik SSk Terpin in Gabrovec

Srečanje s parlamentarci SVP in PATT, podtajnikom DS, in dogovor za evropske volitve

Deželni tajnik Slovenske skupnosti Damijan Terpin in podtajnik Igor Gabrovec sta včeraj sestala s parlamentarci SVP, njenim tajnikom Richardom Theinerjem in evroposlanecem Herbertom Dorfmannom, ter s parlamentarcem stranke tridentinskih avtonomistov PATT Francom Panizzo. Na dnevnem redu so bili volilni zakoni, varstvo manjšin in institucionalne reforme, zlasti v luči ohranjanja posebnih statinov dežel in pokrajin in upostevanja specifične narodno-jezikovnih manjšin. Dogovorili so se tudi, da bodo SVP, SSk in PATT utrdili sodelovanje s skupnimi pobudami na relaciji Trst-Bocen-Trento-Rim.

Z istimi politiki sta bila Terpin in Gabrovec kasneje na sedežu Demokratske stranke, kjer sta Theiner in podtajnik DS Lorenzo Guerini podpisala politično-volilni dogovor za evropske volitve. V Rimu sta se zastopnika SSk srečala tudi z vladnim podtajnikom Gianclaudiom Bresso in nazadnje s predsednikom bocenske Pokrajine Arnom Kompatcherjem.

Z leve Damijan Terpin, Lorenzo Guerini in Igor Gabrovec

AVSTRIJA

Svobodnjak A. Mölzer odstopil

CELOVEC / DUNAJ – Desničarski avstrijski svobodnjaki (FPÖ) so poldrugi mesec pred volitvami v Evropski parlament ostali brez svojega glavnega kandidata! Korošec Andreas Mölzer je namreč po rasističnih izjavah in spornih primerjavah s Tretjim rajhom včeraj v pisnem sporočilu je sporočil, da odhaja zaradi »manjkajočega zaupanja« svoje stranke iz vseh funkcij v FPÖ. Ob tem je dodal, da je postal tudi »žrtev trajnega pritiska medijev« in gonji svojih političnih nasprotnikov.

Andreas Mölzer, ki je v zadnjih letih zastopal desničarsko Strachejevo FPÖ v Evropskem parlamentu in glavni kandidat avstrijskih svobodnjakov za letošnje volitve, je bil v zadnjih tednih tarča kritike zaradi številnih njegovih spornih izjav. Tako je Mölzer, ki je bil dolga leta osebni svetovalec desničarskega populista Jörga Haiderja, ko je le-ta bil deželni glavar na Koroškem, večkrat pa se je udeležil tudi nastopov t.i. koroške konsenzne skupine, šele pred nedavnim na neki prireditvi na Dunaju Evropsko unijo primerjal s »Tretjim rajhom«, na neki okrogli mizi pa je označil po njegovem mnenju »absurdni regulacijski pritisk Evropske unije« s »konglomeratom črncev«. Medtem, ko se je od primerjave s »Tretjim rajhom« distanciral, je drugo taklo časa tajil, dokler se je pojavil o tem zvočni zapis. Posnetek je objavil časnik Süddeutsche Zeitung.

Od tedaj je bil deležen številnih kritik tudi znotraj stranke in je bil soočen tudi z mnogimi pozivi k odstopu. V začetku so Mölzerja sicer še podpirali koroški svobodnjaki na čelu z deželnim predsednikom stranke Christianom Raggerjem, o ko je v ponedeljek zvečer na Dunaju zasedal vrh zvezne stranke, je bilo jasno, da nima več podpore predsednika Heinz Christiana Stracheja in Mölzer je včeraj sam od sebe odstopil. (il)

POLITIKA - Evropske volitve

Tanja Peric kandidira za SSk na listi SVP

TRST - Tanja Peric bo kot predstavnica Slovenske skupnosti kandidirala na listi (na seznamu bo menda tretja) Južnotirolske ljudske stranke-SVP na majskih evropskih volitvah. Kandidatka, ki je po poklicu živinozdravnica, je doma iz devinsko-nabrežinske občine, trenutno je raziskovalka na univerzi v Bologni in članica mladinske sekcije SSk. Kandidatura SSk na listi SVP je že nekaj običajnega, kar potrjuje dobre odnose med slovensko etnično stranko v Furlaniji-Juljski krajini ter glavno stranko nemško govoreče skupnosti na Južnem Tirolskem.

Mlada Tanja Peric bo najbrž edina slovenska kandidatka na evropskih volitvah v Italiji. SVP se je tudi za te volitve povezala z Demokratsko stranko, nosilec njene li-

Tanja Peric

ste je dosedanja evropski poslanec Herbert Dorfmann, ki ima spet zelo dobre možnosti za izvolitev. Na listi SVP bo tudi kandidat iz vrst Tridentinske avtonomistične stranke PATT. Deželni tajnik SSk Damijan Terpin, kot znano, kandidira v Sloveniji na listi SDS Janeza Janše.

PIRAN - V Pomorskem muzeju Sergej Mašera

Obnovili Tartinijevo spominsko sobo z zbirko eksponatov slavnega virtuoza

Med najzanimivejše eksponate, ki so razstavljeni v spominski sobi, sodi violina, ki jo je izdelal mojster Nicola Amati iz Cremona

APRIL - Mesec vinarskih srečanj

Vinitaly in drugi sejmi

VERONA - Za vinarje je april čas sejemske sezone, saj se te dni v Veroni in v bližnji okolici z mrzlično naglico vrstijo kar trije pomembni dogodki. Največji in referenčni je seveda Vinitaly, ki za letošnjo že 48. izvedbo posveča veliko pozornosti ključnim besedam kot so internacionalizacija poslovanja, export, kupci in naravi prijazen razvoj.

Lani si je sejem ogledalo okrog 148.000 obiskovalcev, razstavljalcev pa je bilo vsega 4.101. Organizatorji za letošnjo izvedbo pričakujejo večje število obiskovalcev. Proizvajalcev iz naše dežele je približno 110. Prisotni so seveda tudi goriški in tržaški slovenski vinogradniki.

Veliko priznanje so letos podelili slovenskemu vinarju Ediju Kanteju. V nedeljo so ga ob navzočnosti kmetijskega ministra Maurizioa Martine in predsednice Furlanije-Juljske krajine Debole Seracchiani odlikovali s kolajno Cangrande. Kanteja so tako sprejeli v ugledno družbo najbolj zaslužnih italijanskih vinarjev.

Na sejmu se z veliko naglico vrstijo pomembni dogodki, degustacije, delavnice, sestanki z vinarji in številne konference, ki obravnavajo in raziskujejo vprašanja v zvezi s ponudbo in povpraševanjem v Italiji, Evropi in drugod po svetu. Zadnja leta se veliko pozornosti in razprav posveča naravnemu, biološkemu in biodinamičnemu vinu. Ena večjih novosti letošnje izvedbe Vinitalyja je VinitalyBio, to je prostor namenjen izključno proizvodnji certificirane biološkega in biodinamičnega vina. Za promocijo naravnih vin so se sicer v Veroni odločili že

pred tremi leti, ko je zagledal luč Vinitaly Vivit (terroir, vinogradi in vinarji), ki je sinonim za obrtniška vina, ki odražajo okus teritorija, kjer se proizvajajo.

Mesec april pa ne ponuja samo mednarodnega festivala Vinitaly. Istočasno se še vrstita sejma Viniveri (v Cerei) in Vinnatur (v Monticellu di Fara). Obe pobudi zagovarjata naravna vina, ki nastajajo ob popolnem spoštovanju zemlje, trte in naravnih ciklov, nasprotujeta uporabi invazivnih agentov in strupenih kemikalij, najprej v vinogradu in v kleti kasneje. Tudi na teh dveh velesejmi so prisotni goriški in tržaški slovenski vinogradniki, kot tudi proizvajalci iz Slovenije.

Tik pred sejmi je izšla nova knjiga o proceccu izpod peresa Fulvia Colomba. Knjiga nosi ime »Prosecco Patrimonio del nordest« in na preprost a strokoven način opisuje zgodovino te sorte grozdja. Uvodno in zaključno misel je za publikacijo prispeval Stelio Šmotlak. Knjigo so predstavili v ponedeljek na avtobusu, ki je peljal skupino tržaških pokaševalcev vina ONAV v Verono. (beto)

Vinar Damijan Podveršič na sejmu

BETO

PIRAN - V Pomorskem muzeju Sergej Mašera Piran so včeraj predstavili obnovljeno in dopolnjeno muzejsko zbirko spominske sobe Giuseppeja Tartinija. Spominsko sobo slavnega virtuoza so obogatili s tehničnimi izboljšavami, muzejskemu gradivu pa med drugim dodali slike vile Tartini. Restavrirali so tudi njegovo škaflo za violino in mavčni kip. Spominska soba slavnega violinista, tudi glasbenega teoretika in pedagoga, se nahaja v prvem nadstropju Tartinijeve rojstne hiše v Piranu. Med najzanimivejše eksponate, ki so razstavljeni v spominski sobi, sodijo mojstrovina violina, posmrtna maska, črtalnik in bakrorez z upodobitvijo njegovih sanj, na ogled pa so tudi številni Tartinijevi osebni predmeti, upodobitve, rokopisi in znanstvena dela.

Spominsko sobo so pri obnovi, ki je plod sodelovanja med muzejem in Skupnostjo Italijanov Giuseppe Tartini Piran, prebarvali, muzejski eksponati, ki so bili doslej pribiti na steno, pa sedaj visijo s stropa na vrhov, kar je, kot je za STA povedala kustosinja Duška Žitko, boljše tako iz ohranitvenega kot restavratorskega vidika. Novo mesto v spominski sobi je dobila tudi Tartinijeva posmrtna maska, ki je po besedah Žitkove »presunljiv in edini mojstrov relevanten portret«. Maska je razstavljena v sobni niši, v sobi pa sta na ogled tudi restavrirana Tartinijeva škaflo za violino in obnovljen mavčni kip.

V spominski sobi je na ogled tudi Tartinijevo pismo njegovi učenki Maddaleni Lauri Lombardini, ki ga je slavní virtuoza napisal leta 1760. Pismo s Tartinijevimi nasveti za igranje violine, ki je bilo prvič objavljeno že leta 1770, odtlej pa večkrat ponatisnjeno in prevedeno v številne jezike, želijo izdati tudi v slovenskem prevodu.

Giuseppe Tartini (1692 - 1770), po rodu iz Pirana, je bil eden največjih violinistov svoje dobe, izjemno priljubljen pa je bil tudi kot skladatelj in izviren glasbeni teoretik. Njegov opus med drugim obsega okoli 130 koncertov in več kot 170 sonat.

AVSTRIJA - Zakon o uradnem jeziku

Bo razsodba Evropskega sodišča pomagala tudi koroškim Slovencem?

Primer na Južnem Tirolskem bi lahko doprinesel k rešitvi problema v občinah Škocjan in Dobrla vas

CELOVEC – Po razsodbi Evropskega sodišča, ki je te dni v zvezi z uradnim jezikom potrdilo, da imajo državljani Evropske unije pravico, da uporabljajo materinščino tudi v drugih državah unije, če je ta jezik načelno pripuščen kot uradni jezik, da je upanje koroškim Slovencem, da bo razsodba tudi v Škocjanu in Dobrli vasi privedla do evropske normalnosti in da bo absurda ureditev, namreč da občani, ki živijo v krajih brez dvojezičnega napisa, nimajo pravice do uporabe slovenskega jezika, odpravljena.

Kot je znano, je Evropsko sodišče razsodilo o primeru neke nemške smučarke, ki je pred deželno sodiščem v Bocnu (Južna Tirolska/Italija) v nemščini vložila tožbo proti neki češki smučarki. Po italijanski zakonodaji je na Južnem Tirolskem pred sodiščem dopustno uporabljanje nemščine samo za italijanske državljane, tako da bi sodišče pravzaprav moralo tožbo nemške državljanke proti češki državljanki zavrniti in zahtevati, da jo vložijo v italijanščini. Deželno sodišče v Bocnu pa je imelo glede tega pomisleke in se je obrnilo na Evropsko sodišče, ki je sedaj potrdilo, da imajo pravico uporabljati manjšinski jezik vsi državljani Evropske unije, če je ta jezik v neki državi ali deželi načelno pripuščen kot uradni jezik.

Iz vidika te nove sodbe Evropskega sodišča je po mnenju društva slovenskih pravnikov na Koroškem »ponovno potrjena absurdnost ureditve« iz leta 2011, s katero je Avstrija – s pristankom predstavnikov vseh treh predsednikov političnih organizacij slovenske manjšine – z ustavnim zakonom »uredila« vprašanje slovenščine kot uradni jezik tudi v občinah Škocjan in Dobrla vas. Po tej ureditvi nimajo možnosti uporabljanja slovenščine tisti občani, ki živijo v krajih, ki v teh občinah nimajo dvojezične table. »Sedaj je vnovič pojasnjeno, da se v Škocjanu in v Dobrli vasi smejo posluževati slovenščine vsi državljani Evropske unije, nadalje zaradi načela enakosti pred zakonom tudi vsi avstrijski državljani in celo Dobrolčani v Škocjanu in občani Škocjana v Dobrli vasi«, ugotavlja Društvo slovenskih pravnikov na Koroškem.

Medtem ko slovenski odvetnik Rudi Vouk zdaj upa, da bo odločitev Evropskega sodišča povod, da bi morale postati aktivne tudi osrednje politične organizacije koroških Slovencev in od Dunaja odločno zahtevati spremembo ustavnega zakona o topografiji in uradnem jeziku za Koroško, predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm ocenjuje, da za takšno spremembo ustavnega zakona »v Avstriji obstaja ni politične volje«. Zanj zato trenutno ni pot, da gre nek koroški Slovenec/ka do Evropskega sodišča. Predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Sloven (SKS) Bernard Sadovnik pa je o morebitnih odzivih na odločitev Evropskega sodišča pojasnil, da bodo v naslednjih dneh imeli v organizaciji interni posvet s pravniki. Na absurdno ureditev v občinah Škocjan in Dobrla vas je pred nekaj meseci s parlamentarnim vprašanjem opozorila tudi državna poslanka stranke NEOS, koroška Slovenka Angelika Mlinar, a je od zveznega kanclerja Wernerja Faymanna dobila odgovor, da zvezna vlada zaenkrat ni vidi potrebe po popravku ustavnega zakona. (il)

Rudi Vouk

Nova ravnateljja Mohorjeve

CELOVEC - Mohorjeva družba v Celovcu ima od začetka tega meseca naprej dva nova ravnatelja -

Marjan Sturm

Franca Keliha, ki je doslej bil vodja založbe, in Karla Hrena, ki je nazadnje imel odgovorno funkcijo pri Koroškem skladu za pospeševanje gospodarstva (KWF) in več let tudi

član nadzornega odbora Mohorjeve. Z nastopom Keliha in Hrena na vrh celovške Mohorjeve se je končalo skoraj 40-letno obdobje, ko je operativne posle tega cerkvenega slovenskega podjetja vodil direktor Anton Koren, ki je konec marca šel v pokoj.

Hren in Keliha prevzemata položaj ravnateljev v gospodarsko zelo zahtevnem času, dodaten izziv je, da so dejavnosti Mohorjeve zelo razvejane in vsestranske, kar je nenazadnje tudi zasluga njenega predhodnika Antona Korena, je ob primopredaji direktorskih poslov dejal predsednik Mohorjeve družbe Jože Kopeinig.

Mohorjeva družba v Celovcu vodi založbo, tiskarno, knjigarno, srednješolski dom in konfesionalno dvojezično ljudsko šolo s priključenim popoldanskim varstvom. (il)

LJUBLJANA - Včeraj predstavitev

Prva svetovna vojna v Sloveniji tudi na posebni spletni strani

LJUBLJANA - Nacionalni odbor za obeleževanje 100-letnice prve svetovne vojne je na včerajšnji novinarski konferenci v Ljubljani predstavil svoje poslanstvo, naloge in delo. Javnosti so tudi predstavili posebno spletno stran www.100letprve.si. Včeraj predstavljena spletna stran ima po besedah direktorja urada vlade za komuniciranje Boštjana Lajovica dve ambiciji, to je, da predstavi delo nacionalnega odbora ter vsebinsko različne vidike prve svetovne vojne.

Stran, ki je večinoma v slovenskem jeziku, velik del pa tudi v angleškem, se bo v prihodnosti širila in poglabljala.

Pri obeleževanju obletnice prve svetovne vojne po besedah predsednika nacionalnega odbora, ministra za obrambo Romana Jakiča ne gre samo za obujanje spomina, pač pa želi Slovenija obletnico izkoristiti tudi za turistično, kulturno in drugo promocijo Slovenije. Je tudi priložnost, da se Slovenija na državni ravni spomni žrtev te vojne in jih ustrezno počasti.

Podpredsednica odbora, predstojnica Zgodovinskega inštituta Milka Kosa, Petra Svoltjšak je dejala, da je namen nacionalnega odbora tudi ozvesti slovensko javnost, da je bila prva svetovna vojna »odločilen čas v kratkem, intenzivnem 20. stoletju, in tudi čas, ko so Slovenke in Slovenci dejavno vstopili v svetovno zgodovino, jo ustvarjali, soustvarjali in predvsem doživljali na izjemnem način«. Poudarila je, da je prava prva svetovna vojna izjemno vplivala tako na tedanji materialni kot duhovni svet, ker je na ravni splošnega in intimnega prinesla popoln prelom z dobo pred začetkom vojne. Slovenija se je po njenih besedah tudi odločila, da bo stoto obletnico obeleževala v duhu preseganja delitev, ki so Evropo leta 1914 pahnila v vojno, krepitev idej sobivanja in strpnosti ter medkulturnega in medgeneracijskega dialoga.

Eno od sporočil prve svetovne vojne je tudi, da so posledice vojn silno nepredvidljive in da se tudi v teh nekaj nemirnih časih, ko ne tako daleč od nas tli spopad, zavemo, da je treba storiti vse, da se to prepreči, je še pozvala Svoltjšakova.

Slovenija bo letos in v prihodnjih štirih letih vsako leto poleg številnih prireditev, razstav, predavanj in dejavnosti pripravila osrednjo državniško komemoracijo. Prva bo letos 9. septembra pred kostnico na ljubljanskih Žalah,

ko bo slavnostni govornik predsednik republike Borut Pahor. Prihodnje leto bo 21. marca odprtje Poti miru od Alp do Jadrana, kjer bosta častna pokrovitelja slovenski in italijanski predsednik, Borut Pahor in Giorgio Napolitano. Julija 2016 bo osrednja državna slovesnost pred Rusko kapelico pod Vrščem, ki bo sovpadala s 100. obletnico gradnje kapelice.

Julija 2017, ko bo minilo sto let od 12. soške ofenzive, bo osrednja državna slovesnost v Kobaridu, kjer bo koncert vojaških godb pod taktirko znanega italijanskega dirigenta Riccarda Mutija. V zadnjem letu, leta 2018, ko bo minilo sto let od konca prve svetovne vojne, bo osrednji dogodek sklenitev evropske zaveze za mir. K podpisu te zaveze naj bi povabili tako poslance slovenskega kot Evropskega parlamenta.

MOJ VSAKDAN S PRIMORSKIM DNEVNIKOM

Predstavitve knjige Milene Miklavčič

KOPER - V knjigarni Libris v Kopru bodo v četrtek, 10. aprila, ob 19. uri predstavili najnovejšo knjigo avtorice Milene Miklavčič z naslovom »Ogenj, rit in kače niso za igrače«.

Milena Miklavčič je pisateljica, pravljica, publicistka, novinarka in raziskovalka, prejemnica mnogih nagrad in priznanj (najboljša samozaložniška knjiga leta 2006 – Pri hrastu na levo, večkratna nagajenka na mednarodnem natečaju za najboljšo otroško in mladinsko knjigo Schwenenstadt v letih 2009, 2010, 2012 in 2013, prve nagrade na literarnih natečajih Literarnega društva Reciklaža in DPM Beltinci). S knjigo Ženske je prepotovala celo Slovenijo in se srečevala z bralci na več kot 120 literarno-pogovornih večerih. (OK)

Čestitke Jadrano in drugim skupinam

TRST - Ob napredovanju v državno B lige je iskrene čestitke naslovil Združenje košarkarski ekipi Jadrano predsednik SKGZ Rudi Pavšič. Prav tako je Jadrano za velik uspeh čestital tudi predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka, ki je poleg Jadrano izrekel čestitke za izredne uspehe, ki so jih v teh dneh dosegli tudi dramska družina PD Štandrez in dva mladinska zbora, ki delujeta v sklopu SCGV Emil Kometel.

Po sledih Aleksandrink

DIVAČA - V Knjižnici v Divači bodo v petek, 11. aprila, ob 18. uri odprli razstavo in zvezka, ki sta nastala ob zbiranju gradiva z naslovom 'Po sledih Aleksandrink in služkinj na Krasu, v Brkinih in na Vipavskem. Večer bodo sooblikovali gost Bruno Lisjak Volpi ter člani študijske skupine Slovensko ljudsko izročilo skozi leto, ki delujejo v okviru Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras. V lanskem študijskem letu si se pod mentorstvom Marjete Malešič lotili zbiranja podatkov in drugih zapuščin deklet in žena, ki so do sredine prejšnjega stoletja opravljale delo služkinj, gospodinjstvih pomočnic, guvernant v bližnji tržaški okolici ali dlje v svetu. (OK)

Drage bralke in bralci!

Zamisel, ki se je pred nekaj leti rodila kot poletno vabilo, da na počitnice odnesete tudi izvod Primorskega dnevnika in se z njim fotografirate, je doživela nepričakovan uspeh in prerasla meje najtoplejših mesecev. Z veseljem opažamo, da nam mnogi med vami ob vseh letnih časih pošiljate fotografije, na katerih je upodobljen tudi naš dnevnik. Zato smo za vas pripravili novo rubriko: Moj vsakdan s Primorskim dnevnikom. Pošljite nam svoje fotografije, zelo veselimo posnetkov z vašim in našim Primorskim dnevnikom!

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografije lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Naš Primorski se je v severnoitalijanski luki Savona vkrcal na ladjo in se podal na dolgo potovanje, ki ga je pripeljalo preko Atlantskega oceana in Panamskega prekopa v Tihi ocean in se za kratek čas zato, da si je malo oddahnili, ustavil v lepem mehiškem letoviščarskem kraju Puerto Vallarta, preden je nadaljeval pot v Los Angeles, kjer se je končno izkrcal

ALEKSANDER KOKORAVEC IN MIRANDA BOLČIČ

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Pogovor s tržaško občinsko odbornico za urbanistiko Eleno Marchigiani

Občinski svet začel razpravo o »evropskem« prostorskem načrtu

V dvorani tržaškega občinskega sveta se je včeraj popoldne začela razprava o novem splošnem prostorskem načrtu, ki ga bo mestna skupščina po napovedih sprejela sredi prihodnjega tedna. Trst bo torej po mnogih letih kmalu dobil nov regulacijski načrt, katerega namen je »v evropskem duhu« prispevati k trajnostnemu razvoju mesta.

To je namreč »evropski« prostorski načrt, ki gleda tudi čez mejo, nam je povedala včeraj tržaška občinska odbornica za urbanistično načrtovanje Elena Marchigiani, ki smo jo bili prosili za razgovor glede značilnosti dokumenta. Do izdelave načrta je prišlo po dolgi poti, ki se je začela v prvih mesecih leta 2012. V tem obdobju se je tržaška občinska uprava sestala s stanovskimi organizacijami, sindikati, zbornicami, okoljevarstvenimi organizacijami in gospodarskimi združenji. Novi načrt zaznamuje skratka izrazita participacija, je poudarila Marchigianijeva in spomnila, da je nastal tudi v dogovarjanju z okoljskimi občinami ter s sežansko in koprsko občinsko upravo. Dokument je nastal tudi v luči novega evropskega načrtovanja ter priložnosti, ki jih ponujajo skupne pobude, kot so evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS). Pomembno vlogo bo imel tudi tržaški občinski svet, ki bo v prihodnjih dneh razpravljal o vsebini dokumenta in ga morebiti izboljšal, saj so občinski svetniki pripravili kar 180 popravkov.

Kakšen pa je glavni namen novega načrta? Namen tržaške občinske uprave je bilo prispevati h gospodarskemu razvoju mesta in okolice, od pristaniških do raziskovalnih dejavnosti. Namen je sploh spodbujati razvoj glede na potencial in značilnosti posa-

meznih območij, na primer turizma v Barkovljah ali kmetijstva in povezanih dejavnosti na Krasu. Kaj pa gradbeništvo oziroma omejitve novih gradenj? Prostorski načrt sloni na predpostavki, da je treba omejevati porabo ozemlja, a spodbujati obnavljanje že obstoječih gradenj. Obenem je namen načrtovalca oživeti zapuščena območja, kot so npr. vojašnice ali sejmišče. Predvidene pa so tudi »nagrade« v obliki povečanja gradbene prostornine za tiste, ki bodo obnavljali na zelo gosto naseljenih območjih in gradili na manj obljudenih območjih. Ali so še kakšne olajšave za gradbeno podjetja, smo vprašali odbornico. Dodaten korak je v tem, da bo z uvedbo novega prostorskega načrta manj birokratskih postopkov, je dejala Marchigianijeva.

Sicer zaznamujejo novi načrt še druge značilnosti. Med temi je spodbujanje trajnostne oz. prijazne mobilnosti, kot je primer ponovne uporabe že obstoječih železniških zvez za ustanovitve lahke železnice. Sploh pa namera-

Pogled na Trst.
Levo: tržaška občinska odbornica za urbanistiko Elena Marchigiani

FOTODAMJ@N

va občinska uprava spodbujati uporabo javnega prevoza in koles, je še ugotovila odbornica Marchigianijeva, ki je včeraj popoldne uvedla razpravo o novem prostorskem načrtu v tržaškem občinskem svetu.

Seja mestne skupščine se je sicer začela s spominom na preminulega podjetnika Prima Rovisa, o katerem sta govorila občinski svetnik Paolo Rovis in tržaški župan Roberto Cosolini. Razprava o prostorskem načrtu je nato stopila v živo z uvodnimi besedami Marchigianijeve, ki je med drugim povabila

občinske svetnike k sodelovanju. Nato so se začeli govoriti občinski svetniki, ki imajo vsak dvajset minut na razpolago. Kot prvi je prevzel besedo predsednik občinske komisije za urbanistiko Mario Ravalico, ki je poudaril, da je novi prostorski načrt v znamenju inovativnosti, transparentnosti in participacije. Razprava se je po napovedih nadaljevala do 23. ure in se bo nadaljevala danes s posegi drugih svetnikov, morda pa bodo že začeli razpravljati o popravkih. O amandmajih bo vsekakor govoril jutri, seja pa se bo nadaljevala neprekinjeno

do pregleda vseh popravkov (seja naj bi se zaključila pozno v noči na petek).

Ko bodo končali s popravki, se bo seja prekinila, ker bodo morali sprejete amandmaje pregledati v občinskih uradih, ki bodo na tej osnovi spremenili dokumentacijo prostorskega načrta. Če se bo vse izteklo po predvidevanjih, bo po napovedih predsednika občinskega sveta Iztoka Furlaniča glasovanje potekalo v sredo ali najkasneje v četrtek, ko naj bi občinski svet tudi sprejel novi splošni prostorski načrt.

Aljoša Gašperlin

OBČINA TRST - Prva javna predstavitev novega pravilnika »dehors«

Pripravljeni na protest

S ponedeljkovo odobritvijo novega občinskega pravilnika o zunanji opremi mestnih barov in gostiln se je zaključila prva faza, danes se začne druga. Naredili smo vse, kar je bilo v naši moči, da bi novi pravilnik uskladili z zahtevami deželne spomeniškega varstva. Pristali smo na številne kompromise, tudi na take, ki so skregani z našo logiko. Če pa pri vodstvu spomeniškega varstva kljub temu ne bomo deležni humanih odnosov, smo pripravljeni stopiti z vami na ulice, trge ...in tudi pod spomeniško varstvo. Kajti tudi naša pripravljenost na kompromisne in svoje meje.

Tako je dejala občinska odbornica Elena Marchigiani in si prislužila aplavz gostincev, ki so se včeraj zbrali v avditoriju Revoltella na javni predstavitvi tako imenovanega pravilnika »dehors«, ki določa pravila za postavitev mizic, stolic, senčnikov in druge zunanje opreme. Ob poslušanju tako občinske odbornice kot gostincev, je bilo očito, da je mera polna. In da od funkcionarke, ki vodi deželno spomeniško varstvo, pričakujejo večje razumevanje. Da je mera polna je bilo resnici na ljubo jasno že v ponedeljek zvečer, ko je tržaški občinski svet ob novem pravilniku odobril tudi nujno resolucijo opozicijskih svetnikov, ki župana Cosolinija obvezuje, da »spodbudi« zamenjavo na vrhu deželne spomeniškega varstva ...

O omejitvah, ki jih uvaja nov pravilnik, smo že večkrat pisali, včerajšnje srečanje pa je bilo prven-

Gostinci in občinski upravitelji so včeraj govorili isti jezik

FOTODAMJ@N

stveno namenjeno predstavitvi novega postopka. O njem je spregovoril pristojni funkcionar Giosuè Maiolino, ki je podčrtal, da bodo po novem gostinci v občinskih uradih v Ul. Genova vložili eno samo prošnjo (vsi obrazci so na voljo na občinski spletni strani, ko v sekcijo »come faccio per« vtipkamo besedo dehor). Ta bo vsebovala tako formular za pridobitev dovoljenja spomeniškega varstva kot tistega za zasedbo občinskih javnih površin - brez prvega ni mogoče pridobiti drugega. Prošnje, ki morajo biti opremljene z različnimi prilogami (na primer ustreznim načrtom in fotografsko dokumentacijo), je treba vložiti do 30. aprila; na ta dan namreč za-

pade dogovor med občino in spomeniškim varstvom, ki je zagotavljal ohranitev statusa quo. Zato, da bi preprečili naval na občinske urade, ki bodo do konca meseca vsekakor obratovali s podaljšanim urnikom, je predvidena spletna rezervacija (<http://dehors.online.trieste.it>), v izjemnih primerih pa tudi telefonska (040 6754640).

Skoraj nemogoče je pričakovati, da bosta občina in spomeniško varstvo izdali ustrezna dovoljenja do 30. aprila. Gostinci so zaskrbljeno vprašali, ali bomo morali 1. maja odstraniti mizice in senčnike. Ne, se je glasil odgovor odbornice, pomembno pa je, da postopek steče pred 30. aprilom. (pd)

ŽELEZARNA - Sindikati

Fiom svari pred novimi načrti

Odbor članov pokrajinskega sindikata kovinarjev Fiom-Cgil ter zastopniki sindikata Fiom v enotnem sindikalnem predstavništvu zaposlenih v škeđenjski železarni Rsu so v tiskovnem sporočilu izrazili globoko zaskrbljenost zaradi vesti o morebitnih »fantastičnih« novih načrtih za proizvodno preobrazbo železarne, ki so se pojavili v sredstvih javnega obveščanja.

Člani enotnega sindikalnega predstavništva so še predvsem poudarili, da se bodo postavili po robu vsakemu projektu, v katerem ne bo predvideno nadaljevanje industrijskih dejavnosti, ker je to pogoj za jamstvo delovnih mest in sanacijo območja. Zaradi tega, pravi sindikat, je potrebno nadaljevati na poti, ki je nakazana v programskem sporazumu, ki so ga sklenili Dežela FJK, Pokrajina Trst, Občina Trst in kar pet ministrstev, nazadnje pa ga je podpisala tudi tržaška Pristaniška oblast. Sindikat še opozarja, da nasprotuje vsaki pobudi, ki bo zahtevala prekinitev delovanja koksarne, glede na izjave nekaterih sindikalistov za neko zasebno televizijsko postajo pa poudarja, da se o pomembnih odločitvah govori na sindikalnih skupščinah.

Stavka v tovarni Wärtsilä se nadaljuje

Stavka v tovarni velikih motorjev Wärtsilä v dolinski občini se nadaljuje. Vodstvo podjetja ni dalo namreč včeraj nobenega znaka, da je pripravljeno nadaljevati s pogajanjem, so nam povedali sindikati, ki bodo torej nadaljevali s protestom.

ONESNAŽENJE - Bolj kot delci PM10 vzbuja skrbi dušikov dioksid, kaže raziskava EpiAir2

V Trstu preveč mrtvih zaradi boleznih dihal

Vozila so nadpovprečno onesnažujoča, dobro so se odrezali avtobusi FOTO DAMI@N

Prisotnost prašnih delcev PM10 v tržaškem zraku je pod državnim povprečjem, čeprav je treba pripomniti, da je zrak v Italiji bolj onesnažen kakor drugod po Evropi. V Trstu vzbuja skrbi zlasti visoka stopnja dušikovega dioksida, hudo pa je predvsem dejstvo, da povzročajo boleznih dihal skoraj 10 odstotkov naravnih smrti na Tržaškem, kar postavlja to mesto na nezavidljivo prvo mesto. Raziskavo EpiAir2, v okviru katere so analizirali podatke od leta 2006 do 2010, so izvedli v 25 italijanskih mestih, v Trstu so sodelovali tržaško zdravstveno podjetje, Univerza v Vidmu in deželna agencija Arpa. Raziskovalci so proučili stopnjo onesnaženosti zraka ter njene kratkoročne posledice na prebivalcih.

Med 25 mesti, ki jih je obravnavala študija, ima Trst najnižjo letno povprečno prisotnost prašnih delcev PM10 (zakonski prag znaša 40 µg/m³, tržaško povprečje pa 23 µg/m³). Zakonski prag je bil v drugih mestih pogostejše prekoračen, raziskovalci pa opozarjajo, da ti podatki ne obravnavajo posameznih mestnih predelov. Vemo, da je problem ponekod pereč - predvsem v Škednju in okolici, čeprav tega študija ne omenja. Trst pa je po drugi strani pri vrhu lestvice zaradi dušikovega dioksida (NO₂): letno povprečje je 64 µg/m³ proti zakonskemu pragu 40 µg/m³. V največjih italijanskih mestih je ta stopnja nižja. Še huje je, da je v drugih mestih iz leta v leto manj dušikovega dioksida v zra-

ku, medtem ko v Trstu tega upada ni. Letna povprečna stopnja ozona v tržaškem zraku je 102 µg/m³, kar je v skladu z ostalimi obravnavanimi mesti, v prihodnji študiji pa bodo obravnavali tudi žveplo, snov, ki je tipična za pomorska in industrijska mesta.

V statistiko so vpisali kratkoročne zdravstvene posledice onesnaženja zraka, ki se pojavijo v roku petih dni po nastopu visokih stopenj onesnaženosti. Raziskovalci so upoštevali klinične podatke pacientov iz 25 mest in prišli do zaključka, da povzroča največje posledice prav dušikov dioksid. V Trstu naj bi zaradi visoke koncentracije delcev PM10 umrlo skoraj pet ljudi na leto (0,18% vseh naravnih smrti, državno povprečje je 0,9%), bolj smrtonosen pa je dušikov dioksid. V oči bode podatek, da boleznih dihal povzročajo v Trstu 9,7% vseh naravnih smrti: v letih 2004-2010 je zaradi teh obolenj umrlo 1737 ljudi. V Tarantu, kjer je tovarna Ilva, prinašajo boleznih dihal 6,7% naravnih smrti. V Trstu je bilo s srcem in srčnimi obolenji povezanih 5094 smrti (28,3%), z možgani pa 1996 smrti (11%).

Študija je obravnavala tudi stanje v prometu. V 25 mestih je bila tretjina vozil leta 2010 še vedno pod okoljskimi standardi, v Trstu je bil delež celo 38-odstoten (slabše so se odrezali samo Neapelj, Palermo in Taranto). Pozitivni pa so podatki o tržaških avtobusih: leta 2010 so skoraj vsi (86%) odgovarjali standardu evro 3, državno povprečje je bilo samo 37-odstotno.

POKRAJINA - Načrt za stezo G. Cottur

Olepšali in opremili bodo kolesarsko pot

Pešpot in kolesarska steza Gior-dano Cottur, ki so jo namenu predali leta 2010, bo kmalu dobila tudi novo prostorsko ureditev. Dober obisk steze je namreč botroval temu, da je pokrajinska uprava pripravila ureditveni načrt za to pešpot in kolesarsko stezo, ki predvideva postavitev klopic, stojač za kolesa in miz ter klopic za piknike.

Več o tem načrtu so v Skladišču idej včeraj povedali predsednica Pokrajine Trst Maria Theresa Bassa Poropat, podpredsednik Igor Dolenc in pokrajinski odbornik za promet Vittorio Zollija. Predsednica Poropato vidi v tej kolesarski stezi tudi potencial za kolesarski in pohodniški turizem, zaradi česar so sklenili izvesti nekatere izboljšave. V ureditvenem načrtu načrtujejo urbano opremo, ki pa ne bo okrnila historične pričevalnosti in prostorske edinstvenosti. Tehniki pokrajine so pripravili načrt, ki upošteva značilnosti krajine, je povedala predsednica in dodala, da bodo uporabili naravne materiale in tra-

dicionalno kakovostno oblikovanje. Na poti bodo postavili granitne klopec, ki so narejene iz recikliranega materiala. Za piknik bodo ravno pravšnje lesene klopec in mize, do katerih bo urejen tudi dostop za telesno prizadete izletnike. Za žejne pa bodo dobrodošle fontane, in sicer model Bellitalia 2000, ki spominjajo na fontane iz starega dela mesta.

Na 12-kilometrski progi naj bi tako postavili približno 20 postajališč, z realizacijo projekta pa nameravajo začeti, ko bo Pokrajina Trst dobila vsa potrebna dovoljenja od pristojnih organov. Načrt predvideva naložbo v vrednosti 60 tisoč evrov, pri njegovi realizaciji pa naj bi sodeloval tudi Rotary klub Trst. Pešpot in kolesarsko stezo bo še naprej upravljal Odbor TriesteinBicicletta, ki ga sestavljajo tržaški pokrajinski odbor Italijanske kolesarske zveze (FCI), zveza Ulisse - FIAB, Združenje Tutori Stagni in Zone Umide del Friuli Venezia Giulia, ASD Granfondo D'Europa in drugi. (šč)

Kolesarska steza in pešpot, ki pelje od Sv. Jakoba do Drage je zelo priljubljena med rekreativci

ARHIV

MESTNA POLICIJA - 52-letnik vozil pijan in brez voznškega dovoljenja

Kršitelja številnih predpisov izsledili po večdnevni preiskavi

Pripadniki tržaške mestne policije so bili v prejšnjih dneh zaposleni s pravo preiskavo, na podlagi katere so prišli na sled 52-letnemu bosanskemu državljanu M.H., ki je avtomobil vozil pijan in povrh še brez voznškega dovoljenja, ki ga ni bil nikoli pridobil.

Vse se je začelo ob koncu meseca marca, ko je izvidnica mestne policije v Ul. Giuliani med rutinsko kontrolo opazila tri avtomobile, ki so bili nepravilno parkirani v drugi vrsti in so ovirali promet. Kmalu je iz bližnjega bara prišel moški, ki je pokazal svoje dokumente in želel odpeljati stran prvi avto znamke renault, rekoč policistom, da je sicer voznik, ne pa lastnik vozila. Slednji se je tudi nahajal zunaj bara in se je ob pogledu na policiste takoj približal, ko pa je izvedel, da mu želijo naložiti kazen, se je takoj razjezil in pri tem pokazal, da je pod vplivom alkohola: začel je kričati in udarjati po avtomobilu ter pri tem odprl ena od vrat, rekoč da želi vzeti macolo, da bi vozilo uničil. Policistom, ki so ga naposled odvrnili od tega početja, je dejal, da pri sebi nima prometnega dovoljenja in se je potem vrnil proti baru. Policisti so vsekakor izrekli kazen vozniku, ki jim je dejal, da lastnika komaj pozna, vsekakor mu je potem uspelo pridobiti njegovo osebno izkaznico, tako da so policisti tudi ugotovili, da je moški bosanski državljan M.H., star 52 let.

Vendar zadeva s tem ni bila še zaključena: pri preverjanju podatkov so namreč policisti odkrili, da je bil avto vpisan na italijanskega državljana, zato so se v naslednjih dneh odpravili do stanovanja M.H., da bi preverili, ali res prebiva na naslovu, ki so si ga bili zabeležili. Ob prihodu je bil avto znamke renault parkiran pred hišo, možakar pa se je ob pogledu na policiste ponovno razjezil in kazal znake pijanosti, vsekakor jim je izročil prometno dovoljenje, rekoč, da je avto sicer kupil, ne da bi bil s prejšnjim lastnikom sklenil kakršno koli prodajno pogodbo. Ob zahtevi policistov, naj pokaže vozniško dovoljenje, pa se je začel izmikati, rekoč da ima slovensko vozniško dovoljenje, ki pa naj bi ga mu bili »morda« odvezli v Sloveniji. Zato so se policisti obrnili na slovensko policijo in tako odkrili, da je možakar med letoma 2000 in 2005 res prebival v Sloveniji, a da ne razpolaga z nobenim vozniškim dovoljenjem. Zato so M.H. začeli zasledovati: avto so nekega dne opazili na Trgu Sansovino in mu začeli slediti po ulicah mestnega središča, zasledovanje pa se je končalo v Ul. Udine, kjer so pri možakarju tudi ugotovili prekomerno količino alkohola v krvi: izrekli so mu kazen zaradi vožnje brez voznškega dovoljenja in pod vplivom alkohola, avto pa so zasegli, medtem ko so uradnemu lastniku izrekli tudi kazen zaradi neprevidne izročitve vozila.

Jutri v Grljanu odprtje vhoda v Miramarski park

Po daljšem času in po koncu del, s katerimi so utrdili statiko gradbenih objektov in zagotovili varnost obiskovalcev, bodo jutri ponovno odprli javnosti vhod v Miramarski park iz grljanskega portiča. Tako sporoča deželna direkcija za spomeniško varstvo, ki je te in nekaj drugih posegov izvedlo s 400.000 evri prispevka Dežele FJK. Svečanost ob odprtju bo jutri ob 10. uri.

Razbeljeni konec 20. stoletja

Zavarovalnica Generali in Tržaški inštitut za zgodovino, kulturo in dokumentacijo prirejata danes v krožku Generali na Trgu Duca degli Abruzzi 1, 7. nadstropje, ob 17.30 srečanje s Paolom Maranijem na temo Zadnjih razbeljenih deset let 20. stoletja. Govorila bo sta Claudio Grisancich in Fulvio Senardi.

Inovativni viri svetlobe

V hotelu NH v Trstu bo jutri ob 10. uri potekala delavnica za raziskovalce in industrije, ki jo prireja srednjeevropska mreža za znanje na področju inovativnih svetlobnih virov Cenils in bo posvečena inovativnim svetlobnim virom, kot je npr. laser s prostimi elektroni Fermi, ki ga uporabljajo v sinhrotronu Elettra. Program delavnice je na voljo na spletni strani <http://www.cenils.eu/event/cenils-1st-workshop>.

Potujoči urad mestne policije

Nadaljuje se dejavnost potujočega urada tržaške mestne policije, katere pripadniki se s posebej opremljenim furgonom premikajo po mestu od ponedeljka do sobote med 7.30 in 18.30 ter so na voljo občanom za najrazličnejše stvari. Tako so na Melari neko gospo oglobili za 250 evrov, ker ni odstranila iztrebkov lastnega psa, opravili so nadzor na območju pokopališča pri Sv. Ani in kratkocasili starejši par, ki je kombi radarjev zamenjal za avtobus, ki pelje po pokopališču, dalje so na Trgu sv. Antona sprejeli prijavo neke prodajalke v trgovini v Ul. Ponchielli, ki je odkrila, da je nekdo ukradel nekaj parfumov, pri muzeju Revoltella pa so pomagali invalidnima turistoma in ju napotili do najbližjega parkirišča. Pri tem je vodja izvidnice nudil tudi številko službenega mobilnega telefona.

Svojevrstno umetniško ustvarjanje

Pripadniki letnega oddelka tržaške kvesture so v ponedeljek zvečer posegli v Ul. Torreebianca, kjer se je mladenič z barvo lotil rolete neke trgovine. Šlo je za 23-letnega A.C.A., rojenega v Španiji, ki je sicer že znan silam javnega reda, policijo pa je poklical neki mimoidoči, ki je mladeniča opazil, ko je s sprejem v roki pisal nekaj na roletu. A.C.A. je policistom dejal, da je študent arhitekture in da je fotografiral nekatere grafit, vendar so opazili, da je njegova desna roka umazana s črno barvo. Mladenič je naposled dejal, da je dejal, da je na ulici našel nekaj stavkov v italijanskem jeziku in s tiskanimi črkami, da bi dopolnil že prisoten grafit, nato je roletu fotografiral in na koncu odvrnil sprej v zabojnik za smeti. Policisti so mladega Španca ovadili zaradi mazanja ter ga odslovili.

Ljubitelj ženskih oblačil

Karabinjerji pokrajinskega poveljstva v Istrski ulici so v ponedeljek popoldne aretirali 32-letnega romunskega državljana G.I., ki je bil že znan silam javnega reda. Moški je namreč malo pred tem v trgovini Coin na Korzu Italia ukradel nekaj kosov ženskih oblačil v skupni vrednosti 250 evrov. Blago so vrnili lastniku.

Vozili so pod vplivom alkohola

Karabinjerji pokrajinskega poveljstva v Istrski ulici so v ponedeljek popoldne ustavili tri osebe, ki so vozile pod očitnim vplivom alkohola. Gre za 41-letnega V.I. in 33-letnega V.C., ki sta vozila motor, ter 37-letnega romunskega državljana G.P. s stalnim bivališčem v Trstu, ki je vozil avtomobil znamke citroen. Vsem trem so odvzeli vozniško dovoljenje in zasegli vozila.

ŠOLSTVO - Pobuda sindikata FLC-CGIL

Tržaški višješolci gredo v Mauthausen

V soboto in nedeljo se bo približno 47 dijakov, ki pripadajo trem razredom ravno tolikih tržaških licejev, podalo v avstrijsko mesto Linz in bližnje nekdanje nacistično taborišče Mauthausen. Dijaki pripadajo Humanističnemu in družbeno-ekonomskemu liceju Antona Martina Slomška ter dvema italijanskima licejema - Carducci-Dante in Galilei, ki so pristopili k pobudi sindikata delavcev znanja FLC-CGIL. Spomin kot skupno dobro. Pri sindikatu namreč želijo nadaljevati s kulturnim vlaganjem v mlade in so prepričani v pomembnost posvečanja obnavljanju zgodovinskih spominov, kar je pomembno predvsem v Trstu, ki je bil s svojim obmejnimi fašizmom, ki se je že kmalu po koncu prve svetovne vojne znesel nad tukajšnjimi Slovenci, pravi laboratorij razizma. Potrebno je torej razumeti mehanizme, ki so privedli do grozot fašizma, nacizma in druge svetovne vojne in se zavedati, da je nevarnost vedno za vogalom, zato so potrebna znanje in soočanja, je na večerajšnji predstavitvi na sedežu sindikata CGIL dejala zgodovinarica Tullia Catalan z Oddeka za humanistične vede Univerze v Trstu.

Potovanje (tržaški višješolci bodo z avtobusom krenili na pot v soboto zjutraj z Oberdankovega trga) v bivše nacistično taborišče, kjer je bilo v letih 1938-1945 zaprtih več kot 200.000 internirancev, od katerih jih je približno polovica izgubila življenje (v Mauthausnu je bilo med drugim zaprtih tudi preko štiri tisoč Slovencev, od katerih jih je

1500 tam našlo smrt), bo namreč predstavljalo vrhunec pobude, na katero so se na šolah pripravili z dvema srečanjema prav z omenjeno zgodovinarico Tullio Catalan. Kot sta povedali podravnatelji-licejev Carducci-Dante in Slomšek Luisa Miccoli in Mariza Škerk (licej Galilei je zastopala Renata Brovedani, ki je nastopila tudi kot predstavnica sindikata FLC-CGIL), so bili dijaki navdušeni nad srečanji, presenetila jih je tudi jasnost, s katero je Catalanova spregovorila o obdobju fašistične in nacistične strahovlade in druge svetovne vojne. Zanimanje sta potrdila tudi dijaka liceja Carducci-Dante Sara Cuscito in Matteo Lanzi, ki je obenem opozoril, da so o tem zgodovinskem obdobju doslej slišali le med predavanjem, videti kraj, kjer so se dogajale grozote, pa bo nekaj drugega in bo pomembno za vse. Kraj grozote pa sta ob priložnosti nedavne pobude Vlak spomina, ki je višješolce pred nekaj meseci popeljal v Auschwitz, neposredno videla dijaka liceja Slomšek Dean Ghira in Karin Hrovatin. Kot je dejal Dean, gre za dogodek, ki te znotraj spremeni in daje razumeti, da so mladi pričevalci prihodnosti, medtem ko je bila Karin ob povratku tako pod vtisom videne, da nekaj dni o tem ni mogla spregovoriti.

Pobudniki so še posebej zadovoljni, da se bodo potovanja udeležili tudi dijaki slovenskega liceja Slomšek, saj bo to tudi priložnost za soočenje med dijaki slovenskih in italijanskih šol ter za izmenjavo vtisov in ustvarjanje prijateljskih vezi in odnosov. (iž)

ZNANI PODJETNIK - Star je bil 91 let

Odšel Primo Rovis

»Oče« podjetja Cremcaffè je bil tudi politik, dobrotnik, zbiratelj in častni konzul

Včeraj okrog poldneva je umrl eden najbolj znanih tržaških podjetnikov Primo Rovis, ki je svoje ime neizbrisno povezal z blagovno znamko Cremcaffè ter z bogato tržaško industrijo kave, pa tudi s političnim bojem za tržaško avtonomijo, z mineralogijo in dobrotelnimi pobudami v prid srčnim bolnikom. 91-letni komendnik in častni generalni konzul Honduras, ki mu je Cosolini-jeva uprava pred dvema letoma podelila naziv zaslužnega občana mesta Trst, je bil zaradi vnetja pljuč že več kot mesec dni v katarinski bolnišnici.

Primo Rovis se je rodil 1. novembra 1922 v istrskem Žminju. Leta 1947 se je preselil v Trst, premoženja v bistvu ni imel. Tu se je najprej zaposlil pri nekem prijatelju, nato je odprl manjšo živilsko trgovino na vogalu med ulicama Piccardi in Petronio. O sebi je večkrat rekel, da je »rojen podjetnik, ki vseskozi razmišlja, podnevi in ponoči« (tako je pred leti dejal v intervjuju za dnevnik Piccolo). Svoje »kraljestvo« si je zgradil sam. Leta 1951 je odprl pražarno Cremcaffè, kmalu zatem še kavarno na Goldonijevem trgu. Njegovi znanci pripovedujejo, da ni ničesar prepustil naključju: na največjih mestnih trgih je dalj časa prešteval mimoidoče in računal, koliko jih gre mimo v eni uri. Ugotovil je, da je največji pretok potencialnih strank ravno na Goldonijevem trgu, zato je tam odprl kavarno. Takšni so bili nekoč podjetniki.

Znamka Cremcaffè je žela uspehe in v začetku 80. let je bil Rovis med najboga-tejšimi v Italiji. Svoje podjetje je kljub zanimanju Segafreda prodal podjetniku Liberu Polojazu (lastniku Cogeca, pred štirimi leti pa je Cremcaffè prešel pod okrilje avstrijske

družbe Julius Meinl), nakar se je posvetil drugi ljubezni - mineralogiji. Bogato zbirko mineralov, za katero je prejel priznanje v Rusiji, je razkazoval v trgovini Ipanema, katero so zaprli prav v teh dneh.

Rovisovo ime je povezano tudi s politiko in avtonomističnim gibanjem Amare Trieste. Sprva se je približal Listi za Trst, pozneje je na volitvah nastopal s svojo listo, do zadnjega je odločno nasprotoval načrtovani (in še danes neuresničeni) preureditvi starega pristanišča. Znan pa je bil tudi kot dobrotnik: po operaciji srca je ustanovil združenje Amici del cuore in prispeval veliko denarja za krajevne bolnišnice ter srčne bolnike, z njegovimi sredstvi so odprli kardiokirurški oddelek v glavni tržaški bolnišnici.

Svojcem so včeraj izrekli sožalje krajevni politiki, zdravniki in predstavniki civilne družbe. (af)

Prodajni sejem pirhov

SKD Vigred vabi v Štalco v Šempolaju na ogled razstave ročno izdelanih lesenih okvirjev za umetniške kompozicije iz suhega cvetja skupine Art Mak, izdelkov krožka klekljanja SKD Tabor in velikonočnih običajev. Hkrati bo od danes do nedelje, 13. aprila, prodajni sejem pirhov in ročnih del (vsak dan od 16. do 18. ure, v nedeljo tudi od 9.45 do 11. ure).

O znanosti v Ubik

V knjigarni Ubik (Borzni trg 15) bo danes ob 16.30 srečanje o proti-znanstveni kulturi v Italiji. Srečanja se bosta udeležila Elio Cadelo in Luciano Pellicani, avtorja knjige Contro la modernità. Le radici della cultura antiscientifica in Italia», moderatorka bo Marina Silvestri.

I. sv. vojna za dijak

V veliki dvorani liceja Dante (Ul. Giustiniano 3) bo danes ob 8.30 dalje na sporedu še zadnje srečanje v okviru pobude o pripovedovanju mladim o prvi svetovni vojni. Predavanja se bodo udeležili tudi študenti dvojezičnega liceja Italo Svevo iz Kölna.

Poklon Doplicherju

Umetniško-kulturni krožek vabi danes ob 17.30 v dvorano Bartoli gledališča Rossetti na srečanje posvečeno tržaškemu narečnemu pesniku Fabiu Doplicherju (1938-2003). Prisotna bosta Gabriella Musetti in Antonio Calenda.

Pogovori na zofi

Združenje vizualnih umetnosti DoubleRoom vabi danes ob 18.30 na svoj sedež v Ul. Canova 9 na srečanje o vizualnih umetnosti in animaciji v okviru niza Sofa chats. Beseda bo tekla o tehnikah tradicionalne animacije in pa računalniške obdelave ter 3D tehnike.

DSI - Srečanje z Liviom Jakominom in njegovo knjigo Na meji

Kot romajo muslimani v Meko, tako so Jugoslovani hodili v Trst

»Politično se nisem nikomur ponujal, v Trst sem leta 1986 prišel povsem nenačrtovano in slučajno.« Tako je Livio Jakomin, rojen 1940. leta v Pradah pri Kopru, razlagal poslušalcem v Peterlinovi dvorani na rednem ponedeljkovem srečanju Društva slovenskih izobražencev, kako se mu je življenje nepričakovano spremenilo. Bil je profesor in je maja v razredu ravnokar sanjal, kako bo z jadrnico odplul na Kornate, ko ga je prišla tajnica poklicat, da je na telefonu predsednik predsedstva Socialistične republike Slovenije France Popit.

Kot je Jakomin hudomušno opozoril udeležence večera, se je takrat kadrovalo tako: na seji so ga predlagali za generalnega konzula v Trstu, čeprav je bil dekan in je pripravljali programe za fakulteto. Naročili so mu, naj se v ponedeljek zglesi v Beogradu na izpitu za italijanščino, nato še na pripravah. Srečo je imel, da je bil poročen z Italijanko in je dobro obvladal jezik, tako je opravil izpit, čeprav je bil slednji zahteven.

Kot član izvršnega sveta je bil »domač« človek v Trstu, a stvari se niso odvijale tako, kot bi hotel: »Politika je kurlba, ker me od takrat, ko sem postal konzul, ni nihče več poznal. Počutil sem se kot v karanteni ali v hladilniku.« Preko vprašanj, ki jih je nekdanjemu generalnemu konzulu SFRJ v Trstu zastavljal Primož Sturman, je občinstvo marsikaj izvedelo o prvih diplomatskih razgovorih z državnimi in krajevnimi oblastmi, ki so se pokazali kot pozitivna izkušnja. Med Jugoslavijo in Italijo je bil dober odnos, saj kot romajo muslimani v Meko, tako so Jugoslovani hodili v Trst.

Livio Jakomin, ki velja za zadnjega generalnega konzula SFRJ v Trstu s polnim mandatom, je dolgo odlašal s pisanjem zaradi treh razlogov. Prvič mora miniti nekaj desetletij, če pišeš o di-

Livio Jakomin (desno) in Primož Sturman med razgovorom o knjigi FOTO DAMJ@N

plomatskih zadevah. Kot drugo ni vedel, kako podrobno naj piše oziroma v kolikšni meri naj vključi Slovence v Italiji, ne nazadnje pa se je za objavo knjige odločil, ker je opazil, da študenti ne vedo ničesar o tem obdobju. Marsikdo, ki je prebral njegovo knjigo spominov Na meji, je povedal, da se jo bere kot roman, kar je avtorju v ponos.

Preko hudomušnih prigod in z gostobesednostjo se je Jakomin zaustavil tudi pri sodelavcih na konzulatu, s katerimi je imel korekten odnos, saj so bili strokovni in delavni. Največ je bilo Srbov, ki so prihajali z ministrstva za zunanje zadeve. Slednji so bili izobraženi in korektni. Sledili so jim Slovenci in Hrvati. Ko se je začela Jugoslavija rušiti, je bilo občutiti zunanja trenja med narodi. Knjiga spominov nosi tak naslov ne le zato, ker je delal na meji, temveč tudi, ker je bilo veliko diplomatskih zadev na meji dopustnega. (met)

prej do novice
www.primorski.eu

Šolske vesti

NA DTZ ŽIGE ZOISA bo roditeljski sestanek v torek, 15. aprila, ob 17.30 za starše dijakov bienija in ob 18.30 za starše dijakov trienija obeh smeri. Starši vabljeni h polnoštevilni udeležbi.

Osmice

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

DRUŽINA PIPAN je odprla osmico v Samatorci. Tel. št.: 040-229261.

OSMICA je odprta v Šempolaju, v Oljčnem gaju. Vabljeni!

OSMICO je odprl Miro Žigon v Zgoniku 36. Tel. št.: 040-229198.

OSMICO sta odprla Corrado in Roberta na cesti za Slivno. Tel.: 338-3515876.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

V LONJERJU je odprl osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 9. aprila 2014

TOMAŽ

Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 19.43
- Dolžina dneva 13.13 - Luna vzide ob 14.00 in zatone ob 3.57.

Jutri, ČETRTEK, 10. aprila 2014

MEHTILDA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 80-odstotna, veter 5 km na uro severovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 14 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 7., do sobote, 12. aprila 2014:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Baiamonti 50 - 040 812325, Trg Gioberti 8 - 040 54393, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Baiamonti 50, Trg Gioberti 8, Trg Oberdan 2, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Oberdan 2 - 040 364928.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Loterija 8. aprila 2014

Bari	51	21	68	46	81
Cagliari	47	84	6	51	1
Firenze	68	67	70	27	83
Genova	78	22	18	58	73
Milan	90	44	13	54	17
Neapelj	68	5	61	67	14
Palermo	65	3	28	51	16
Rim	26	64	74	42	59
Turin	73	32	2	69	39
Benetke	16	68	24	25	20
Nazionale	58	90	62	56	39

Super Enalotto št. 42

11	61	64	76	82	87	jolly 15
Nagradni sklad						13.425.519,04 €
Brez dobitnika s 6 točkami						– €
1 dobitnik s 5+1 točkami						299.389,31 €
4 dobitniki s 5 točkami						56.135,50 €
516 dobitnikov s 4 točkami						445,31 €
21.136 dobitnikov s 3 točkami						21,49 €

Superstar

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
5 dobitnikov s 4 točkami	44.531,00 €
108 dobitnikov s 3 točkami	2.149,00 €
1.652 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.155 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
23.600 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

DRUŠTVO SLOVENSKIH PISATELJEV - Prijeten literarni večer na sedežu SEP

Če bodo izginile knjige, bo izginil tudi slovenski narod

V vseh smislih sem bila dvojje v enem. Misel, ki jo je v ponedeljek izgovorila novinarka in prozaistka Martina Gamboz, dobro sintetizira smisel literarnega večera, s katerim so 19. slovenski dnevi knjige obiskali tudi Trst. V prestižnih prostorih Srednjeevropske pobude v Ulici Genova so za mizo sedeli trije besedni ustvarjalci, ki živijo in predvsem ustvarjajo na meji različnih jezikov in kultur: v Umagu rojeni Aljoša Curavić, ki piše v italijanščini, Martina Gamboz, ki izmenično piše v italijanščini in slovenščini, ter slovenski tržaški pesnik Marko Kravos. Obmejni kraji in jeziki so se tako prijetno prepletali, prisotni (med katerimi sta bili generalna sekretarka SEP Margit Waestfelt in prefekta Adelaide Maria Garufi), ki niso obvladali obeh jezikov, pa so imeli na voljo pisne prevode.

Curavić je po poklicu novinar, piše pa poezijo in prozo. Prebral je nekaj svojih pesmi in odlomek iz lani izdanega romana Istriagov, v katerem nastopa tudi pravno dejanje treh predsednikov republike ...»ker so trije jeziki končno uspeli izreči isto stvar, potem ko so se desetletja in desetletja vsi

Pogled na dvorano SEP, v kateri je v ponedeljek potekal literarni večer v priredbi Društva slovenskih pisateljev

FOTODAMJ@N

pretvarjali, da se ne razumejo, kot bi v besede prevajali različne svetove».

Martina Gamboz, ki je tudi dvojezično povezovala dogodek, se je predstavila

s kratko zgodbo v italijanščini Baby Blue, s katero je pred leti zmagala na natečaju Lapis Histriae. V njej nastopa Trst, predvsem pa prvoosebna pripoved o gledališču in lju-

bezni. Avtorica je na kratko predstavila tudi Antologijo sodobne manjšinske in priseljske književnosti, ki je tik pred izidom in bo prvič ponudila izbor najboljših tujejezičnih avtorjev in avtoric, ki ustvarjajo v Sloveniji.

Marko Kravos je prebral izbor svojih slovenskih pesmi, ki so prevedene v dvaindvajset jezikov - spregovoril je o sedeh in njihovih psih, o poletju, metuljih brez teže. Svoj nastop pa zaključil s poklonom »Tržačanu« Srečku Kosovelu in prebral pesem iz zbirke Tra Carso e caos, ki je v prevodu Darje Betocchi pravkar izšla pri tržaški založbi Comunicarte.

Za angažiran dodatek je poskrbel Veno Taufer, predsednik Društva slovenskih pisateljev, ki prireja Slovenske dneve knjige. Zelo kritičen je bil do slovenske vlade in bank, ki niso bile sposobne rešiti Mladinske knjige - zadnje velike slovenske založbe, ki še izdaja enciklopedije, leksikone, klasike. Pa tudi zaprtja Tržaške knjigarne niso preprečile. Vsi hočejo »keš«, je dejal Taufer, in se ne zavedajo, da bomo, če bomo stali brez slovenskih knjig, ostali tudi brez slovenskega naroda. (pd)

POŠTNI URADI - Vpogled na predvideno zasedenost urada

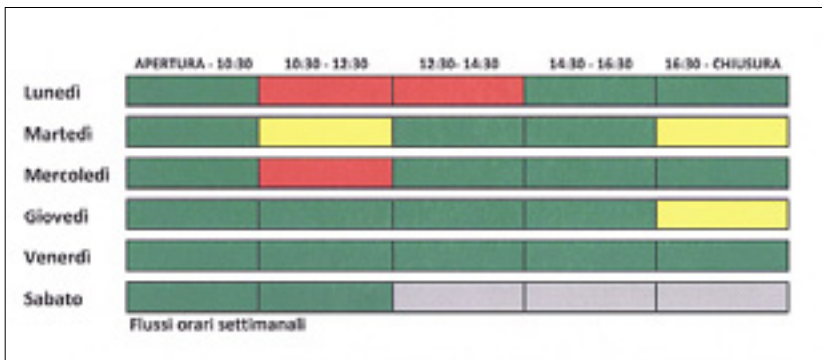
Semafor na pošti

Ko bo dan označen z rdečo barvo, se raje odpravite v drug urad - Cilj: manj vrst in manj stresa

»Spraševali smo se, kako bi lahko strankam postregli z vse boljšimi in kakovostnejšimi poštarnimi storitvami, in se naposled domislili za dinamični semafor, ki bo strankam že ob vhodu v poštni urad razodel, ali ga čaka vrsta pri okencih ali ne.« O novostih je včeraj tekla beseda na sedežu glavne pošte na Trgu Vittorio Veneto, kjer je direktor tržaških filij podjetja Poste Italiane Carlo De Donato pojasnil, čemu služi nova naprava in kako jo lahko uporabniki poštarnih uradov z lahkoto razberejo.

Tabla bo po novem ponujala strankam vpogled v predvideno zasedenost poštarnih uradov, se pravi na povprečni mesečni obisk strank v uradih oz. njihov priliv glede na ure v dnevu (na fotografiji). Z rdečo barvo bodo zabeleženi dnevi, ko se običajno pred poštarnimi okenci ustvari pravi dren in so čakalne vrste nekoliko daljše - to je zlasti prvih nekaj dni v mesecu, ko se starejše osebe odpravijo na pošto po pokojnino, rumena barva bo opozarjala na dneve, ko lahko pride do manjših čakalnih dob - običajno je to ob ponedeljkah, zelena barva bo kazala na zmeren oz. manjši priliv strank, siva pa na dneve, ko je urad zaprt. Podatke, kis o žal izključno v italijanskem jeziku, bodo posodabljali iz meseca v mesec.

Semafor so oz. še bodo namestili v 17 poštarnih uradih (od skupnih 33) v mestu in okolici, in sicer na glavni pošti v centru, na Opčinah, v Miljah, na Verdijevem trgu, v ulicah Settefontane, Bramante, Pascoli, Marconi, Moreri in Giulio Cesare, pri Sv. Jakobu, na Kjadinu oz. pri Sv. Alojziju, v ulicah Caboto in Valmaura, v Naselju sv. Sergija in Ul. Santa Caterina. Postavili ga bodo ob vhod v poštni urad, da bo takoj viden. »Ko bo stranka na primer ugotovila, da ga v notranjosti lahko čaka vrsta, se bo lahko odločila za drug urad, saj bo ob semaforju namreč objavljen zemljevid, na katerem bodo zabeleženi najbližji poštarni uradi,« je povedal De Donato. Direktor je opozoril, da je stanje najbolj kritično v uradih v ulicah Valmaura in Santa Caterina, vendar upajo, da bo nova naprava vrste nekoliko zredčila oz. strankam prihranila nekoliko stresa. Dolgoročni cilj vodstva pošte je ta, da bi stranke izgubljale čim manj časa v vrstah in bi v urade zahajale zlasti za svetovanje, saj se tehnologija naglo razvija in z njo se tudi poštne usluge spreminjajo. (sas)

OPČINE - Janez Vrečko je domačim nižješolcem govoril o Srečku Kosovelu

Kosovelove besede mladega človeka spodbujajo k samostojnemu razmišljanju

Učencem nižje srednje šole Srečka Kosovela na Opčinah se je ob 110-letnici Kosovelovega rojstva in hkrati ob svetovnem dnevu poezije v petek, 21. marca, ponudila pomembna priložnost imeti kot svojega gosta literarnega zgodovinarja Janeza Vrečka, zavzetega poznavalca Kosovelovega pesniškega dela. Pobudo velja označiti kot sad zgledega sodelovanja med šolo in starši, saj je do nje prišlo na predlog predstavnikov staršev v šolskem zavodnem svetlu, ki je tudi odločilno prispevala k organizaciji predavanja.

Zbrani v dvorani Zadržne kraške banke, so učenci pozorno prisluhnili poglavljenemu in hkrati nazornemu predavanju ter skupaj s svojim gostom z zanimanjem prehodili Kosovelovo nelahko in intenzivno pot znotraj njegovega življenja in pesništva od prvotnih izhodišč vse do njegovih najbolj drznih ciljev. Marsikomu so bile že dokaj blizu in znane mnoge Kosovelove impresionistične pesmi, vzrasle iz njegovega tankočutnega doživljanja kraškega okolja. Tako je bil tudi pred dvema letoma na šoli natisnjen koledar, v katerem so se učenci s svojimi ilustracijami iz kraškega in openskega vaškega okolja izvirno vživeli v razpoloženje Kosovelovih pesmi. Iz njega je bil za uvod v predavanje podan izbor pesnikovih lirskih izpovedi, vse do njegovih otroških spominov. Na čisto drugem koncu Kosovelovega pesniškega ustvarjanja pa stoji konstruktivizem, ta zelo drugačen del njegovega pesništva, proučevanju katerega se Vrečko posebej posveča. Kosovelove konstruktivistične pesmi ne le s svojo sporočilnostjo, ampak tudi s svojo vsebino in obli-

Mlado občinstvo je pozorno prisluhnilo predavanju Janeza Vrečka

ko daleč presegajo meje našega prostora. Kosovelov prehod na konstruktivizem namreč sovpadla s časom, ko je bil povsod v Evropi človek iz svojega malega sveta na silo pahjen v mednarodno zgodovinsko dogajanje. Ob koncu ene uničujoče vojne in pod že pretečo nevarnostjo drugih mednarodnih spopadov, pod vse večjim pritiskom državnih oblasti na družbo, se je v toku tedanjega dogajanja evropski človek čutil vse bolj utujenega in nemočnega, vse bolj ogroženega.

Pa vendar je bilo ohraniti svobodo zase in za svojo ustvarjalnost bistveno vodilo Srečka Kosovela v nje-

Devin Nabrežina: srečanje s kmeti in osmičarji za »Giro«

V občini Devin-Nabrežina pripravljajo nekaj pobud za promocijo teritorija in domačih proizvodov s posebnim ozrom na dogodke, ki bodo v naše kraje privabili veliko ljudi, kot je zaključna etapa kolesarske dirke Giro d'Italia v Trstu. Odbornica za kmetijstvo Marija Breclj sklicuje za **danes ob 20.30** v občinski sejni dvorani sestanek kmetov, osmičarjev in upraviteljev turističnih kmetij. Govor bo tudi o tridnevni prireditvi na začetku maja v Trziču, kjer bodo imeli kmečki proizvajalci možnost, da predstavijo svojo dejavnost in prodajajo svoje pridelke, seveda pa bo možnost tudi za izmenjavo mnenj o vlogi občinske uprave na področju kmetijstva. Prisoten bo tudi odbornik za proračun Lorenzo Corigliano.

Dolgo devetnajsto stoletje

Danes bo na Radiu Trst A ob 14.15 na sporedu prva oddaja iz niza »Dolgo devetnajsto stoletje«. Urednik oddaje Peter Rustia se bo v pogovoru s slovenskimi zgodovinarji in proučevalci preteklih zgodovine dotaknil tem iz obdobja od druge polovice devetnajstega stoletja do let po prvi svetovni vojni. V prvi oddaji bo govor o liku in delu Josipa Pangerca, gost oddaje bo Pangerčev pravnuk Marko Manin. Oddaje iz niza »Dolgo devetnajsto stoletje« bodo na sporedu tudi ob četrtnih, v sklopu Studia D, predvidoma ob 12.15.

Opčine in železnica

V knjigarni Minerva (Ul. S.Nicolo' 20) bodo **danes ob 17.30** na pobudo združenja Coped - Camminatrieste predstavili publikacijo Opicina e la ferrovia Roberta Carolla, ravnatelja železniškega muzeja pri Av. Andreju. O njej bodo spregovorili tudi Etta Carignani, Franco Miracco in Carlo Genzo.

Hočemo tudi vrtnice

Kulturno združenje Tina Modotti vabi **drevi ob 20.30** v Ljudski dom na Pončani (Ul. Ponziana 14) na predvajanje filma Aline Marazzi »Vogliamo anche le rose« (Hočemo tudi vrtnice, 2007). Režiserka se je lotila resničnih zgodb žensk, ki pričajo o političnih, družinskih, osebnih in družbenih bojih za uveljavljanje avtonomije, identitete in pravic v patriarhalnem okolju

govem življenju in pesniškem delu. V svojih pesmih je spodbujal človeka k uporabi zoper oblasti, ki so mu hotele človečnost odvzeti. Da bi se svet v temeljih spremenil, je trdil Kosovel, pa bi se moral človek spremeniti v svoji notranjosti in se predvsem spraviti z naravo. Kosovelove besede so s tem izzvenele tudi kot spodbuda mlademu občinstvu k samostojnemu razmišljanju o položaju človeka v družbi in okolju, k ustvarjalnosti in zavzemanju zoper vse, kar še v današnjem svetu krati človekovo svobodo, njegove pravice in s tem njegovo dostojanstvo.

O NAŠEM TRENUTKU

Renzijeve bliskavice nov politični program

ACE MERMOLJA

V pričujočem zapisu bom posvetil nekaj odstavkov italijanskemu premieru Metteu Renziju. Pisanje ne želi biti opredelitev za ali proti politični osebnosti, rad bi le potrdil svoje prepričanje, ki ni le moje, da bivši florentinski župan ni le medijski pojav ali muha enodnevnica, ampak da je pomemben političen pojav. Bralci bodo o njem ohranili svoje mnenje, vendar si levica ne sme dovoliti napak, da novosti pospravi v koš trenutnih prebliskov. Tako je bilo z Berlusconiem, z Bossijem, z Grillom in še s kom, ki so zaznamovali dvajsetletno italijansko politično sceno in jo opredeljujejo še danes.

Na primarnih volitvah, ki jih je Demokratska stranka razpisala pred pol drugim letom, sem se med Bersanijem in Renzijem opredelil za slednjega. Odločil sem se instinktivno, ker sem menil, da ima v medijski mašineriji več možnosti mladi Renzi kot Bersani. Verjetno se nisem motil, ker se je Bersaniju napovedana zmaga prelevila v skorajšnji poraz. Očitno je »zgrešil« volilno kampanjo.

Na primarnih volitvah za tajnika stranke sem se odločil za Cuperla, ker sem slutil, da Renziju ne bo zadostovalo mesto tajnika, še več: mesto ga samo po sebi ni kdo ve kako zanimalo, imel je druge cilje. Zdelo pa se mi je škoda, da bi mladi Renzi naskakoval solidnega Letto in pri tem tvegat edino kolikor toliko »normalno« stranko v Italiji. Nisem se motil, saj je Renzi danes premier namesto Lette.

Motil pa sem se pri ocenjevanju Renzija. Njegov ni bil le vzpon spretnega tribuna ali demagoga, ampak je s svojim nastopom začrtal resen politični program, čeprav ima v njem špektakel pomembno vlogo.

Vemo, da je v pesništvu oblika tudi vsebina in da še tako visoka misel ne postane pesem brez prave oblike. Podobno velja v politiki, vsaj odkar so pričela zadobivati vedno večji pomen množična občila: časopisi, radio, filmski dnevniki, televizija in vse do interneta. Na šolah za novinarstvo so tej temi posvečena mnoga predavanja, ki segajo že v prejšnje stoletje. Pojav propagande, reklame in tehnike sporočanja (v smislu materialnega orodja) so proučevali prodorni misleci kot Barthes, Mc Luhan, Eco in drugi. O govorniški spretnosti in prepričljivosti so razmišljali v antični Grčiji in v Rimu. Retorika je bila del iz-

obrazbe, vendar je bil prostor soočanja kamniti trg in ne internetna zračna daljava.

Opozarjam na dejstvo kot ugovor tistim, ki osporavajo Renziju, da ni predstavil kakih posebnih programskih novosti. V resnici ne vidim na obzorju neke povsem nove ekonomske, družbene ali socialne teorije. Sama globalizacija ni povsem neznan pojav. Mikro-globalizacija je bil že helenizem. Anglija kraljice Victorije je zaobjemala velik del sveta. Bistveni odmik je danes v tehniki, v komunikaciji in v povezavah, skratka, v hitrosti, ki je nekoč ni bilo. Transnacionalne oblike življenja pa niso popolna novost. Od Renzija si torej ne moremo pričakovati epokalnih sprememb, vendar so tudi načini postavljanja problemov del sodobne politike. Hitrost je en element, drugi je drznost, tretji je spretnost »nagovora« pri tveganih potezah.

Omenjena hitrost je npr. za Renzija postala politični program. To so že mnogi ugotovili. Vendar ne gre le za hitrost. Mladi premier je z veliko prepričevalno sposobnostjo »vrgel« v politično areno vrsto novih in starih vprašanj, ki mučijo Italijo, ponudil rešitev in zahteval od politikov izbiro. Obenem se je spretno obrnil naravnost do ljudi in tako dnevno opravlja svoj mali plebiscit, ki pa je veliko konkretnější od Grillovih nastopov. Renzi preskakuje državne aparate, lobije in celo sindikate, kar ni vedno dobro, a vendar.

Nadalje, Renzi je iz vsakega vprašanja oblikoval del širšega političnega manifesta. Sporazum z Berlusconiem glede novega volilnega zakona je npr. vrgel »s stola« marsikaterega člana DS. Bersani je nastopil z jasnim »Ne« vsakemu sporazumu z Berlusconiem, a je trčil ob Grillov zid. Ni razumel, in mi z njim, da je Grillovo gibanje protisistemsko a priori in da ne prenese nobenega sporazuma, tudi takega ne, ki bi ga prepisali iz Casaleggiovega programa. Renzi je ubral pragmatično pot, ki lahko ponudi Italijanom nov volilni sistem. Šel je k Berlusconiju, sprejel kompromis in ga ponudil državljanom. Ni nujno, da se bo račun izšel. Prvi lahko odstopi prav Berlusconi, vendar je Renzi razumel, da stari in obsojeni milijarder in politik nima več nekdanje ostrine zob. Možna je alternativa in za bivšega florentinskega župana beseda res ni konj ...

Z neobičajno naglico so poslanci sprejeli preobrazbo dosedanjih Pokrajin.

Komentarjev je nešteto, vendar je Renzi dosegel to, da je »odščipnil« del politične kaste v duhu reka, »da se pričnejo reforme pri vrhu«.

Podobno je Renzi ukrenil s predlogom o spremembi senata. V osnovi spremembe je načelo, da naj bi senatorjev ne volili neposredno in da ne bi prejimali dodatnih plačil. Senat ne bi niti odločal o vladnih ukrepih. Vsak argument vzbuja mnoge pomisleke, tudi upravičene, vendar nihče ne more več mimo radikalne izbire: sprejeti spremembe ali ohraniti staro. Današnji senat je star, saj podvaja vlogo poslanske zbornice in pomnožuje politično-birokratske postopke. Popolna odprava bi bila morda boljša, a vendar. Diskusije, pomisleki, vmesne rešitve so v Italiji preprečile sleherno spremembo, kar je spravilo državo na rob propada. Časa za detajle ni več. Ponavljam, verzije se dnevno spreminjajo, vendar v ljudeh prevladuje občutek, da tudi senat ne bo več takšen, kot ga poznamo. Gre za močno znamenje, kdo se mu bo uprl?

Istočasno s strukturnimi in ustavnimi spremembami predlaga Renzi vrsto ukrepov na področju dela, dohodkov, davkov itd. Verjetno res niso vsi predlogi dovolj dodelani ali pa nimajo zadostnega kritja, vendar je tveganje drugo srce Renzijeve politike. Konec koncev pomeni vsaka sprememba tveganje, Italija pa nima veliko šans, da se upira novostim.

Renzi je odnos do Evrope in njenih politik je prav tako korak preko ortodoksije. Mož je sicer tak, da bi v Bruslju stopil kot kralj tudi iz razbitega fičota, a je razumel, da se je v Evropi odprla razpoka. Vedno močnejša protievropska gibanja šibijo zagovornike neizprosnihih rigiditetskih monetarnih politik. Ni več možnosti tvegati Grčije ali kake nove trojke, saj se za njima vsuje plaz, kar vedo tudi v Nemčiji. V tej razpoki išče Renzi potreben kisik za Italijo, kar je ponovno tveganje, ki pa je včasih igralcem v kakem londonskem Cityju.

Način postavljanja in predstavljanja problemov, hitrost in tveganje so Renzijeve politične šifre. Lahko štrbunkne, vendar so v Italiji v večini tisti, ki nočejo, da vrhovodec strmoglavi, ker bi se nadnje zrušil celotni cirkuški šotor. Formule hitrih in tveganih potez in vsiljevanje izbir so morda res samo načini, vendar so v luči lenih rimskih mlinov Renzijeve bliskavice nov politični program.

V NEDELJO Pohod ob ponoru reke Reke

MATAVUN- Turistično društvo Škocjan vabi ve ljubitelje narave, zdravja in rekreacije na že 19. tradicionalen pohod Ob ponoru reke Reke, ki bo v nedeljo, 13. aprila. Pohodniki lahko startajo med 8. in 12. uro pri Škocjanskih jamah v Matavunu in se podajo na 11 kilometrov dolgo pot. Pohodna pot je označena in vodi mimo udornih dolin, skozi del kraškega podzemlja, ob strugi reke Reke do gradu Školj in zgodovinskih fresk v cerkvi Svete Helene na Gradišču. Pohodniki sledijo oznakam na poti. Pohod traja približno 3 ure in pol. Pot je lahka do srednje težka in primerne za vse starostne skupine. Pohod se bo zaključil v Škocjanu z zabavo z glasbo in užitkih, ki jih nudijo kraške dobrote. (OK)

ODPRTA TRIBUNA

Težave zavoda Zois in tržaška Pokrajina

PETER MOČNIK

Zadovoljen sem, da ta dopis, ki je bil že prej napisan, sledi pismu Zavodnega sveta Žiga Zois, da ne bi kdo oporekal, da politika podžiga probleme.

Stališče slovenskih pokrajinskih svetnikov, ki je bilo objavljeno preteklo nedeljo me čudi, saj razumem, da je verjetno pokrajinska uprava zahtevala podporo večine, a dopis vsebuje tudi trditve, ki izražajo nepoznavanje situacije.

Ne vem kolikokrat so se slovenski pokrajinski svetniki, ki so podpisali podporo upravi, ali podpredsednik pokrajinskega odbora, mudili na šoli Žiga Zois in koliko so se poglabili v dogodke, zaradi katerih so Zavodni svet, ravnateljica, predstavniki učnega in neučnega osebja, staršev in dijakov protestirali v prejšnjih tednih. Vabljeni so bili vsi, a se niso udeležili nobenega sestanka, razen enkrat pred leti. Edini, ki je prišel večkrat zraven je bil predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali. Omenjeni svetniki pa niso imeli nobenega dvoma oporekati uporabnikom pokrajinske šolske stavbe in so takoj podprli odbor, ki niti v intervjuju predsednice ni pojasnil, katere so namere Pokrajine, ko bodo septembra prostori v šoli postali pretesni zaradi večjega števila vpisov. Obljubljajo samo neko nejasno rešitev.

Svetniki so povedali to, kar je predsednica Poropatova povedala nekaj dni prej, in sicer da je Pokrajina dala na razpolago šest milijonov za prenovu stavbe slovenskega tehničnega pola (denar je bil na razpolago že nekaj let, a ga prejšnja uprava ni znala/hotela uporabiti) in da je šola Zois »po pomoti« kjer je, ker so v bivši šoli IMO-IMA bile pred njo dejavnosti zasebnega društva in ne šola.

So pa pozabili, da se je šola Zois pred petimi leti znašla brez sedeža po izbiri pokrajinske uprave, ki je začela dela na poslopju na trgu Canestrini, kjer sta prej bila zavod Stefan in oddelek za geometre Zois. To je gotovo hvalevredno dejanje, a mora biti koordinirano z neprekinjenim delovanjem javne šole. Sedež Zois je bil zraven liceja Prešeren, a je pokrajinska uprava odločila – seveda v soglasju z vodstvom šole, ni pa ponudila nobene drugačne izbire –, da tam namesti zavod Stefan in da zavod Zois izseli v stavbo bivše pomorske šole IMO-IMA.

Razen učilnic pa v tej šoli ni prostora za laboratorije, za knjižnico, za arhiv, ki jih je pokrajinska uprava sproti nameščala v različne stavbe, ker se je v pritličju novega sedeža Zois nahajala zasebna ustanova za otroke Mini Mu, ki je imela pogodbo s Pokrajino.

Slovenski svetniki niso zvedeli in se niso o tem pozanimali, da je pokrajinski odbor obnovil to pogodbo tik pred zadnjimi pokrajinskimi volitvami in da jo je ponovno podpisal 17. marca letos, kot je povedala predsednica. Ista pogodba je potekla lani, nekaj mesecev ni bilo dejavnosti v pritličnih prostorih, ker ni bilo pogodbe. Obnovljena pa je bila šele potem, ko je 26. februarja pokrajinska uprava prejela dopis zavoda Zois, v katerem se je postavljalo problem prostorske stiske in ki so ga vsi slovenski svetniki dobili po elektronski pošti. Podpredsednik odbora je bil verjetno zraven, ko se je odločalo

Pokrajinski odbor in slovenski svetniki sedaj pravijo, da je več šol, ki jih Pokrajina upravlja, razmeščenih tu in tam. Ne razumem, kaj se misli s tem, če to, da slovenska šola ne more predstavljati izjeme (da ne bi kdo rekel, da imamo Slovenci »privilegije«). Zgleda, da za pokrajinsko upravo nered v šolskih stavbah ni hud problem. Zato naj bi bilo prav, da se šole selijo sem ter tja, s stroški za javno blagajno, namesto, da bi Pokrajina dobila drug sedež za zasebno ustanovo dokler ne končajo dela na sedežu Zois. Javna uprava lahko vedno zamenja namembnost svojega premoženja. Toliko bolj, ko je prosto pogodb.

Na zavodu Zois povedo, da društvo Mini Mu nima dejavnosti med šolskim urnikom, in zaseda dodeljene prostore nekajkrat na mesec. Zato so predlagali, da bi jih v jutranjih urah zasedli s šolo, da bi jih nato sami pospravili ter prepustili društvu. Tudi ta predlog ni bil sprejet, ker naj bi se tam nahajal material društva. Ne vemo, koliko Pokrajina tu zasluži.

Škoda, da slovenski svetniki niso prišli z novinarjem Kemperletom na stanek na šolo ali da si niso nikoli ogledali prostorov, v katerih se nahajajo knjižnica, laboratorijski material in arhiv Žige Zois. Gre za javno lastnino, kupljeno z javnim denarjem in njena poškodba pomeni odgovornost pred računskim sodiščem. Isto ne velja za zasebnika.

Očitno svetniki niso poglobili zadevo pri porabnikih in so se zanesli na upravo, ki ne zna ali noče preseliti društva do konca del za sedež Zois in s tem zagotoviti prostore za šolo, ki je v njeni oskrbi. Ostale šole pa nimajo zasebnih ustanov na sedežih.

Svetniki nam napovedujejo, da bo slovenska šola pač razmeščena po potrebi. Verjetno ne vedo, da dela za nov sedež Zois ne bodo končana še nekaj let zaradi pakta stabilnosti, saj je še veliko nedokončanega, medtem ko dokončani del že propada. Zgleda, da svetniki zagovarjajo, da Pokrajina pregradi in tako uniči sejno sobo, ki se na šoli, v kateri dijaki sledijo predavanjem, učnim videoposnetkom, kjer se sestajajo šolski organi in ki je bila opremljena s pokrajinskim denarjem. Dijaki si bodo morali pomagati, bodo pač brez dodatnih dejavnosti.

Ne podpiram vrtičkarstva, a dobro bi bilo, ko bi se slovenski pokrajinski svetniki postavili v obrambo slovenskih šol, ki jih upravljajo. Saj težave zavoda Zois izhajajo prej iz ozkih razlogov kot pa iz širših interesov. Dovolj je, da pazljivo preberemo oba članka, ki ju je napisal Marjan Kemperle, da to razumemo. Kulturna dejavnost zasebnikov – pa naj bodo ti kdorkoli – ni važnejša od javne šole.

Odkar sem tajnik Slovenske skupnosti je bila stranka vedno pozorna na pozive in potrebe slovenskih šol, kritična pa do upraviteljev, ki so podprli svoj vrh, ne da bi se prej pozanimali na šoli o zadevi, za katero so izdali mnenje. Javni upravitelji ne more in ne sme proti splošnim potrebam osebja, staršev, dijakov. Zato moramo sedaj, in upam, da ne samo pri SSK, poklicati k odgovornosti tudi državno upravo, ki upravlja šolo Zois, torej deželni šolski urad in preteklinjo, ker Pokrajina ni pokazala potrebnega zanimanja za reševanje problema. Kaj pa bo, ko bodo šole prešle pod tržaško občino ali pod deželo, ki ima poseben statut zaradi prisotnosti naše manjšine?

Zadruga Primorski dnevnik

Upravni odbor
sklicuje

Redni Občni zbor

*V prvem sklicu, v ponedeljek, 28. aprila 2014 ob 11.30
na sedežu zadruge, Ul. Montecchi 6 v Trstu,*

*v drugem sklicu, v torek, 29. aprila 2014 ob 18.00
v Prosvetnem domu na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1.*

Dnevni red:

1. otvoritev, namestitev predsedstva in zapisnikarja, imenovanje verifikacijske komisije in skrutinatorjev;
2. poročilo Upravnega odbora o poslovanju v letu 2013;
3. predstavitev obračuna za poslovno leto, ki se je zaključilo 31. 12. 2013;
4. poročilo Nadzornega odbora;
5. razprava o obračunu in odobritev;
6. stanje na Primorskem dnevniku.

INTERVJU - Veronika Breclj o petkovem filozofskem simpoziju Misliti več

»V krizi je moč«

V Narodnem domu v Trstu celodnevno soočanje mislecev iz Italije, Slovenije in Hrvaške

Trije jeziki, tri sosednje države, enajst uveljavljenih filozofov, ki skupaj razpravljajo in postavljajo na glavo splošno uveljavljeno pojmovanje krize. Mednarodni simpozij Misliti več, Pensare di più, Misliti više, ki bo v petek, 11. aprila, v organizaciji Slovenskega kluba in Društva slovenskih izobražencev v tržaškem Narodnem domu, že v izhodiščih ponuja zanimiv vpogled tako na našo kot na širšo evropsko stvarnost. Glavna pobudnika dogodka sta dipl. filozof Jurij Verč in profesorica Veronika Breclj, ki je za naš dnevnik podala večplasten pogled na pobudo.

Marsikdo si, ko sliši besedo filozofija, predstavlja nekaj abstraktnega, nestvarnega, oddaljenega od vsakdana...

Dejansko se je uveljavila podoba filozofa, ki naj bi živel z glavo v oblakih in ta podoba je toliko stara, kolikor je stara filozofija. O prvem filozofu, Talesu, se je namreč ohranila zgodba. Neke noči naj bi se ves zasanjan sprehajal po vrtu, gledal v nebo in nenadoma padel v luknjo. Prizor naj bi spremljala neka sužnja, ki se je Talesu začela na ves glas smejeti, češ, kaj gleda v nebo, ko pa ne vidi niti tega, kar ima pod nogami. Filozofija pa ni v zraku lebdeča tvorba, temveč je globoko ukoreninjena v času, v katerem nastaja. Predstavlja sposobnost kritične presoje različnih segmentov človekovega življenja.

Koliko pripomore poučevanje filozofije na šoli k tovrstnemu pojmovanju?

Veliko je odvisno tudi od profesorja, če zna dijake navdušiti za disciplino. Filozofija je namreč zelo resna veda, ki ima svojo govorico, svojo posebno skladnjo, besedišče ...V Italiji je pri poučevanju splošno razširjen kronološki pristop. Znotraj tega okvira zgodovine filozofije pa lahko različna eksistencialna vprašanja povežemo z današnjim časom in na tak način vzbudimo zanimanje v mladih, ki bi radi dobili vpogled vanje.

Veronika Breclj

Mednarodni filozofski simpozij Misliti več je tako mdr. tudi enkratna prilika, da vzpostavimo nekoliko drugačen, bolj direkten stik s to disciplino.

Seveda. Povabili smo filozofe, ki so po izhodiščih, zanimanjih in raziskovalni dejavnosti zelo različni in menim, da dobro zastopajo današnjo filozofijo. Naj omenim filozofa Pier Alda Rovattija, slovitega utemeljitelja šibke misli. Sam si veliko prizadeva, da bi se vzpostavil neposreden stik med filozofijo in »nestrokovno« publiko. Predavala bosta tudi Massimo De Carolis in Laura Bazzicalupo, ki se veliko ukvarjata z vprašanjem biopolitike, biodemokracije. Od Slovencev bosta nastopila tudi Dean Komel, izreden poznavalec sodobne filozofije in medkulturnosti, in Aleš Debeljak, ki ponuja nekoliko bolj sociološki pristop k aktualni stvarnosti. Izmed hrvaških gostov bi omenila Žarka Pačiča in odlično poznavalko sodobne filozofske scene Nadeždo Čačinović, ki bo s predavanjem Dobrodošla kriza uvedla simpozij.

Posegi bodo torej med sabo zelo raznoliki. Katere vsebine pa bi na tem mestu izpostavili za naše bralce in bralke?

Filozofi znajo predočiti dejstvo, da je gospodarska kriza simptom širše duhovne krize. Veliko bo tako govor o Evropski uniji, evropski civilizaciji in njeni perspektivi, o posameznih narodih znotraj nje, integracijskih procesih, ki so posebno pomembni za manjše narode ...Vsak predavatelj bo prikazal svoja razmišljanja in morebitne rešitve. Filozofi so v teku zgodovine v kritičnih trenutkih znali izpostaviti prioritete.

Prvič se bodo na mednarodnem simpoziju srečali filozofi iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Kakšne podobnosti lahko opazimo med njimi?

Da smo prvič združili filozofe treh sosednjih držav, nam je v poseben ponos. Kar se tiče podobnosti, lahko rečem, da me je res zelo presenetilo, koliko analogij je v razmišljanjih filozofov, ki so se izražali v različnih okoljih. Pogosto je v ospredju vprašanje moči in

nemoči delujočega človeka. Zelo je poudarjena potreba po refleksiji. Mnogi izražajo skepsa do strokovnjakov, ki naj bi rešili zdajšnjo krizo. Brez neke vizije nadaljnje delovanje ni mogoče.

Za pripravo tako razvejanega mednarodnega simpozija stoji ogromno dela. Kaj bi nam povedali o organizacijski, pripravljalni plati dogodka?

Priprave na simpozij so trajale več kot leto dni. S Tino Kralj, Jurijem Verčem in Jernejem Ščekom smo se takoj ujeli in dobro sodelovali. Prava sreča. Odličnega sogovornika smo imeli v predsedniku Društva slovenskih izobražencev, Sergiju Pahorju. Isto velja za bivšo predsednico Slovenskega kluba Dario Betocchi in trenutno predsednico Poljanko Dolhar. Prav tako sta bila dragocena Martin Lisjak in profesorica Tatjana Miletič, ki je prevajala besedila v hrvaščino. Vsak je pripomogel s svojim znanjem. Lahko rečem, da predstavlja ta izkušnja primer »dobre prakse«: pripadniki različnih strok in generacij smo tesno sodelovali, kar dokazuje, kako pomembno je povezovanje. Če parafraziram rek »v slogi je moč«, lahko v tem primeru rečem »v krizi je moč«. Krizni situaciji bomo kos samo, če se bomo znali povezovati in izdelati skupne strategije.

Kriza torej ne samo strah in tpet, ampak ...

Ko pri pouku filozofije razlagam, kaj pomeni izraz kriza, izpostavljam, kako je v vsakdanji govorici dobila slabšalen pomen, ki ga prvotno ni imela. Sintagma kritično stanje označuje v medicini situacijo, ko bo prišlo do nekega razpleta, lahko do izboljšave ali poslabšanja. Zdajšnja kriza dokazuje, da so se izčrpale nekatere paradigme, da je zato nujen prelom. Brez krize ni rasti. Nietzsche je zapisal, da je za rojstvo nove zvezde potreben kaos. Ali, z besedami Nadežde Čačinović: Dobrodošla kriza.

Vesna Pahor

SNG NOVA GORICA - Na malem odru

Stoppardovo poigravanje z resničnim in namišljenim v enodejanki Po Magrittu

Kaj imajo skupnega Magrittove surrealistične slike, prigode neverjetne britanske družine in nesmiselne detektivske preiskave? Veliko, če vse dramaturško premeša Tom Stoppard. Iz opusa tega uspešnega sodobnega britanskega avtorja čeških židovskih korenin je SNG Nova Gorica izbralo delo iz njegovega zgodnejšega obdobja. After Magritte, enodejanka napisana leta 1969, je tako v prevodu Alje Predan postala Po Magrittu. Novogoriško gledališče je delo v režiji Ajde Valcl postavilo na malem odru, kjer so ga premierno uprizorili prejšnjo sredo in četrtek. Morda je neverjetno, vendar za vse obstaja racionalna razlaga. Stopparda, kot je sam večkrat rekel, pritegujejo neobičajne prigode in obnašanja, katerim pa ljudje skušajo najti logičen razlog. To je Stoppardovo izhodiščno gledanje, kateremu je tokrat pridobil občudovanje nad ustvarjalnostjo Reneja Magritta. Nastopajoča družina, ki jo sestavljajo Harris, njegova žena Thelma in njegova Mati, si je leta 1969 v londonski galeriji Tate ogledala razstavo Magrittovih del. Tega dogodka se je udeležil tudi Tom Stoppard, ki je zadevo tudi vpletel v svojo komično-surrealistično komedijo. V tem primeru je povzetek vsebine skorajda nepomemben, ker je teža na prikazovanju oziroma podajanju dejstev. Harris in Thelma se pripravljata na plesno preizkušnjo. Priprave prekine Mati, najprej z željo po ogledu že omenjene razstave in nato z vadbo tube. Neobičajnemu dogajanju skozi

Prizor iz predstave

SNG NOVA GORICA

okno sledi mlad policaj Holmes, ki o vsem obvesti nadrejenega Foota. Vmes se vmeša še kratek sprehod čudnega moškega, ki ga vsak interpretira po svoje. Na koncu izvemo, da je iz hiše v čudni odpravi pritekel sam Foot, ki je hotel premakniti nepravilno parkirani avto ... Izkaže se, da je v svojih neverjetnih razmišljanjih in zaključkih Foot prej kot storilce kaznivih dejanj iskal samega sebe. V ospredju pa je poseganje v zasebnost posameznikov v imenu zakonskih predpisov in splošne varnosti. To temo, ki je vse

bolj aktualna, je Tom Stoppard razvil na njemu svojstven način, s katerim se je zapisal med najuspešnejše sodobne avtorje. V tej, ki je sedma uprizoritev sezone, nastopajo: Gorazd Jakomini (Harris), Ana Facchini (Thelma), Mira Lampe Vujičić (Mati), Kristijan Guček (Foot) in mladi Andrej Zalesjak (Holmes). Stoppardova dela ni prav enostavno interpretirati zaradi nenehnega nihanja med tem, kar mislimo, da je res, in tistim, kar se nam dozdeva. Vsekakor se je občinstvo nad videnim zabavalo. (bip)

KONCERT - V Trstu Mojstrski godalni kvartet Ebene

Večeri, ki povežejo pretanjene intelektualne užitke z zabavo in dobrim razpoloženjem, so dokaj redki, zato smo lahko hvaležni godalnemu kvartetu Ebene, ki nam je na svojem drugem nastopu za tržaško Concertno društvo (prvi je bil pred tremi leti) podaril zelo prijetno doživetje. Francoski mojstri igrajo skupaj že petnajst let, imajo pa zelo mladosten videz, predvsem pa zadržanje, ki ni togo akademsko, temveč sproščeno in nepri-siljeno. Pred tremi leti so se nam predstavili z izključno francoskimi avtorji, tokrat pa je ponudba zaobjela zelo širok repertoar, od Mozarta in Schumannova do sodobnih mojstrov lahke in jazz glasbe. Violinista Pierre Colomber in Gabriel La Magadure, violist Mathieu Herzog in čelist Raphael Merlin so za začetek izbrali Mozartov Kvartet v Es-Duru KV 428, tretjega iz čudovite šesterice, ki jo je salzburški genij posvetil svojemu vzorniku Haydn-u: v teh skladbah je Mozart svojo ustvarjalnost podredil in priredil inteligenci starejšega mojstra, ki je med redkimi sodobniki spoznal veličino mladega komponista ter javno izjavil, da njegova umetnost prekaša vse, kar je dotlej slišal in bral. Kvartet Ebene je z zametno svilenimi potezami oblikoval plemenite glasbene zamisli, z intimnim in prosojnim zvokom ter brez rokokojskih manir, z klasično dovršenostjo, a tudi čustvenim utripom, ki je v drugem stavku spremljal blagi melos. Absolutno zlitje in sozvočje je povezovalo vsa štiri godala, ki so se v naslednji skladbi ojačila z bujno romantično strastjo: Kvartet v A-Duru op. 41 št.1 je morda najlepše tovrstno delo Roberta Schumannova, nabito s plamečimi frazami, razgibano z modulacijami, ki so jih francoski mojstri znali podati s tankočutnim okusom, kar viharno pa so se predali poustvarjalni nasladi v drugem stavku ter s svojo interpretacijo izzvali navdušenje sicer ne zelo številnega občinstva.

Res škoda za odsotne, kajti tudi drugi del koncerta ni štedil z užitki: pod naslovom Jazz & Crossover so mojstri nanizali vrsto ameriških jazz standardov, filmske glasbe in še marsikaj presenetljivega: Mysty Errolla Garnerja in Nature boy Nat King Cola sta v zelo posrečeni priredbi zazveneli v mojstrsko dovršenem jazz slogu, kjer je vsak član pokazal svoje vrline v improvizacijah, sledila je zelo izvirna priredba glasbene kulise iz Tarantinovega filma Pulp Fiction, nato zasanjana All Blues Milesa Davisa, glasba Michela Portalta iz Oshimovega filma Max mon amour, nato zelo duhovita priredba znamenite Come Together nepozabnih Beatlesov, za konec pa temperamentna, virtuozna in strastna interpretacija Piazzollovega Libertanga. Med navdušenimi aplavzi in vzkliki so prevladovali glasovi mladih poslušalcev, ki znajo svoja čustva izražati brez zadržkov: simpatični in odlični francoski mojstri so kot dodatek izbrali res posrečeno priredbo melodije Un jour mon prince viendra (Nekega dne bo prišel moj princ) iz Walt Disneyeve Sneguljčice: presenetili so nas z izredno ubranim petjem in zabavali z igro, ki je bila vseskozi duhovita, kot zmoroje le umetniki, čigar muzikalnost ne pozna meja in se lahko poigrava z vsakim žanrom na vrhunski ravni.

Sezona Koncertnega društva se bo zaključila v ponedeljek, 14.aprila, z nastopom angleške violinistke Nicole Benedetti: kot nam je povedal predsednik Nello Gonzini, je bilo treba zaradi finančnih problemov črtati nastop dua Kraggerud-Hadland, ki je bil napovedan za 28.april, na vrsti pa bo v prihodnji sezoni.

Katja Kralj

POLITIKA - Vlada odobrila dokument o gospodarskem in finančnem načrtovanju

Potrjeno znižanje dohodnine za delavce z nižjimi prihodki

RIM - Vlada je na svoji včerajšnji seji odobrila dokument o gospodarskem in finančnem načrtovanju (DEF), ki določa srednjeročne temeljne smernice italijanske gospodarske in finančne politike. Kot je po seji povedal premier Matteo Renzi, vlada potrjuje obveze, s katerimi se je februarja predstavila v parlamentu, pri svojih napovedih o gospodarskih gibanjih v bližnji prihodnosti pa je zelo previdna, zaradi česar naj bi morebitna presenečenja bila prej pozitivna kot negativna.

Vlada v svojem dokumentu potrjuje zmanjšanje dohodnine za delavce z nižjimi dohodki. To bo od 1. maja dalje občutilo 10 milijonov Italijanov, ki letno zaslužijo manj kot 25.000 evrov letno, saj bodo vsak mesec prejeli približno 80 evrov višjo plačo. Sredstva za to bo vlada zagotovila z varčevanjem, pa tudi z obdavčitvijo bank. V tem sklopu bo vlada tudi določila zgornjo mejo za plače državnih managerjev oziroma funkcionarjev, ki ne bodo smele presegati plače predsednika republike (ta trenutno znaša 238 tisoč evrov letno). Na tak način naj bi država prihranila 350 do 400 milijonov evrov letno. Vlada namerava poleg tega znižati davke na proizvodne dejavnosti Irap za 10 odstotkov. Ta ukrep bodo krili z višjo obdavčitvijo finančnih rent.

Sicer pa dokument o gospodarskem in finančnem načrtovanju napoveduje, da se bo italijanski bruto domači proizvod (BDP) v letu 2014 zvišal za 0,8 odstotka, leta 2015 za 1,3 odstotka, leta 2016 za 1,6 odstotka in leta 2017 za 1,8 odstotka. Stopnja brezposelnosti naj bi letos dosegla 12,8 odstotka, leta 2015 12,5 odstotka, leta 2016 12,2 odstotka in leta 2017 12 odstotkov. Državni deficit naj bi letos dosegel 2,6 odstotka in prihodnje leto 2 odstotka, tako da naj bi bil leta 2016 državni proračun strukturalno izenačen.

Gospodarski minister Pier Carlo Padoan je na predstavitvi dokumenta o gospodarskem in finančnem načrtovanju, ki bo zdaj romal v parlament, povedal tudi, da bodo privatizacije letos in v prihodnjih treh letih zagotovile priliv 10 do 12 milijard evrov letno, kar naj bi uporabili tudi za postopno znižanje ogromnega državnega dolga.

Predsednik vlade Matteo Renzi in gospodarski minister Pier Carlo Padoan na tiskovni konferenci po seji vlade

ANSA

REFORME - Gibanje 5 zvezd pripravljeno podpreti Chitijev osnutek

Razhajanja med demokrati glede reforme parlamenta

RIM - Politični barometer okrog volilne in institucionalnih reform se iz dneva v dan spreminja. V ponedeljek je kazalo, da bo stranka Naprej, Italia prelomila dogovor s premierjem Matteom Renzijem glede podpore, ki naj bi jo zagotovila za njihovo odobritev. Tako je vsaj grozil vodja stranke v poslanski zbornici Renato Brunetto. Toda Brunetto je naposled postavil na laž sam Berlusconi, ki pa je premierju predlagal novo srečanje na štiri oči, da bi dogovor posodobila oz. poglobila.

Včeraj so se za Renzijeve reforme pojavile nove težave, tokrat predvsem znotraj Demokratske stranke. Nekateri predstavniki Gibanja petih zvezd so namreč povedali, da so pripravljeni podpreti zakonski osnutek Vannina Chitija in drugih 21 demokratskih senatorjev o preoblikovanju parlamenta. Za razliko od vladnega načrta Chitijev osnutek predvideva, da bi tudi v bodoče senatorje volili. »Podobno stališče zagovarja naš zakonski predlog, zato smo Chitijev osnutek pripravljeno podpreti,« je dejal vodja Grillove stranke v senatu Vincenzo Santangelo. Predstavniki provladne večine v Demokratski stranki so Chitija in njegove pozvali, naj umaknejo svoj zakonski predlog, vendar zamen.

Vannino Chiti

ARHIV

ČRNA KRONIKA - Reševala sta tretjega člana družine, ki je preživel

Oče in sin umrla med čiščenjem cisterne v Molfetti na jugu Italije

MOLFETTA - Včeraj dopoldne sta 50-letni Nicola Rizzi in njegov 28-letni sin Vincenzo iz Bitonta umrli med čiščenjem cisterne podjetja za predelavo rib v industrijski coni Molfette. V nesreči se je resno poškodoval tudi 20-letni Alessio Rizzi, Nicolov sin in Vincenzov brat.

Kaže, da je bila dinamika tragičnega dogodka naslednja. V cisterno podjetja Ittica di Dio je prvi stopil Alessio. Zaradi strupenih hlapov mu je bilo slabo in priskočila sta mu na pomoč najprej oče in potem še brat. Alessio je ostal pri življenju in prepeljali so ga v bolnišnico v Corato, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo. Za Nicolo in Vincenza pa ni bilo več pomoči. Zaradi strupenega zraka ju je obšla slabost in sta se pogreznila v tekočino v cisterni ter tako utonila.

Krajevno javnost je dogodek hudo pretresel. Marsikdo se je spomnil na podoben primer, ki se je v Molfetti pripetil 3. marca 2008. Tedaj so med čiščenjem cisterne podjetja Truck center umrli štirje delavci.

Nesreča se je pripetila v industrijski coni Molfette

ANSA

ČRNA KRONIKA Mladoletna prostitucija se vse bolj širi

GENOVA - V Italiji je že nekaj časa v središču pozornosti odkrivanje vedno novih primerov prostitucije mladoletnih oseb. Nazadnje je pretresel primer 15-letnika iz Genove, ki je moral za rojstni dan zabavati nekega gospoda. Med preiskovanimi je tudi 17-letno dekle, ki je obtoženo ponujanje mladoletne osebe za spolne usluge v zameno za denar. Dekle naj bi svojega 15-letnega fanta »prodalo« neke mu gospodu za 150 evrov. Zabava s 15-letnikom naj bi bila zanj darilo za rojstni dan. Oblastem je dogodek zaupal 15-letnik sam. Razložil je, da se dekle tudi sicer moškim ponuja v zameno za denar.

Sicer pa v javnost pronica več takšnih primerov. Vse bolj je razširjena prostitucija mladih fantov. Neki najstnik, ki je sicer zdaj že polnoleten, a v medijih ne želi biti imenovan, je glede »prodajanja« mladoletnih za spolne usluge povedal: »Zapreš oči in strah mine. In če je še vedno težava - še enkrat zapreš oči in si predstavljaš, da si z žensko.« Najstnik se skupaj s približno 20 drugimi osumljenci zagovarja na sodišču zaradi širjenja prostitucije.

Bo Silvio Berlusconi negoval invalidne ostarele?

RIM - Silvio Berlusconi bi lahko preživel svojo zaporno kazn z družbeno koristnim delom v domu za invalidne ostarele osebe v okolici Milana. Tako na svoji spletni strani piše italijanski katoliški dnevnik Avvenire, ki se sklicuje na urad za zunanje izvajanje kazni Uepe, ki naj bi že bil vložil poročilo o tem. Obveznosti za bivšega premierja in voditelja stranke Naprej, Italija naj ne bi bile preveč obremenjujoče, saj naj bi Berlusconi zahajal v dom za ostarele le enkrat tedensko ter bi moral obvezno ostati doma med 23. in 6. uro.

Hladna prha pa je za Berlusconija prišla iz Strasbourga, kjer je Evropsko sodišče za človekove pravice zavrnilo njegovo zahtevo po tem, da se italijansko državo prisili, da sprejme nujne ukrepe, da se Berlusconi omogoči kandidiranje na bližnjih evropskih volitvah. Kljub temu je politični svetovalec stranke Naprej, Italija Giovanni Toti prepričan, da bo Berlusconi lahko kandidiral, saj ni mogoče izreči dodatno kazni molka in voditelju zmer nih sil odvzeti možnost političnega delovanja.

Casaleggio prestal operacijo možganov

MILAN - Dnevnik Repubblica je včeraj objavil novico, da je soustanovitelj Gibanja 5 zvezd Gianroberto Casaleggio v soboto prestal operacijo možganov v milanski bolnišnici Policlinico. Kirurški poseg, ki je trajal dobri dve uri, je bil nujen, saj so zdravniki opazili možganski edem. Njegov politični sopotnik Beppe Grillo je izjavil, da ima Casaleggio »trdo kožo«, zdravniki pa so potrdili, da se je pacient prebudil in da je njegovo zdravstveno stanje dobro. Predsednik vlade Matteo Renzi je včeraj po Twitterju poslal voščilo političnemu nasprotniku, odgovor na Grillovem blogu pa se je glasil: »Hvala za voščilo in tudi Renziju vso srečo. 25. maja jo bo on bolj potreboval.«

Ministrica za javno upravo rodila malo Margherito

RIM - Italijanska ministrica za javno upravo Marianna Madia je rodila malo Margherito. To je drugi otrok 33-letne ministric, ki je poročena s filmskim producentom Mariom Giananijem. Novico je sporočil sam premier Matteo Renzi, ki je novorojenko »povabil« na sejo ministrskega sveta.

ZLATO
(999,99 ‰) za kg

30.516,97 +291,33

SOD NAFTE
(159 litrov)

107,77 \$ +1,84

EVRO

1,3774 \$ +0,40

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
8. aprila, 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	8. 4.	7. 4.
ameriški dolar	1,3774	1,3723	
japonski jen	140,90	141,65	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,415	27,444	
danska krona	7,4659	7,4658	
britanski funt	0,82420	0,82710	
madžarski forint	305,26	306,50	
litovski litas	3,4528	3,4528	
poljski zlot	4,1704	4,1746	
romunski lev	4,4555	4,4655	
švedska krona	8,9653	8,9733	
švicarski frank	1,2200	1,2202	
norveška krona	8,2360	8,2405	
hrvaška kuna	7,6380	7,6333	
ruski rubel	48,9420	48,9978	
turška lira	2,8855	2,9103	
avstralski dolar	1,4760	1,4818	
braziljski real	3,0304	3,0843	
kanadski dolar	1,5055	1,5084	
kitajski juan	8,5353	8,5266	
indijska rupija	82,8162	82,6010	
mehiški peso	17,8587	17,9051	
južnoafriški rand	14,4149	14,4744	

ŠTANDREŽ - Svetniško vprašanje Božidarja Tabaja v občinskem svetu

Število rakastih obolenj povzroča zaskrbljenost

»V zadnjih mesecih je v Štandrežu kar pet ljudi umrlo zaradi raka. Med njimi je bila tudi mlada ženska, mati dveh otrok. Rakasta obolenja so seveda tudi drugod na Goriškem zelo razširjena, občutek pa imam, da je v Štandrežu število bolnikov nenavadno visoko. Za mnenje sem vprašal tudi nekatere zdravnike, ki so mi povedali, da imajo podoben občutek in da je rakastih bolnikov v južnem delu naše občine zelo veliko.« Tako pravi Božidar Tabaj, občinski svetnik Demokratske stranke-SSk, ki je s svojo zaskrbljenostjo zaradi visokega števila rakastih bolnikov v Štandrežu v ponedeljek seznanil ostale člane občinskega sveta. Tabaj je večkrat poudaril, da gre za občutke in da svojih besed ne more podkrepiti z znanstvenimi podatki, pravilno pa se mu je zdelo, da o morebitni anomaliji obvesti goriško občinsko upravo in jo spodbudi, naj ukrepa.

»Odborniki za zdravstvo Silvani Romano bom poveril nalogo, da stopi v stik z zdravstvenim podjetjem in se pozanima, ali je odstotek obolelih za rakom v Štandrežu res višji kot drugje. V tem primeru bi bilo treba izvesti študijo in preveriti morebitne vzroke,« je na Tabajevo svetniško vprašanje odgovoril goriški župan Ettore Romoli. »Nujno se mi zdi, da se to zadevo preveri, saj ni previdnost nikoli odveč. Blizu Štandreža smo nekoč imeli sežigalno napravo, škodljive snovi pa lahko zračni tokovi prinesejo tudi iz oddaljenih krajev,« je povedal Tabaj.

Predstavniki DS-SSk se je dotaknil še problema težkega prometa v Ulici Tabaj v Štandrežu in v Svetogorski ulici, po kateri naj bi z dovoljenjem pokrajine Videm peljali tovornjaki, ki jih natovarjajo na novogoriški železniški postaji, kritičen pa je bil tudi do dejstva, da občina še vedno ni poskrbela za simultano prevajanje v občinskem svetu. Tabaj, Marilka Koršič in David Peterin, ki se je prav tako zgražal nad odnosom občinske uprave do slovenščine, so morali posledično tudi v ponedeljek sami poskrbeti za prevod svojih svetniških vprašanj v italijansko. (Ale)

GORICA - Občinski odbor sprejel 240.000 evrov vreden načrt

Ob varnejših pločnikih dokončna ureditev krožišč

Krožišče med Tržaško ulico ter ulicami Ristori, Trento in Duca D'Aosta bo dobilo dokončno podobo; bo Ulica Ristori v prihodnosti enosmerna?

BUMBACA

Goriški občinski odbor je na enem izmed zadnjih zasedanj sprejel sklep, s katerim je prižgal zeleno luč za obnovo pločnikov v Ulici Udine v Ločniku in na goriškem Vialu. Gre sicer za drugi sklop obnovitvenih del v omenjenih dveh ulicah, ki so bile zaradi dotrajanosti cestišča in predvsem luknjastih pločnikov že večkrat predmet polemik in nezadovoljstva občanov. Dokončni in izvršni načrt, ki sta vredna približno 240.000 evrov, pa ne predvidevata le ureditve pločnikov na teh dveh prometnicah, ampak tudi asfaltiranje treh mestnih krožišč, in sicer krožišča med ulicami Du-

ca D'Aosta, Trento, Ristori, Alfieri in Tržaško ulico, krožišča med ulicami Alviano, Giustiniani in Kugy pri Rdeči hiši ter krožišča na Goriščku (Trgu Medaglie d'oro). Prvi dve, pravi inženir Paolo Fornasiere, bosta po obnovi cestišča dobili tudi dokončno podobo. Krožišča, ki so jih uredili v minulih letih z rdeče-belimi ovirami »new jersey«, so se izkazala za primerno rešitev prometnih težav na teh treh točkah, zato je občinska uprava po preizkusni dobi sklenila, da začasne pregrade zamenjala s trajnimi. Tehnični uradi goriške občine bodo v kratkem objavili razpis za izbiro izvajalca, po

javni dražbi pa se bodo začela gradbena dela. Če se bo vse izteklo po načrtih, bodo gradbišče odprli julija.

O krožišču med ulicami Duca d'Aosta, Ristori, Trento in Tržaško ulico je tekla beseda tudi med ponedeljkovim občinskim svetom. Po besedah svetnika DS Oliviera Furlana je namreč to krožišče preozko in posledično nevarno, predvsem za voznike, ki zavijajo v Ulico Ristori. Furlan je zato predlagal, naj v okviru novega prometnega načrta uprava zapre izvoz, ki s krožišča pelje proti Ulici Ristori, in naj v tej ulici uvede enosmerni promet. (Ale)

DOBERDOB - Pridobitev občinske ekipe civilne zaščite

Opremljeni za gašenje

Večnamensko vozilo so opremili s črpalno napravo in vodno brizgalko

Prostovoljci doberdobske ekipe civilne zaščite so po novem bolje opremljeni za boj proti gozdnim požarom. Lani so jim dodelili deželni prispevek, na podlagi katerega so nakupili črpalno napravo in brizgalko. Naprava bo nameščena na večnamensko vozilo Farmer, ki je že v lasti doberdobske ekipe civilne zaščite. Prostovoljci so sami pripravili načrt in s pomočjo podjetja MT Ecoservice izdelali nov protipožarni modul. Večnamensko vozilo Farmer ima 3,3 tone nosilnosti; ker je hitrostno omejeno, ga lahko vozi vsak, ki ima vozniško dovoljenje B. Vozilo bo v veliko pomoč, ker lahko pripelje veliko količino vode na kraj požara. Modul je enostaven, zelo praktičen in intuitivno uporabljiv. Vanj lahko natočijo 2000 litrov vode. Pomembno pridobitev predstavlja tudi motorna črpalna na nizek tlak na 1000 l/min, ki jo je mogoče uporabljati za polnjenje same cisterne in tudi manjših rezervoarjev na drugih terenskih vozilih v slučaju požara, kar pomeni operativno omogočiti polnjenje 4 do 5 vozil v neposredni bližini ognja. Modul je bil zgrajen v treh mesecih, zelo profesionalno in premišljeno v vsakem majhnem detajlu. Po napravo so se v Vittorio Veneto odpravili koordinator občinske ekipe civilne zaščite iz Doberdoba Matije Ferfolja in načelniki Saimon Ferfolja, Martin Jarc in Mitja Ferfolja. Vozilo z napravo so najprej predstavili na deželnem sedežu civilne zaščite v Palmanovi, zatem so ga pripeljali na sedež civilne zaščite v Doberdobo.

Doberdobski prostovoljci z novo napravo

TRŽIČ - Karabinjerji prijeli mlada tujca

Zaradi tatvine traktorja in skuterja sta se tatova znašla za rešetkami

Tržiški karabinjerji so aretirali dva romunska državljana - 27-letnega B.G. in 20-letnega C.D. - zaradi posesti ukradenega traktorja oz. skuterja. Dvojico so karabinjerji izsledili v nedeljo zvečer na Drevoledu Verdi v Tržiču; peljala sta se na kombiju, ki ga je upravljala 53-letni romunski državljani I.V.; za kombijem je bila prikolica, na kateri je bil natovoren traktor tipa Fiat 35, ki so ga ukradli dan prej v kraju Sesto Fiorentino 63-letnemu kmetu. V kombiju pa je bil natovoren skuter MBK, ki so ga ravno tako ukradli v kraju Sesto Fiorentino; pobrali so ga 52-letnemu domačinu, ki ga je imel parkiranega na dvorišču. Karabinjerji so traktor in skuter zasegli in ju bodo vrnili lastnikoma, mlada romunska drža-

V Tržiču so karabinjerji zasegli traktor

vljana pa so aretirali in odpeljali v goriški zapor.

V ponedeljek pa so karabinjerji iz Štarancana in iz Ronk odvzeli vozniško dovoljenje dvema moškima zaradi vožnje pod vplivom alkohola. 74-letni moški je povzročil prometno nesrečo v Ulici Oberdan v Škocjanu; napihal je 1,5 grama alkohola. Tudi 20-letnika so izsledili po prometni nesreči, v kateri se k sreči ni nihče poškodoval.

GORICA - Zadružna banka Doberdob in Sovodnje

Z zdravimi temelji in spet z dobičkom

Z zaprtjem podružnice na Korzu Verdi se vsi ne strinjajo

Srečanje Zadružne banke Doberdob in Sovodnje v Kulturnem domu v Gorici (levo); predsednik Dario Peric bere svoje poročilo (zgoraj)

BUMBACA

Lansko poslovno leto se je zaključilo uspešno. Zadružna banka Doberdob in Sovodnje je imela ob koncu lanskega poslovanja 117.000 evrov dobička, kar je nedvomno pozitiven podatek, potem ko so leta 2012 zabeležili 1.321.000 evrov izgube. Da ima Zadružna banka zdrave temelje, je na ponedeljkovem srečanju s člani v goriškem Kulturnem domu poudaril predsednik njenega upravnega sveta Dario Peric in opozoril, da se korektivni ukrepi iz zadnjih let obrestujejo. Po njegovih besedah se zdravi temelji banke kažejo v njeni kapitalski ustreznosti oz. solidnem premoženju.

»Naponi v zadnjih letih za znižanje izpostavljenosti riziku na kreditih danes omogočajo, da se banka postavlja med najbolj kapitalsko ustrezne bančne zavode v Furlaniji Julijski krajini. Ob zaključku poslovanja za leto 2012 je bil količnik o kapitalski ustreznosti 18,31 odstotka, za leto 2013 pa se je izboljšal na 19,25 odstotka. Srednja vrednost kapitalске ustreznosti zadružnih bank za leto 2012 je 16,27 odstotka. Minimalna vrednost, ki jo določa Banca d'Italia pa je 8-odstotna.

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje je torej več kot dvakrat kapitalsko ustrezna predpisom, ki jih določa Banca d'Italia,« je poudaril Peric in opozoril tudi na nadpovprečno kritje terjatev. »Pri zamrznjenih terjativah beležimo kritje v višini 56,10 odstotka za leto 2012 in 52,49 odstotka za leto 2013 (srednje kritje za zadružne banke v FJK je 41 odstotka); neredne terjatve so krite v višini 11,58 odstotka za leto 2012 (srednje kritje za zadružne banke v FJK je bilo 17,29 odstotka), za 2013 pa je banka povišala indeks kritja na 20,14 odstotka; kritje vseh dvomljivih terjatev za leto 2012 je bilo 32,81 odstotka (srednje kritje za zadružne banke v FJK je 28,49 odstotka), za leto 2013 pa je banka zvišala kritje dvomljivih terjatev na 38,41 odstotka,« je pojasnil Peric, ki je članom predstavil tudi razloge za združitev goriške in štandreške podružnice, ki se bo preimenovala v podružnico »Štandrež-Gorica«. »Med glavnimi razlogi za združitev podružnice sta krčenje upravnih stroškov z ohranitvijo števila redno zaposlenih in s tem povezan reorganizacija podjetja. Poleg tega

nam združitve poslovanja dveh podružnic omogoča okrepitev delovne strukture v mreži in možnost izboljšanja storitev vsem strankam in članom,« je razložil Peric in opozoril, da je k odločitvi o zaprtju goriške podružnice prispevalo tudi hiranje mestnega središča, v katerem je malih obrtnikov in trgovcev vse manj. Po Pericu je spregovoril ravnatelj banke Flavio Mosetti in nanizal podatke poslovanja v letu 2013, ki bo predmet obritve na občnem zboru zadruge 23. aprila. Glavne postavke ekonomskega računa kažejo na spodbudne rezultate, saj se je leto 2013 zaključilo z dobičkom 117 tisoč evrov. Za Mosettijem so ob prisotnosti kakih petintridesetih udeležencev - približno polovico so predstavljali uslužbenci banke - v pravno posegli družbeni in politični delavec Aleš Waltritsch, nekdanji predsednik doberdobske hranilnice Andrej Gergolet in goriški odvetnik Saša Primosić. Vsi trije so izrazili zadovoljstvo nad pozitivnim zaključkom lanskega poslovnega leta, ki kaže, da banka uspešno kljubuje negativnim učinkom splošne gospodarske krize, ki je

GORICA - Zamisel ni zaživila

Združitve z Zadružno kraško banko še ne bo

»Zamisel o skupni zadružni banki ni zaživila, kot smo pričakovali.« Tako je v ponedeljek predsednik upravnega sveta Zadružne banke Doberdob in Sovodnje Dario Peric odgovoril na vprašanje, ali bo v kratkem prišlo do združitve z Zadružno kraško banko. »Svoji banki smo s prestrukturiranjem dali nove temelje, da lahko nadaljujemo po samostojni poti,« je še povedal predsednik doberdobsko-sovodenjskega bančnega zavoda, ki bo torej v bližnji prihodnosti

še naprej samostojen; združitve z Zadružno kraško banko torej še ni na vidiku, čeprav se o tem govori že nekaj let. O združitvi so razpravljali tudi na lanskem občnem zboru Zadružne banke Doberdob in Sovodnje, na katerem je Peric dejal, da razmišljajo o ustanovitvi novega bančnega subjekta z novim imenom. Takratne zamisli so očitno obtičale na stranskem tiru, tako da ostaja Zadružna banka Doberdob in Sovodnje zaenkrat še naprej sama in samostojna.

spravila na kolena tudi veliko slovenskih podjetij iz goriške pokrajine. Vsi trije pa so tudi podvomili v pravilnost izbire upravnega sveta Zadružne banke Doberdob in Sovodnje, da zapre svojo podružnico na goriškem Korzu Verdi. Poudarili so, da se z zaprtjem Zadružna banka umika iz mestnega središča, kjer je bila njena prisotnost pomembna tudi za vidljivost in ugled cele slovenske narodne skupnosti. Gergolet je opozoril, da odpiranje in zapiranje podružnice najprej na Vialu in nato na Korzu Verdi tudi precej stane, sploh pa v banki pozablja na Števerjan, kjer bi po njegovem mnenju morali pridobiti več članov. Primosić je pa opozoril, da vse več podjetij iz Slovenije posluje z Italijo. Številna izmed njih se naslanjajo na italijanske banke, vendar z njimi večinoma niso zadovoljna - v prvi vrsti zaradi jezikovnih težav, drugič zaradi oddaljenosti glavnih sedežev, v katerih se sprejemajo pomembnejše odločitve. Glede zaprtja goriške podružnice je ob zaključku svojega posega dejal, da »bi bilo treba včasih tudi misliti kot zadruge in ne samo kot ekonomska družba«.

Odločitev o zaprtju goriške podružnice je spriču namigov iz občinstva Peric utemeljil tudi s splošnim trendom italijanskih bank. »Od leta 2008 do leta 2015 je v Italiji zaprlo 1500 bančnih okenc, tudi mi pri tem nismo izjema. Bančni zavodi so v preteklosti očitno odpirali preveč okenc; Zadružne banke imajo na primer v Italiji 13 - 14 odstotkov vseh bančnih poslovalnic, vlog pa samo 7 odstotkov,« je pojasnil Peric in poudaril, da so morali Zadružno banko Doberdob in Sovodnje reorganizirati, saj so ji le tako lahko zagotovili razvoj. Glede goriške podružnice je še dejal, da imajo banke s tremi uslužbenci velike težave pri svojem poslovanju. Če upoštevamo dopuste in odsotnosti zaradi bolezni, so vsi trije uslužbenci prisotni štiri - pet mesecev na leto. »So se pa zelo povečale upravne obveznosti,« je še povedal in zagotovil, da si med cilje postavljajo tudi vrnitev v Gorico: »Namen upravnega sveta je ugotoviti poslovanje banke in se morda, ko se bodo gospodarski pogoji izboljšali, vrniti v mesto. Prav z združitvijo dveh podružnic delamo na tem, da ustvarimo pogoje za dolgoročen razvoj banke« (dr)

POKRAJINA Energetska učinkovitost se izplača

Naložbe v energetska učinkovitost se obrestujejo. Dokaz je projekt goriške pokrajine, ki je včeraj na energetskem trgu za 10.900 evrov prodala svoje prve vrednostne papirje energetske učinkovitosti, t.i. bela potrdila. Bela potrdila je pridobila po zaslugi investicij, ki jih je v zadnjih letih naredila na področju energetske učinkovitosti, ki jo našo mladino navdaja s pozitivnimi človeškimi vrednotami, smislu za skupinsko delo ter čutom za narodno zavest,« pravi Štoka in poudarja, da uspehi potrjujejo uspešno delo in velik pomen, ki ga SCVG Emil Komel ima tako na Goriškem, kot v širšem deželnem in mednarodnem prostoru. Štoka je v imenu vodstva SSO čestital tudi dramskemu odseku prosvetnega društva Štandrež za uspešen nastop na zaključnem Srečanju gledaliških skupin severne Primorske. Posebne čestitke je Štoka izrekel štirim nagradnim igralcem, in sicer Božu Tabaju, Robertu Marussi, Janezu Zore in Chiari Mucci.

GORICA - SSO Čestitke Štandrežcem in zboroma

Predsednik Sveta slovenskih organizacij je čestital mladinskemu pevskemu zboru Emil Komel in otroškemu pevskemu zboru Veseljaki iz Doberdoba za uspehe, ki sta jih dosegla na tekmovanjih v Zagorju ob Savi oz. v Romansu. »Hvaležni smo vam za vse požrtvovalno delo na glasbenem in vzgojnem področju, ki našo mladino navdaja s pozitivnimi človeškimi vrednotami, smislu za skupinsko delo ter čutom za narodno zavest,« pravi Štoka in poudarja, da uspehi potrjujejo uspešno delo in velik pomen, ki ga SCVG Emil Komel ima tako na Goriškem, kot v širšem deželnem in mednarodnem prostoru. Štoka je v imenu vodstva SSO čestital tudi dramskemu odseku prosvetnega društva Štandrež za uspešen nastop na zaključnem Srečanju gledaliških skupin severne Primorske. Posebne čestitke je Štoka izrekel štirim nagradnim igralcem, in sicer Božu Tabaju, Robertu Marussi, Janezu Zore in Chiari Mucci.

ROMANS - Doberdobski zbor uspešno nastopil na zborovski reviji

Veseljaki bodo kot edini predstavljali goriško pokrajino

Otroški pevski zbor Veseljaki

FOTO LL.

Zborovsko združenje USCI je minulo nedeljo v Romansu priredilo revijo »Prima vera di voci«, ki je bila namenjena vsem otroškim in mladinskim zborom iz goriške pokrajine. Šlo je za neke vrste selekcijski pokrajinski koncert. Na glasbenem popoldnevu je nastopilo več otroških in mladinskih pevskih skupin iz goriške pokrajine. S slo-

venskim programom se je predstavil tudi otroški pevski zbor Veseljaki iz Doberdoba. Pod vodstvom Lucije Lavrenčič Terpin in ob klavirski spremljavi Zulejke Devetak je zbor zapel Habetovo Kam pa teče voda, Jezevo Potovanje in z ljudsko v Mišelčičevi priredbi Ptičja svatba. Nastopu je sledila komisija glasbenih strokovnjakov, ki ji je predsedoval Pao-

lo Loss. Ob koncu nastopa je določila zmagovalca revije: izbrala je Veseljake iz Doberdoba, ki so s svojim ubranim petjem prepričali komisijo, tako bodo ponosno edini predstavniki goriške pokrajine na deželnem gala koncertu najboljših otroških zborov iz štirih pokrajin naše dežele, ki se bo 2. junija v gledališču v Pordenonu.

GORICA - V teku je njegova šestnajsta izvedba Gledališče drugačnosti brez samopomilovanja

Gorica z Goriško se te dneve kitita s 16. izvedbo Gledališča drugačnosti - Festivalom socialnega gledališča. Gre za na državni ravni enkratno pojavnost v smislu trajanja: nikjer drugje in v okviru nobene druge pobude ne traja in tudi ni trajala toliko let ponudba z nastopanjem oseb s težavami v razvoju in z družbenega obrobja. Letošnja izvedba poteka sicer z večmesečno zamudno, ker je zaradi zamenjave deželne politične uprave v lanskem letu prišlo do zamika pri dodeljevanju sredstev; prireditelji so jih prejeli šele s popravki proračuna. To pomeni med ostalimi, da bo letošnje leto beležilo tudi 17. izvedbo v običajnem novembrskem obdobju. Sedanja aprilsko strnjeno izvedbo moramo razumeti tudi v smislu časovne omejitve, ki jo postavlja druga najpomembnejša mecenska ustanova, se pravi Fundacija Goriške hranilnice. Sodelujejo tudi nekatere občinske uprave, ki pobudo podpirajo z brezplačnim nudenjem nekaterih uslug, zlasti z razpoložljivostjo dvoran: Krmin, Štarancan, Tržič in Gradišče. Gorice v tem seznamu ni, ker je v posredni in nekoliko megleni obliki izbrala podporo drugačni obliki dejavnosti. Je pa organizacijsko zavzeto zraven kot nosilec goriška pokrajina tudi s svojim osebjem. O že napisanem in o spodaj navedenih vsebinah smo se pogovarjali Vito Dalò, skupaj z Erico Gasparinic umetniški vodja, ki sledi že trinajsto leto tej pobudi, Marjeta Kranner, odgovorna na goriški pokrajini, Cristina Giuressi, ki je pri pokrajinski upravi s psihologom Michelejem Černicem referentka za ta projekt, in podpisani. Med pogovorom smo izpostavili izredno vlogo, ki jo je povsem na začetku odigrala že preminula Nevenka Čotar leta 1996 in prej, ko je na višji srednji šoli, kot invalidka ob delu z dijakinjami, pričela vključevati v gledališko izražanje prizadete osebe. Na prvo izvedbo se je prijavila le ena tujka skupina, in sicer iz Prage, sledili so Francozi, Slovenci (Sonček iz Ljubljane, Gluhonemi iz Nove Gorice), Avstrijci. Iz tujine je čedalje manj skupin. Vzrok je v finančnih omejitvah. Nihče ni plačan, a potrebno je spanje, potrebna je hrana, nujni so prevozni stroški. Kar lahko sedaj nudi prireditelj, je eno samo večerno praznično druženje. Skupinam daruje tudi komplete fotografij in videokasete. Poskrbi tudi za ogled goriškega gradu, Solkanskega mostu, Krasa in Brd. Posledično se na zasebni ravni festivalski udeleženci vračajo v Posočje z družinami, sorodniki, upravitelji svojih ustanov. Po tretji izvedbi se je nekaj zalomilo pri združenju civilnih invalidov in od 4. izvedbe dalje velja

enaka splošna zasnova, v kateri je eden nosilnih stebrov konzorcij CISI. Če omenjamo prizadete osebe ali takšne s težavami v razvoju, potem imamo v mislih tudi kaznjence, bivše mamilaše, anoreksične zasvojenke, prostitutke, umsko labilne, dosmrtnne jetnike, starše otrok s cerebralno paralizo, ki jih življenje prav tako »tepe«... Tudi tehnike gledališkega izvajanja so si med seboj pogosto zelo različne: srečamo »čustveno gledališče«, gledališče »z igro senc«, »nemo izražanje« nastopajočih, gledališče s podnapisi... Tudi zato je goriški festival socialnega gledališča privlačen daleč naokrog. V povprečju se nanj prijavlja po petnajst skupin vsako leto.

Letos so se nastopi začeli 1. aprila in se bodo zaključili v petek, 11. aprila. Na programu je trinajst predstav, ki se odvijajo v štarancanskem gledališču, v goriškem Kulturnem domu, v gradiščanski dvorani Bergamas, v krminskem in tržiškem občinskem gledališču. Poleg tega se odvijajo strokovne delavnice: v dveh dneh je omogočena prsta udeležba na štirih delavnicah, ki obravnavajo uporabo zvoka, svetlobe in senc, gledališko telesno govorico, kretne in izražanje čustvenosti.

Socialno gledališče predstavlja poživitev in osvežitev klasičnega teatra zaradi drugačnih zamisli, načina izražanja in umetniške vrednosti ob drugačnih tehničnih in odrskih predlogih in rešitvah. V bistvu gre za možnost, ki jo nudi osebam, ki bi sicer nikoli ne doživele socializacije, skupinskih izkušenj in ne bi mogle posredovati javnosti tistega, kar nosijo v sebi. Čustveni naboj odrskega nastopanja pripelje do pojavov, ki jih navadno povezujemo z ozdravljenji v Lourdu, saj gre verjetno za enako dinamiko. Umsko prizadeta oseba, ki ni nikoli spregovorila besede, pride na oder s pladnjem, kozarcem in steklenico vode ter prvič v življenju nagovori soigralca: »Voda - pitje«. Ali pa: tetraplegično telo v spastičnem krču, ki besedno komunikacijo le sprejema, saj oddaja le nekaj fonemov in mu je dojemanje pravzaprav najtežje pojmovne prvine - časa - težko obrazložiti, nastopa v gledališki igri, v kateri vsi nastopajoči skozi pesmi, plese, hrano, oblačenje in izletništvo podoživljajo obdobje dedov, staršev in mladih vrstnikov. Od materialno neoprijemljivega, kot je lahko petje ali izletništvo, do snovnega, kot sta hrana in obleka - in oblikujeta se pojem ter občutek minevanja, odhajanja in prihajanja ter zavedanje sedanjega trenutka. Gre za bistvene zidake pri oblikovanju osebnosti istovetnosti. »Altroke« patetika karitativnosti in pomilovanja! (ar)

Z ene izmed predstav v goriškem Kulturnem domu

BUMBACA

GORICA - Jutri Žiga Zois in italijansko gledališče

Katoliška knjigarna, Mladika, Založništvo tržaškega tiska in Goriška Mohorjeva družba vabijo jutri ob 10. uri v Katoliško knjigarno na kavo s knjigo s prof. Marijo Kacin, avtorico publikacije »Žiga Zois in italijansko gledališče«.

MARIJA KACIN

Zanimiva publikacija, ki je zagledala luč konec prejšnjega leta, prikazuje stike slovenskega mecena Žige Zois z italijanskim gledališčem in Zoisovo zanimanje za italijansko gledališko dogajanje v obdobju med letoma 1761–1797, prinaša pa tudi veliko informacij o genealogiji Žige Zois - podatke, ki jih je avtorica pridobila s temeljitim arhivskim raziskovanjem v Bergamu, Benetkah, Ljubljani in Trstu. O nastanku tega dela in njegovi vsebini, ki prinaša tudi lep izbor reprodukcij izvirnih dokumentov iz 18. stoletja, se bo z avtorico pogovarjala prof. Marija Pirjevec. Kavo bo ponudilo podjetje Primo Aroma.

JAMLJE - V soboto, 12. aprila, projekcija dokumentarnega filma

Vstajenje Primorske

Večer prirejata sekciji VZPI-ANPI iz Doberdoba in Dola-Jamelj - Zapela bo tudi Marjetka Popovskij

Sodelovanje med sekcijama VZPI-ANPI iz Doberdoba in Dola-Jamelj se v letošnjem letu uspešno nadaljuje. V soboto, 12. aprila, sekciji skupno prirejata projekcijo filma Primorska himna, kratkega dokumentarca, ki razkriva, kaj se je dogajalo in kaj se še vedno dogaja v srcih Primorcev, da so pesem Vstajenje Primorske povzdignili v vseljudsko himno pokrajine, ki je bila še pred skoraj stoletjem - ob vzponu fašističnega državnega terorizma Italije - obsojena na uničenje.

Film kaže na močno teritorialno identiteto slehernega Primorca, kaže na živ spomin na fašizem in na vseljudsko vstajo septembra leta 1943, ko je dobesedno vsa Primorska stopila v partizanske vrste. Pesem Vstajenje Primorske je bila prvič zapeta ob 25-

letnici primorske vstaje, leta 1968 v Novi Gorici. Eden od organizatorjev takratne proslave v Novi Gorici, Štefan Cigoj, se še spominja, kako so skupaj z županom Milanom Vižintinom in Borisom Kovščem stopili do Rada Simonitija in mu izrazili željo do take pesmi, ki bi s svojo vsebino in melodijo ponovno prevzela Primorce, tako kot prej Venturinijeva Bazovica - Mi smo ubežniki.

Dokumentarni film je nastal v okviru izobraževalnega programa Radiotelevizije Slovenija, pri katerem so sodelovali snemalca Boris Poropat in Darko Humar, asistent snemalca Anže Polič, snemalec zvoka Goran Tutič ter osvetljevalca Andrej Jeltnikar in Franc Gradišar. Film je bil posnet po scenariju Jadrana Sterleta in v režiji Tu-

ga Štiglic leta 2013. Na jameljskem večeru v priredbi dveh partizanskih sekcij bosta prisotna scenarist Jadran Sterle in Štefan Cigoj. Po projekciji filma bo na oder stopila Marjetka Popovskij s koncertom partizanskih pesmi. Pevka iz Izole je za svoje delo na področju glasbe leta 2003 prejela nagrado Občine Izola in leta 2008 priznanje Andragoškega centra Slovenije za izjemne strokovne in promocijske dosežke. Zadnja leta deluje kot samostojna umetnica. Kot pevka in ljubiteljica ljudskih pesmi ustvarja in animira tudi literarne in pevske večere. Z njo bodo na oder stopila še dekleta zbora Cvet v Laseh. Sekciji prirejata kulturni večer v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah s pričetkom ob 19. uri.

VRTOJBA - Na nekdanjem mednarodnem mejnem prehodu

Prijaznejši postanek

Šoferji tovornjakov bodo imeli na voljo manjšo jedilnico, čajno kuhinjo in pralno-sušilni stroj

Za voznike tovornjakov, ki bodo od poletja dalje prečkali nekdanji mednarodni mejni prehod Vrtojba, se obeta prijaznejši postanek. Prostori sedanje vratarne, kjer so imeli doslej na voljo le slabo urejene sanitarije, bodo namreč povečani in obnovljeni, v objektu bo urejena manjša jedilnica in čajna kuhinja, na uporabo bo tudi pralno-sušilni stroj. Nova pridobitev bo sofinancirana z evropskim denarjem. Da se bo vse skupaj lahko uresničilo, sta v ponedeljek na sedežu šempetrske občine župan Milan Turk in direktor Cestnega podjetja - družbe za vzdrževanje in gradnjo cest iz Nove Gorice Kristjan Mugerli podpisala pogodbo o izvedbi gradbeno obrtniških del za prizidek ob vratarnici kamionskega terminala na nekdanjem mejnem prehodu Vrtojba. Naložba se bo izvajala v okviru projekta TIP - Čezmejna integrirana platforma, ki je sofinanciran v okviru 2. javnega razpisa Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev. Vrednost investicije z davkom znaša dobrih 91.000 evrov, občina bo zanj prejela 95 odstotkov nepovratnih sredstev. Začetek gradbenih del je predviden april, zaključek pa junija.

Podpis pogodbe

Občina Šempeter-Vrtojba torej namerava urediti in sanirati ter s prizidavo povečati velikost obstoječe vratarne na Mejnem prehodu Vrtojba. Prostori obstoječe vratarne bodo ohranjeni in v manjšem obsegu sanirani, v novo prizidanem objektu pa so predvideni prostori za jedilnico - sprejela bo okoli 10 oseb, z manjšo čajno kuhinjo, kjer bodo vozniki tovornjakov lahko zaužili obrok, na voljo bodo imeli tudi pralno-sušilni stroj. Urejen bo še tehnični prostor za pripravo tople vode in ogrevanja objekta, tudi obstoječega, ki je sedaj priključen na vročevod iz objekta na drugi strani ceste.

Novi objekt bo nepravilne oblike, ta bo iz jedilnice omogočala dober pregled na parkirišče za kamione, hkrati pa bo zagotavljala kar najboljše možne pogoje osvetlitve prostora z dveh smeri. Občina Šempeter-Vrtojba je v postopku javnega naročanja razpisala izvedbo del še za izvedbo video nadzora, obvestilnih tabel in parkirnega sistema - t.i. kontrolo dostopa, a ni izbrala nobenega ponudnika in bo ponovila naročilo v aprilu. S sistemom video nadzora bo omogočen nadzor območja parkirišča in vstopa in izstopa. Sistem signalizacije bo služil za lažji pretok vozil, učinkovitejšo uporabo parkirišč in posredovanje drugih obvestil. (km)

Na FB profilu SFR Jugoslavija so objavljene fotografije sobotne »radne« akcije

Na Sabotinu nastaja Tito

Napis na Sabotinu se zopet spreminja. Skupina aktivistov z obeh strani meje ga je v soboto začela čistiti; do predvečera dneva zmage, do 8. maja torej, nameravajo s kamenjem znova sestaviti napis Tito. Tistega večera bo ob napisu slovesnost, na kateri bo spregovoril Milan Gorjanc, član predsedstva ZB; napis bo tudi zažarel s pomočjo bakel. Na Facebook profilu »SFR Jugoslavija - SFR Yugoslavia« so objavili več fotografij sobotne »radne« akcije, med katero so se lotili premikanja kamenja.

Zadnje spreminjanje napisa na Sabotinu se je zgodilo pred letom dni. 2.

marca lanskega leta je skupina aktivistov Vseslovenske ljudske vstaje napis preoblikovala v Vstaja. Dve noči kasneje so ga še prebarvali z apnom. Prvi napis Naš Tito je na Sabotinu nastal leta 1978. Črke so bile visoke 25 metrov, napis pa je bil dolg 100 metrov. Leta 2004 so ga neznanci spremenili v napis SLO, leta 2005 so napis SLO spet spremenili nazaj v Naš Tito, nekaj dni kasneje pa so ga spremenili v Naš Fido. Napis so že naslednji dan spremenili nazaj v Naš Tito. Od pomladi 2006 so se »vojne« z napisi nadaljevale, neznanci so namreč spremenili napis v Naš Tigr, kasneje zopet v Naš Tito, pred letom dni pa v Vstaja. (km)

Champions v Milanu, EP v Rimu

RIM - Predsednik CONI Giovanni Malago (na sliki) je v dogovoru z vodstvom nogometne zveze sporočil kandidaturo Milana za finale Lige prvakov 2016 in Rima za nogometno EP 2020. Za to leto načrtuje evropska nogometna zveza EP v trinajstih različnih prestolnicah, Rim pa naj bi gostil tekme ene od uvodnih faz in eno tekmo na neposredno izpadanje. Malago je poudaril, da olimpijski stadion v Rimu ne bi potreboval nobene večje prenove.

Bo Thorpe ostal brez leve roke?

SYDNEY - Legendarni avstralski plavalec Ian Thorpe bi lahko ostal brez leve roke. Enaintridesetletnik je po operaciji poškodovane rame v Švici, dobil namreč hudo infekcijo, zdaj se zdravi v Sydneyju. Februarja je petkratni olimpijski prvak zaradi depresije poiskal klinično pomoč. Plavalec je zaradi bolečin po poškodbi rame padel v depresijo, policija ga je našla sredi Sydneyja, kako je izgubljen taval po ulicah.

79.000 za študente

DALLAS - Ekipa Connecticut Huskies je v finalu ameriškega univerzitetnega prvenstva NCAA premagala Kentucky Wildcats s 60:54 in četrtič osvojila študentski naslov. V hramu ameriškega nogometa, na stadionu Dallas Cowboys v Arlingtonu, si je tkemo ogledalo več kot 79.000 gledalcev.

NOGOMET - Četrtfinale v Ligi prvakov

Real zdržal, PSG ne

LONDON - Nogometaši Real Madrida in londonskega Chelseaja so prvi polfinalisti lige prvakov. Real je sicer z 0:2 (0:2) izgubil na gostovanju pri Borussia Dortmundu, a z nekaj sreče ubranil prednost treh golov s prve tekme. Chelsea je doma z 2:0 (1:0) ugnal Paris St. Germain, napredoval pa po zaslugi zadetka na prvi tekmi, ki so jo Francozi dobili s 3:1.

Borussia je ob bučni podpori občinstva v prvem delu Real (brez Cristiana Ronalda) povsem nadigrala, čeprav so bili Madridčani tisti, ki bi lahko prvi povedli. V 16. minuti je namreč slovenski sodnik Damir Skomina dosodil enajstmetrovko za Špance. A Argentincu Di Marii je vratar Weidenfeller strel z bele točke ubranil. Nato je veliko napako storil Pepe, ki je z glavo slabo podajal žogo vratarju Ikerju Casillasu, od katerega je bil hitrejši Marco Reus, nemški reprezentant je brez večjih težav je svojo ekipo povedel v vodstvo. V 37. minuti je po protinapadu najprej Lewandowski zadel vratnico, odbito žogo pa je v gol poslal Reus.

V Londonu je moral strateg Chelsea Jose Mourinho že v 18. minuti poseči po prvi menjavi, ko je moral zaradi poškodbe iz igre Eden Hazard, se je poteza izkazala kot srečno. V igro je vstopil Nemec Andre Schürrle in petnajst minut kasneje zadel za 1:0. V 52. minuti so se znova zatresla vrata

Nemec Andre Schürrle je bil med junaki zmage Chelsea proti Parižanom

ANSA

ta PSG, a je Schürrle zadel le prečko. Tudi minuto kasneje je italijanskega vratarja PSG Siriguja znova rešila prečka. V 87. minuti pa je le sledila nagrada za požrtvovalno igro Chelseaja. Samuel Eto'o je poskusil z razdalje, Alex je žogo odbil, a le do Demba Ba-

ja, ki je premagal Siriguja za skupnih 3:3 in zaradi zadetka v gosteh napredovanja Chelseaja v polfinale.

Danes: ob 20.45 Atletico Madrid - Barcelona, Bayern München - Manchester United

Martinu 2. etapa Po Baskiji

SAN SEBASTIAN - Nemec Tony Martin je zmagovalce druge etape dirke po Baskiji. Kolesar ekipe Omega Pharma QuickStep, sicer specialist za vožnjo na čas, je v zahtevni etapi do zmage prišel po pobegu, v katerem je edini zdržal od začetka do konca. Alberto Contador je ubranil skupno vodstvo.

Si je Vrečar pomagal s poživil?

LJUBLJANA - Slovenska protidopinška organizacija je na osnovi zahteve Mednarodne kolesarske zveze začela obravnavo zoper kolesarja Roberta Vrečarja. Slednji naj bi protidopinška pravila kršil na lanski dirki po Poljski, vzorec so mu odvzeli 30. julija 2013, v njegovem urinu pa so našli sledi klomifena.

ORIENTACIJSKI TEK - V Mavhinjah v organizaciji ŠZ Gaja

Agonizem in spomin

Nad 400 tekmovalcev iz naše dežele, Slovenije in Veneta - Gaji trije deželni naslovi

Meddeželno tekmovanje »Orienteeering 1914-2014« (ob spominu na stoletni- co začetka prve svetovne vojne), ki ga je orientacijska sekcija pri ŠZ Gaja organizirala v nedeljo v Mavhinjah, v sodelovanju z Občino Devin Nabrežina, Kmečko zvezo, KŠD Cerovlje Mavhinje in ŠD Grmada, je popolnoma uspelo. »Stoodstotno, saj nam je bilo naklonjeno tudi vreme,« je ocenil član Gaje Fulvio Pacor, ki je bil eden izmed organizatorjev tekmovanja (tek je veljal tudi za državno slovensko ligo). Na startu na mavhinskem trgu se je predstavilo nad 400 tekmovalcev in tekmovalk iz naše dežele, Veneta in Slovenije. »Večino prvih mest so osvojili Slovenci. Kakovostna raven tekmovalcev je bila visoka, saj so na težki in zelo tehnični progi nastopili marsikateri reprezentanti, tako slovenski kot italijanski. V moški A kategoriji je na primer zmagal Emiliano Corona, član ekipe Gozdnih stražarjev in državni reprezentant. 6,4 kilometra dolgo progo z višinsko razliko 70 metrov (25 kontrolnih točk) je pretekel v času 39,15. V ženski A kategoriji pa je sla-

Proga v okolici Mavhinj je bila tehnično zahtevna in zelo slikovita

FOTODAMJ@N

vila zmago slovenska tekmovalka Mojca Flerin (5,6 km, 60 višinske razlike in 21 kontrolnih točk), ki je na cilj pritekla s časom 44,33.

Dobro so se odrezali tudi nekateri člani in članice Gaje. Gropajsko-padriško društvo si je prislužilo tri deželne naslove. V starostni kategoriji do 10. leta se je Nastja Ferluga uvrstila na 2. mesto. V moški katego-

riji U10 pa je slavil zmago Goran Polojaz. V ženski U14 kategoriji je bila Tjaša De Luisa 3., pri moških pa je bil Giulio Pipolo 4. (prvi iz naše dežele). Andraž De Luisa (moški U18) se je uvrstil na solidno 4. mesto (prvi iz naše dežele). V ženski kategoriji 35 se je Chiara Sepin uvrstila na 2. mesto. Zmagala pa je slovenska članica društva Semiperdo iz Maniaga Anka Kuzmin. (jng)

Mercedes, Mercedes in še enkrat Mercedes. Velika Nagrada Bahrajna je pokazala, da nemški proizvajalec motorjev na začetku letošnje sezone nima konkurence, saj je uvrstil kar tri dirkače na stopničke. Prvi dve mesti sta bili oddani že po prvem krogu, saj sta Lewis Hamilton in Nico Rosberg ter njuno moštvo Mercedes razred zase, na stopničke pa je četrtič v karieri stopil Sergio Perez (Force India). Sploh pa so moštva, ki so opremljena z Mercedesovimi motorji, zasedla še peto mesto (Nico Hülkenberg, Force India) ter sedmo in osmo (Massa in Bottas, oba Williams). Še najbolj se je tokrat izkazal Daniel Ricciardo, ki je Red Bull (proizvajalec motorjev je Renault) opazil do četrtega mesta po odlični dirki, med katero si je v notranjem dvoboju privoščil skalp štirikratnega svetovnega prvaka Sebastiana Vettla (šesti). Avstralec se je še enkrat izkazal za odličnega dirkača, Vettel pa za gospoda, saj od moštva ni zahteval, naj nekako »zaščiti« njegov status številke ena. Ferrari pa je ponovno razočaral in uprizoril športno tragedijo z naslovom »Zgodba o neuspehu«. Fernando Alonso in Kimi Raikkonen sta namreč zasedla zgolj deveto in deseto mesto ter še enkrat potrdila nekonkurenčnost moštva iz Maranella. Pri Ferrariju so zaradi tega izredno zaskrbljeni, saj se je celo predsednik Luca di Montezemolo odpravil v Bahrajn, da bi zagovarjal interese svoje ekipe. Pred startom se je predsednik namreč pritoževal nad novim pravilnikom, saj naj bi bil le-ta v nasprotju z dušo F1 (nekoliko sumljivo pa je dejstvo, da se je tega zavedel šele med tretjo dirko, potem ko je Ferrari razočaral na celi črti), dirkališče v Bahrajnu pa je zapustil krepko pred koncem Velike Nagrade, saj ni prenesel dejstva, da sta Alonso in Raikkonen tako počasna (Force India je bila v nekaterih delih steze hitrejša za celih 14km/h). Zanimivo pa je, da je eden izmed glavnih akterjev za uspešen Mercedesov dirkalnik ravno Aldo Costa, italijanski inženir, ki si je do leta 2011 služil kruh pri Ferrariju. Tedaj pa je bil on grešni kozel, ki so ga zaradi slabih rezultatov odslovili iz Maranella, Costa pa je nemudoma našel novega delodajalca. Ali smo gotovi, da je bil ravno on glavni krivec za neuspehe »Scuderie«?

FORMULA 1

piše
Albert
Voncina

MET IZ IGRE

piše
Marko
Oblak

Že večkrat sem pisal o tem, da je v prvi italijanski ligi skoraj poipolna prevlada tujcev. Zgodi se, da so na kaki tekmi dalj časa na igrišču sami tujci. Ali lahko še govorimo o italijanskem prvenstvu? Če pa pogledamo povzevo s teritorijem, je še slabše. Igralcev, ki so odraz mladinskega sektorja društva in so v njem zrasli, je zelo malo, igrajo pa tudi zelo malo. A pogledajmo, kakšno je stanje pri posameznih društvih.

Acea Rim: v izboru prve ekipe je en sam Rimljan, mladi Marco Reali, ki je bil prisoten na prvih devetih tekmah, a ni sploh stopil na igrišče. Že dolga leta pa nastopa za ekipo veteran Tonolli, ki pa ni Rimljan.

Vitasnella Cantu: tu je nekaj zelo mladih košarkarjev (letniki 1996 in 1997), ki občasno sedijo na klopi. Edini, ki je imel priložnost, da res igra, je temnopolti center Curtis Nwohouocha, ki je proti Montepaschiju v dvanajstih minutah igre tudi zbral 4 točke.

Banco di Sardegna Sassari: tu nekaj igra povratnik Massimo Chessa, ki se je po nekaj letih vrnil v domači kraj, v enajstih tekmah je zbral 26 točk; Cimberio Varese: tu greje klop mladi center Jacopo Balanzoni (nobene točke); še nekaj mladih domačih igralcev pa je vključenih v seznam, a niso še odigrali niti ene tekme; EA7 Emporio Armani Milan: nekaj mladih je na seznamu, koše pa je dosegel le bek Lorenzo Restelli (vsega 7 točk); Enel Brindisi: na klopi sedita mlada Morciano in Leggio, ki še nista dosegla niti točke; Giorgio Tesi Group Pistoia: tu igra le veteran Meini iz bližnje Pescie, ki pa ni nikoli igral v Pistoii pred lansko sezono; v petindvajsetih tekmah je dosegel 32 točk; Virtus Granarolo Bologna: domačin Matteo Negri je v celem prvenstvu igral 11 minut in dosegel 1 točko; 23-letni Giulio Gazzotti pa 6 minut brez dosežene točke; v mladinskih ekipah društva je igral še Fontecchio (sicer rojen v Pescari), ki je tudi dosegel 61 točk; Grissin Bon Reggio Emilia: mladi organizator igre Federico Mussini je doslej zbral 3 točke; nekaj več priložnosti ima krilo Pini (14 točk), še največ pa center Riccardo Cervi (133 točk); Montepaschi Siena: David Cournooh, sicer rojen v Venetu, je igral v Sieni že mladinska prvenstva; doslej je dosegel 130 točk; Pasta Reggia Caserta: od mladih, vključenih v seznam, je doslej 5 minut igral le bek Domenico Marzaioli in ni dosegel nobenega koša; Sidigas Avellino: od mladih domačih igralcev sta nekaj minut igrala le Morgillo in Riccio (brez doseženih košev); Sutor Montegranaro: Luca Rossi iz bližnjega Ferma je doslej zbral vsega 6 točk, nekaj pa je igralcev iz iste dežele (Mark), med temi je najbolj uspešen center Luca Campani (127 točk); Umana Venezia: 12 minut je igral organizator Giulio Zennaro, 5 bek Francesco Paolin, 2 pa bek Leonardo Marcon (vsi brez doseženih točk); dodajmo še centra Crosariola in Magra, ki sta iz Padove, da se ekipa vsaj malo obarva po benečansko: Vanoli Cremona: mladi domači igralci doslej v prvenstvu niso sedeli niti na klopi; Pesaro: tu je rojen Andrea Bartolucci (18 točk), v mladinskih ekipah pa je igral tudi Andrea Traini iz Loreta (51 točk).

Vprašanje za 5 grošev: koliko izmed teh igralcev igra kot protagonist v italijanski prvi ligi? Nekoliko bolje je v drugi ligi, kjer seveda prednjači Trst. Dalmassanova ekipa pa še vedno ždi na predpredzadnjem mestu lestvice in bo v nedeljo igrala odločilno tekmo za oibstanek s Forlijem, k sreči na domačih tleh.

NOGOMET - Zamenjava trenerja pri Krasu

Arčaba namesto Zupana, Kocman že razmišlja »le« o play-offu

Vodstvo nogometnega kluba Kras Repen je po hudem nedeljskem porazu proti tržaškemu San Luigiju (5:4) ukrepalo: »Odstavili smo trenerja Branka Zupana,« nas je včeraj zjutraj po telefonu obvestil predsednik **Goran Kocman**. Odločitev je padla v ponedeljek zvečer, ko se je sestalo širše vodstvo kluba. »Nekaj je bilo narobe. Med igralci in trenerjem Zupanom ni bilo več dialoga. Nastale so iskrice. Nismo mogli potisniti glave v pesek in se poživljati nad nastalo situacijo. V zadnjih štirih krogih smo dosegli le dve točki. Imeli smo pet točk prednosti, zdaj pa zaostajamo za tri. Ekipa potrebuje šok terapijo, saj bomo žal podaljšali sezono. Če ne bo prišlo do čudeža in spodrsjlaja Fontanafredde, bomo inamreč igrali državni play-off,« je še dodal Kocman.

Pri Krasu so se odločili za notranjo rešitev. Novi trener je 42-letni branilec Predrag Arčaba, ki še nima trenerske izkaznice. »Imel pa jo bo v kratkem, saj se je vpisal na trenerski tečaj, ki ga je organizirala deželna nogometna zveza,« je poudaril Kocman. Arčabi bosta ob strani stal trener vratarjev Bojan Gulič, ki ima trenersko izkaznico, ter kondicijski trener in fizioterapevt Matej Bombač.

Arčaba, ki je včeraj vodil prvi trening na proseški Rouni, bo bržkone prišel v poštev kot trener tudi v prihodnji sezoni. »Pomislili smo na to varianto in Arčaba bi na logo sprejel. O tem pa se bomo pogovarjali v prihodnjih tednih. Zdaj se moramo zelo dobro pripraviti na zadnji dve tekni in play-off,« razmišlja predsednik Krasa.

ZADNJI DVE TEKMI - Novi trener ima dva tedna časa, da ekipo dobro pripravi na prihodnjo domačo tekmo (27. aprila) predzadnjega kroga proti Rivignanu. Fontanafredda, ki ima tri točke prednosti pred Krasom, bo igrala v gosteh v Chirossu. Kras bo nato v zadnjem krogu igral v gosteh v Tolmeču, Fontanafredda pa bo redni del končala z domačo tekmo proti San Luigiju.

PLAY-OFF - Prva tekma državnega

8.

trener v obdobju, odkar je družina Kocman prevzela repenski Kras pod svoje okrilje in rdeče-bele pripeljala od 2. amaterske do D-lige. Največ sezon (štiri in pol) je na Krasovi klopi sedel Alessandro Musolino, ki je rdeče-bele prvič pripeljal v D-ligo. Drugi so: Sergej Alejnikov, Milan Micussi, Marino Kragelj, Davide Pellegrini, Dragutin Ristić in nazadnje Branko Zupan. Zdaj, osmi po vrsti, je na vrsti Predrag Arčaba.

BRANKO ZUPAN »Skušal sem načrtovati in nekaj ustvariti«

Branko Zupan je v ponedeljek odpotoval na trenersko izpopolnjevanje v Španijo. Domov se vrne jutri.

Branko, zakaj je prišlo do kratkega stika? Kaj ni delovalo?

»Nogomet je krut, še posebno za trenerje. Očitno ni bilo več tistega 'feelinga'. Pri Krasu sem skušal nekaj zgraditi, zapustiti nekaj pozitivnega. Ni mi uspelo. Pogled naprej, strokoven pristop, smiselno načrtovanje od selekcije do realnega razvoja kluba je dostopen le nekaterim,« je izjavil nekdanji trener Krasa.

play-offa bo šele 25. maja. Drugi na lestvici iz naše dežele (kot kaže bo to Kras) bo na domačem igrišču igral proti moštvu iz skupine B iz Piemonta/Doline Aoste. Povratna tekma bo v gosteh 1. junija. Zmagovalec bo nato v finalu (8. junija na domačem igrišču, 15. junija v gosteh) igral proti zmagovalcu dvoboja drugouvrščenih ekip Ligurije in Lombardije. (jng)

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

NOVI TRENER PREDRAG ARČABA »Čudežev ne pričakujemo« Konec tedna trenerski izpit »Zupan? Spoštujem ga. Ampak se ekipa z njim ni ujela«

Predrag Arčaba bi sezono raje končal kot igralec. »Sprejel sem mesto trenerja, ker imam rad ta klub in bi mu rad pomagal. Povrh tega sem že razmišljal, da bi se preizkusil kot trener, saj sem star 42 let in se kariera nagiba h koncu. Ampak ne bom sedel na klopi. Do konca sezone bom prav gotovo še igral,« nam je po včerajšnjem treningu povedal Krasovsrbski nogometaš, ki živi v Červinjanu (zaposlen je v vileški Ikei, sinoči je moral šele v službo, saj ga je čakala nočna izmena). »Za zadnje poraze ni bil kriv samo trener Zupan, ampak tudi mi igralci.

ci. Res pa je, da med trenerjem Zupanom, ki ga zelo spoštujem, in igralci celo leto ni bilo pravega 'feelinga'. Že na začetku je prišlo do iskrice,« je priznal »Arči«, kot ga imenujejo soigralci (»Še naprej me morajo imenovati tako in ne 'mister'«). Arčaba bo konec tedna ravnokar polagal izpit za trenerje Uefa B. »Od četrta do sobote me čakajo testiranja in spraševanja. Upam, da bom izdelal.«

Kaj pa si soigralcem povedal na prvem treningu? »Samo to, da se morajo maksimalno potruditi. Čudežev ne pričakujemo.« (jng)

»Sprava« po derbiju v tretjem polčasu v Križu

Nedeljski derbi v Križu med Vesno in Juventino (1:1) bo ostal v spominu tudi zaradi daljšega tretjega polčasa, ki so si ga privoščili nekateri nogometaši, odborniki ter predsednika kriškega in štandreškega kluba. »Bilo je res prijetno. Skupaj smo se naklepeli, nasmejali in utrdili prijateljstvo med kluboma. Derbij med Vesno in Juventino so bili vedno napeti, tudi med navijači na tribuni. Tokrat pa ni bilo tako. Čisto nasprotno. V taboru Juventine so nam tudi voščili, da bi v prihodnjem krogu nazdravili ob napredovanju v elitno ligo. Upamo, da bo tako,« je dejal predsednik Vesne Roberto Vidoni. Ob polnoči so v Vesninem kiosku skuhalo še pašto in druženje se je nadaljevalo pozno v noč.

ŠOLSKI ŠPORT - Deželno šahovsko prvenstvo

Našim šolam pripadli kar trije od štirih naslovov

V soboto je bilo v Vidmu deželno ekipno prvenstvo v šahu za osnovne in nižje srednje šole. Slovenske šole so pobrale levji delež, saj so osvojile kar tri od štirih deželnih naslovov, na državno prvenstvo pa uvrstile štiri ekipe (od skupno osmih).

V moški konkurenci osnovnošolcev je prva ekipa openskega ravnanstva zmagala brez poraza (11 točk v šestih tekmah) pred Krminom in Palmanovo. Najboljši igralec turnirja je bil predstavnik Opčin A Sebastijan Pieri, ki je zmagal vse tekme. Uspeh sta dopolnila Lorenzo Mezzavilla in Oliver Busan, ki sta bila najboljša na 2. oz. 3. šahovnici. Omeniti gre še drugo mesto predstavnika špeterske šole Simoneja Blasutiga na 4. šahovnici. Špeterska ekipa se je uvrstila na 7., doberdobski začetniki pa na 8. mesto.

Med srednješolci je zmagala ekipa iz Premariacca pred Večstopenjsko šolo Doberdob. Predstavniki Kosovela so začeli dobro, a nato nekoliko popustili in pristali na končnem 5.mestu.

Med posamezniki so se izkazali Loris Carli (Kosovel, 3. na 1.šahovnici), Saša Kobal (Doberdob, 1. na 2.šahovnici), Boštjan Petaros (Kosovel, 1. na 3.šahovnici) in Jaro Breclj (Doberdob, 2. na 3.šahovnici).

Učence nabrežinskega ravnanstva so bile najboljše med osnovnošolkami, saj so zmagale z vsemi teknikami razen zadnje

Učenci špeterske dvojezične šole

tekme z Doberdobom, ki so jo remizirale. Mlade Doberdobke so se uvrstile na peto mesto, tik za Openkami, ki jim je za las ušla kolajna. Najboljša igralka turnirja je bila Martina Gruden (prva brez poraza na 1. šahovnici). Soigralki Hana Kravanja in Ivana Grilanc sta bili najboljši na 2. oz. 3. šahovnici, medtem ko so bile Samantha Carli (Opčine) 2. na 2. šahovnici, Jasna Breclj (Doberdob) 2. na 3. šahovnici, Tina Žbogar

(Nabrežina) 2. na 4. šahovnici in Mila Clapiz (Doberdob) 3. na 4. šahovnici.

Srednješolke Kosovela, so bile v konkurenci srednješolk razred zase in zmagale vse tekme, poleg tega pa bile najboljše na 1. (Lejla Juretič), 2. (Ivana Kresevič) in 3.šahovnici (Mateja Tavčar).

V soboto bo v Trstu še prvenstvo za višje srednje šole.

Marko Oblak

Odstavljeni trener Branko Zupan in novi Predrag Arčaba

NAMIZNI TENIS V C2-ligi Kras končal sezono na četrtem mestu

Prejšnji konec tedna so se zaključila vsa namiznoteniška prvenstva. V zadnjem krogu moške C-2 lige so krasovci klonili pred prvouvrščeno Polisportivo San Giorgio iz Pordenona z rezultatom 5:3. Brez najuspešnejšega igralca Dušana Michalko, ki je v Terniju vodil A ligašice, so bile možnosti pozitivnega rezultata skromne. Nasprotnikova ekipa je namreč solidna in kostantna. Kljub temu pa so zgoniški pingpongaši drago prodali svojo kožo in nasprotniku stali stalno za petami. Tokrat je pozitivno presenetil Tom Fabiani, ki je z dobro obrambno igro odpravil dva nasprotnika. Najprej je s 3:0 premagal El Qoh Jassine, za tem pa z istim izidom dolgoletnega in vedno nevarnega igralca Giannija Oliva. Tretjo krasovo točko je osvojil Alessio Stibiel z El Qohom (3:2). Kras je tako osvojili končno četrto mesto s 16 točkami.

V D-3 ligi, v kateri igrajo najmlajši krasovci in krasovke, so Luca Ceppa, Darshika Bruni, Matteo Parenzan in Sebastiano Lewenthal odigrali in izgubili dve tekmi. Najprej s 2:4 proti D'Aronco iz Gumina (točki sta prispevala Ceppa in Parenzan), potem pa z Libertas Latisana z 1:5 (Ceppa). Najmlajši so pokazali napredek, saj je bil povratni del prvenstva uspešnejši od prvega. (R)

JADRANJE

Tinej Sterni na zelo dobrem 11. mestu

Član TPK Sirena Tinej Sterni je v kraju Civitavecchia blizu Rima na državni regati v razredu optimist, drugi etapi Trofeje Italia Kinder + Sport 2014, osvojil zelo dobro 11. mesto med starejšimi mladinci (letniki 1999-2002). Rezultat velja za lepo izhodišče za preostale tri etape, ki bodo v krajih Bellano, Grosseto in Porto San Giorgio.

V letu 2013 je Tinej Sterni suvereno osvojil skupno lestvico Trofeje Kinder v kategoriji kadetov, v novi kategoriji pa trener Robert De Lucia za letos ne pričakuje tako odmevnih rezultatov kot v lanski sezoni.

ODBOJKA

Za igralkke Brega play-off pod vprašajem

V zaostali tekmi 1. ženske odbojarske divizije na Tržaškem so igralkke Zaleta Breg zelo gladko izgubile proti vodilnemu CUS Trieste. Končni izid je bil 3:0 (25:8, 25:14, 25:10). To je bil za Breg že tretji zaporedni poraz, tako da ga je na 4. mestu lestvice dohitev Kiljoy, zdaj pa je za Breg pod vprašajem uvrstitev v play-off (prve štiri na lestvici), v katerega sta se štiri kroge pred koncem že uvrstila CUS in Zaleat Breg, praktično pa tudi S.Audrea.

Obvestila

SK DEVIN vabi na sklepno nagrajevanje Tržaškega pokrajinskega smučarskega prvenstva, ki bo v sredo 16.aprila 2014 ob 19.uri v občinski telovadnici v Nabrežini.

AŠD SK BRDINA prireja v soboto, 12. aprila, ob 19.30 v prostorih Prosvetnega Doma na Opčinah, družabno srečanje ob koncu smučarske sezone.

ŠK KRAS sklicuje v petek, 11. aprila 52. redni občni zbor, ki bo v športno-kulturnem centru v Zgoniku ob 19.30 v prvem in ob 20.00 v drugem sklicanju.

ŠD ZARJA in druge VAŠKE ORGANIZACIJE iz Bazovice vabijo na predvečer 1. maja, v sredo, 30. aprila, na prvomajski nočni pohod na Kokoš. Ob 19.45 poklon padlim partizanom pred vaškim spomenikom NOB. Zbirno mesto za pohodnike bo ob 20.15 pri kalu (cesta proti Lipici).

MOŠKI, OSNOVNE ŠOLE

Vrstni red: VŠ Opčine 11, Torre Koprivno 10, Palmanova 8, IC 4 Videm 6, Manzoni Krmin 4, Campi Elisi 4, VŠ Špeter 4 in VŠ Doberdob 1.

Opčine: Sebastijan Pieri (6/6), Lorenzo Mezzavilla (5/6), Oliver Busan (5,5/6), Nikola Kerpan (2/3), Jakob Tavčar (1/2), Filip Panjek (1/1); Špeter: Davide Pavan (3/6), Samo Tull (0/3), Davide Podrieszsch (2/6), Simone Blasutig (3,5/5), Nicolo Trusgnach (0/4).

Doberdob: Tobias Gerin (0/5), Samuel Pers (1/6), Matteo Le Brum (3/6), Robin Faidiga (1/4), Peter Pozzar (1/3).

SREDNJE ŠOLE

Vrstni red: Premariacco 10, VŠ Doberdob 9, Palmanova 9, Campi Elisi 7, Kosovel 7, Krmin 6, Humin 5, Dante Trst 5, Marconi Maniago 2, Meduno 0.

Doberdob: Filip Juren 0,5/2, Saša Kobal 5,5/6, Jaro Breclj 4/5, Emil Antonutti 4/6, Tomaž Cotič 2/5; Kosovel: Loris Carli (4/6), Kristjan Milič (4/6), Boštjan Petaros (4,5/6), Mattia Blasina (1/3), Samo Tomaseti (1/3).

Ženske, osnovne šole

Vrstni red: VŠ Nabrežina 11, Manzoni Krmin 9, Torre Koprivno 8, VŠ Opčine 7, VŠ Doberdob 7, Palmanova 6, Premariacco 4, IC 4 Videm 4, Campi Elisi 4.

Nabrežina: Martina Gruden (6/6), Hana Kravanja (4/5), Ivana Grilanc (6/6), Tina Žbogar (3/3), Kasja Vodopivec (1/2), Johanna Starc (1/2).

Opčine: Jessica Stoppar (2/5), Samantha Carli (4/5), Katerina Antler (2,5/5), Mija Škerlavaj (1/3/4), Ksenija Štekar (2/2), Doberdob: Mara Cappiello (0/4), Catherina De Lorenzo (2/5), Jasna Breclj (4/5), Mila Clapiz (3/4), Maria Cotič (1/2).

SREDNJE ŠOLE

Vrstni red: Kosovel 12, Krmin 7, Palmanova 5, Maniago 0.

Kosovel: Lejla Juretič (6/6), Ivana Kresevič (4,5/5), Mateja Tavčar (5/5), Veronika De Luisa (3,5/4), Jasna Grilanc (1/4).

UKRAJINA - Medtem ko je na vzhodu države vse bolj napeto

Kijev in Moskva za pogovore, vendar vsak s svojimi pogoji

KIJEV - Razmere na vzhodu Ukrajine se še naprej zaostrejejo. Ruski separatisti so po Donecku v ponedeljek tudi v Harkovu razglasili neodvisno republiko in napovedali referendum. V mesta Doneck, Harkov in Luhansk, kjer so prorusski protestniki med drugim zavzeli tudi več vladnih poslopij, so zato oblasti v Kijevu napotile dodatne policijske specialne enote.

Na prorusskih demonstracijah v Harkovu, drugem največjem mestu v državi, so izbrali "alternativne poslance" skupščine Harkova in razglasili "ljudsko republiko" ter napovedali referendum o federalizaciji Ukrajine. Pred tem so prorusski aktivisti v Donecku razglasili ustanovitev "ljudske republike", neodvisne od kijevskih oblasti, in za 11. maj napovedali referendum o priključitvi Rusiji.

Začasni ukrajinski predsednik Oleksandr Turčinov je ruskim separatistom zagrozil, da jih bodo obravnavali kot teroriste. "Oblasti bodo obravnavale separatiste in teroriste, ki so vzeli v roke avtomatsko orožje in zasedli zgradbe, skladno z ustavo in zakonom - kot teroriste in kriminalce," je dejal Turčinov na seji parlamenta, ki je danes zaostрил kazni za separatizem in druga kazniva dejanja proti državi.

Spremenjeni kazenski zakonik predvideva od tri do pet let zapor za kazniva dejanja zoper državno varnost, za ponovitev istega kaznivega dejanja pa od pet do deset let. Če ob kršitvah ozemeljske celovitosti pride do uboja ali drugih hudih posledic, je zagroženih od deset let do do smrtne zaporne kazni.

Med razpravo je v parlamentu izbruhnil pretep med poslanci iz vrst komunistov in nacionalistov. Nacionalisti iz stranke Svoboda so se spravili na vodjo komunistov Pjotra Simonenka, ker jih je ob-

Proruski separatisti so v Donecku postavili barikade

ANSA

tožil, da bodo oni odgovorni za morebitno delitev države.

Turčinov je v parlamentu še zagotovil, da varnostne sile ne bodo uporabile orožja proti mirnim protestnikom. Kot je dejal, so proti varnostnim silam, ki so bile napotene v Harkov, da bi ponovno prevzele zgradbe lokalnih oblasti, uporabili strelno orožje in granate. Več pripadnikov varnostnih sil je bilo pri tem ranjenih.

Rusija je medtem Kijev opozorila, da bi uporaba sile na vzhodu Ukrajine lahko državo pahnila v državljansko vojno. "Pozivamo k takojšnjemu končanju vseh vojaških priprav, ki lahko sprožijo državljansko vojno," je v izjavi poudarilo rusko zunanje ministrstvo. Rusko zunanje ministrstvo je dodalo, da imajo informacije, da ukrajinske oblasti na jugovzhod Ukrajine, predvsem v Doneck, pošiljajo varno-

stne sile in prostovoljce iz nacionalne garde, pa tudi pripadnike skrajnega nacionalističnega gibanja Desni sektor.

Po trditvah Moskve v operaciji sodeluje tudi 150 "ameriških plačancev" ameriškega zasebnega varnostnega podjetja Greystone, ki so oblečeni v uniforme ukrajinskih specialnih enot, kar je vzrok za dodatno zaskrbljenost.

Ukrajina in Rusija sta sicer izrazili pripravljenost na pogajanja, a vsaka s svojimi pogoji. Kot je dejal tiskovni predstavnik zunanega ministrstva v Kijevu Jevgenij Perebijnis, Ukrajina pristaja na pogajanja, če bodo na njih prisotni samo uradni predstavniki Ukrajine, Rusije, EU in ZDA. Pogoj je tudi umik ruske vojske z ukrajinskih meja in polotoka Krima, ki si ga je Rusija minuli mesec pripojila.

Rusija pa pristaja na pogajanja pod

pogojem, če bodo na njih prisotni tudi predstavniki vzhoda in juga Ukrajine. "Seveda smo pripravljeni razmisliti o večstranskem formatu, v katerem bi bile zastopane evropska, ameriška, ruska in ukrajinska stran," je dejal ruski zunanji minister Sergej Lavrov in pristavil: "Naklonjeni smo temu, da bi bila na takšnih pogovorih zastopana jug in vzhod Ukrajine."

ZDA so izrazile zaskrbljenost zaradi zaostrovanja razmer v Ukrajini in ruskega predsednika Vladimirja Putina pozvale, naj preneha destabilizirati sosednjo državo. Generalni sekretar zveze Nato Anders Fogh Rasmussen pa je posvaril Rusijo, da bi naredila zgodovinsko napako, če bi se še dodatno vmešavala v Ukrajini. Ob tem je Moskvo pozval, naj naredi korak nazaj po zadnji zaostritvi razmer na vzhodu Ukrajine. (STA)

Sodišče EU razveljavilo direktivo o hrambi podatkov

LUXEMBOURG - Sodišče EU je včeraj razveljavilo evropsko direktivo o hrambi podatkov, ki telekomunikacijskim podjetjem nalaga shranjevanje osebnih podatkov za potrebe organov pregona. Sodišče namreč trdi, da direktiva krši temeljne pravice državljanov. Omenjena direktiva je bila sprejeta leta 2006 v sklopu protiterorističnih ukrepov po terorističnih napadih v Londonu in Madridu. Telekomunikacijskim podjetjem je naložila hrambo podatkov za obdobje do dveh let, državam članicam pa je naložila sprejem ustrezne nacionalne zakonodaje. Direktiva resno posega v temeljno pravico do spoštovanja zasebnosti in zaščite osebnih podatkov, meni sodišče in dodaja, da so postavljene določbe presegle tisto, kar je strogo potrebno. Zato je sodišče direktivo razveljavilo.

Umrla je hčerka Boba Geldofa Peaches

LONDON - Na svojem domu v Kentu je v starosti 25 let umrla britanska manekenka in hčerka glasbenika ter humanitarca Boba Geldofa, Peaches Geldof. Njeno truplo je našla policija, vzrok smrti še ni znan. Družina je po pisanju tujih tiskovnih agencij novico o njeni smrti potrdila v ponedeljek. "Bila je najbolj neukročena, najbolj vesela, najzabavnejša, najbistrejša, najduhovitejša in najbolj prismojena med vsemi nami. Zapisati 'bila' nas navdaja z nezanosno bolečino," je v izjavi za javnost zapisala njena družina. Peaches je bila še otrok, ko je njena mati Paula Yates leta 2000 umrla zaradi prevelikega odmerka mamil. V nedeľjo je tvitnila "jaz in moja mama" ter objavila sliko iz otroštva sebe in Paule Yates. Peaches se je v zadnjem desetletju uveljavila kot manekenka, televizijska voditeljica in kolumnistka. Bila je dvakrat poročena, najprej z ameriškim glasbenikom Maxom Drummeyem, od katerega se je ločila leta 2009 po samo šestih mesecih. Nato se je poročila s pevcem Thomasom Cohenom, s katerim je imela dva otroke. (STA)

AMNESTY INTERNATIONAL Evropske države ne ščitijo Romov pred naraščajočim nasiljem

LONDON - Evropske države so neuspešne pri brzdanju diskriminacije, zastraševanja in nasilja nad Romi, v nekaterih primerih pa celo same prilivajo olje na ogenj, v poročilu, objavljenem ob včerajšnjem mednarodnem dnevu Romov, opozarja mednarodna nevladna organizacija za človekove pravice Amnesty International (AI).

Ko v poročilu z naslovom Prosimo za pravico: neuspeh Evrope pri zaščiti Romov pred rasističnim nasiljem pojasnjuje organizacija, vlade širom Evrope Rome puščajo na cedilu na različne načine, kot so diskriminacija, prisilne izselitve, segregacija in podstandardno izobraževanje. "V zadnjih letih je v Evropi opazen porast protiromskega nasilja, odziv na ta alarmanten pojav pa je zaskrbljujoče nezadosten. Nedopustno je, da v sodobni Evropi nekatere romske skupnosti živijo v neprestanimi grožnjami nasilja in napadov v slogu pogromov," je poudaril programski direktor AI za Evropo in osrednjo Azijo John Dalhuisen. Dodal je, da pravosodni organi pogosto ne uspejo preprečiti rasističnih napadov in zagotoviti ustrezne preiskave motivov sovraštva ter kaznovanja storilcev. Ob tem je opozoril na dejstvo, da imajo številni pripadniki policije do Romov rasistična prepričanja, kar se ne rešuje.

Amnesty International tudi poziva vlade in Evropsko unijo, naj se jasno in iskreno zavežejo k izkoreninjenju diskriminacije, nestrpnosti in nasilja nad Romi. Organizacija v tokratnem poročilu izpostavlja položaj Romov oz. nasilje nad njimi na Češkem, v Franciji in Grčiji. Kar zadeva stanje na Češkem, AI opozarja na lanske protiromske proteste, ki so jih po vsej državi pripravile češke skrajno desničarske skupine. V Grčiji, ker živi med 250.000 in 350.000 Romov, se že generacije Romov soočajo z diskriminacijo, navaja AI in izpostavlja pogromom podobne napade na Rome v vasi Etoliko v zahodni Grčiji. Mnogi od 20.000 Romov v Franciji so tja pobegnili pred diskriminacijo v svojih državah, zdaj pa živijo v neformalnih naseljih, kjer imajo le redko dostop do osnovne infrastrukture in storitev. (STA)

FRANCIJA - Napovedal znižanje stroškov dela

Premier Valls prejel zaupnico

PARIZ - Novi francoski premier Manuel Valls (na sliki) je včeraj v parlamentu, kjer je predstavil program svoje vlade, napovedal, da bo njegova vlada do leta 2016 stroške dela znižala za 30 milijard evrov. Poleg tega naj bi nekoliko znižali davke za revnejša gospodinjstva. Napovedal je tudi nadaljevanje ukrepov za ureditev javnih financ.

Parlament mu je v skladu s pričakovanju po predstavitvi programa izglasoval zaupnico. Za njegovo vlado je glasovalo 306 poslancev, proti pa 239. Zmanjkalo mu je sicer 19 glasov podpore iz vrst večine, ki jo imajo v parlamentu vladajoči socialisti.

Cilj predstavljenih ukrepov je povečati konkurenčnost francoskih podjetij ter spodbuditi domačo porabo, je pojasnil Valls. Stroške dela naj bi znižali z ukinitvijo socialnih dajatev na minimalno plačo. Ta ukrep bo v veljavo stopil prihodnje leto. Davke za revnejša gospodinjstva, vključno s tistimi, v katerih živijo osebe z minimalno plačo, naj bi zmanjšali za pet milijard evrov, je povedal premier.

Tudi nova vlada bo nadaljevala s krčenjem javne porabe. Cilj je, je dejal Valls, da bi javno porabo od leta 2015 do leta 2017 znižali za 50 milijard evrov. Premier je ob tem poudaril, da "bo breme tega porazdeljeno med vse".

"Leta 2012 smo se soočili z dolgom, ki je šel v nebo, in primanjkljajem v višini 5,2 odstotka BDP. Vse do leta 2017 bomo nadaljevali urejanje javnih financ," je dejal.

pravi, je dejal Valls. Kje bodo privarčevali ostalo, ni pojasnil, piše AFP.

Zatrnil pa je, da varčevanje ne bo šlo na račun uničevanja francoskega socialnega modela ali javnih storitev. "Sem za spoštovanje zavez, za odgovornost pri javnih sredstvih, in ne za strogo varčevanje," je opozoril. Novi premier je še poudaril, da francoska podjetja ne bi smela trpeti zaradi previsokega tečaja evra, pri čemer je bil kritičen do Evropske centralne banke, češ da vodi denarno politiko, ki je manj naklonjena rasti kot politika ameriške ali japonske centralne banke.

Francoski predsednik Francois Hollande je dosedanjega notranjega ministra Vallsa, ki spada v desno krilo socialistov, na čelo vlade imenoval pred tednom dni po hudem porazu vladajočih socialistov na lokalnih volitvah. 51-letni Valls, ki je veljal za najbolj priljubljenega ministra v prejšnji vladi, je nasledil nepriljubljenega premiera Jean-Marca Ayraulta. (STA)

LONDON - Higgins na obisku Kraljica Elizabeta prvič sprejela irskega predsednika

LONDON - Irski predsednik Michael Higgins je včeraj kot prvi predsednik te države začel državniški obisk v Veliki Britaniji, ki bo po mnenju opazovalcev še utrdil vse tesnejše vezi med državama. V Londonu sta ga ločeno sprejela princ Charles in kraljica Elizabeta II., nagovoril pa je tudi oba domova britanskega parlamenta.

Higgins je v govoru v britanskem parlamentu poudaril, da so vezi med Irsko in Veliko Britanijo danes "močne in trdne", a je za trajen mir kljub temu potrebno še veliko dela. Zgodovinski obisk irskega predsednika po mnenju poznavalcev daje dokončen pečat na preobrazbo odnosov med sosednjima državama, ki jih je stoletja bremenila krvava zgodovina. (STA)

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** Talent show: La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale **15.20** La vita in diretta **16.50** Dnevnik in vreme **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Carosello Reloaded

21.15 Film: *Amazing Racer* – L'incredibile gara **23.10** Talk show: Porta a Porta

Rai Due

6.00 Nan.: La strada per la felicità **6.45** Risanke **8.15** Serija: Due uomini e mezzo **8.35** Nad.: Desperate Housewives **10.00** Dnevnik in rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Cold Case – Delitti irrisolti **17.45** Dnevnik in sport **18.45** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **20.30** 23.55 Dnevnik **21.00** Serija: LOL **21.10** Show: The Voice of Italy **0.10** Obiettivo Pianeta

Rai Tre

6.00 Novice **7.00** Tg Regione – Buongiorno Italia **7.30** Tg Regione – Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Report.: Mi manda RaiTre **11.15** Elisir **12.00** Dnevnik in rubrike **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Educational **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tg Regione – Leonardo, sledi Dnevnik LIS in Piazza Affari **15.10** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **19.00** 0.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.10** Aktualno: Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Chi l'ha visto? **23.15** Gazebo

Rete 4

6.10 Rubrika: Media shopping **6.25** Nad.: Chips **7.20** Nad.: Miami Vice **8.15** Nad.: Hunter **9.40** Nan.: Carabinieri **10.40** Rubrika: Ricette all'italiana **11.15** Sai cosa mangi? **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Aktualno: Lo sportello del Forum **15.35** Film: L'uomo che visse nel futuro **17.40** Nad.: My Life **18.00** Serija: Walker Texas Ranger **18.55** Dnevnik in vreme **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Champions League, Bayern Monaco – Manchester United **22.40** Speciale Champions League **0.00** Dentro la notizia

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved,

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (8. aprila 2014)

Vodoravno: F.G., opekar, rabarbara, Alo, Seton, nehotnost, Ozbič, Laa, V.L., N.R., RI, Primorje, očim, Renica, Vidali, tak, Abaja, nit, ilovnice, SKOJ, če, Sana, Janna; na sliki: Vinko Ozbič.

borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il Segreto **17.10** Show: Pomeriggio cinque **18.50** Kviz: Avanti un altro! **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Show: Striscia la notizia – La Voce dell'irruenza **21.10** Nad.: Il segreto **23.30** Film: Saturno contro (dram., It., '06)

Italia 1

6.50 Nan.: Friends **7.50** 15.25 Show: Vecchi bastardi **8.50** 16.20 Show: Urban Wild **10.00** 17.25 Show: Come mi vorrei **10.40** Serija: Dr. House – Medical division **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Grande Fratello **14.10** 18.05 Nan.: Simpsonovi **14.35** Risanka: Dragon Ball GT **18.30** Dnevnik **19.20** Serija: C.S.I. **21.10** Le Iene Show

La 7

7.30 Dnevnik **7.55** Omnibus **9.45** Coffee break **11.00** L'aria che tira **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Serija: Le strade di San Francisco **16.40** Nan.: Il commissario Cordier **18.10** Serija: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** Le invasioni barbariche

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.25** 12.45 Italia economia e meteo **7.40** Dok.: Il portolano **8.00** Dok.: Luoghi magici **8.30** Deželni dnevnik **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** Dnevnik **13.45** 21.00 Rubrika: Qui studio a voi stadio **17.30** 19.30, 20.30 Dnevnik **18.00** 19.00, 23.30 Trieste in diretta **20.00** Happy Hour **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Slovenija 1

6.55 Dobro jutro **10.35** City folk **11.00** Osmi dan **12.00** Dok. film: Pogled v prihodnost **13.00** 15.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tednik **14.20** Globus **15.10** Mostovi – Hidak **15.45** Kviz: Male sive celice **16.45** Dobra ura **17.00** Poročila **18.30** Infodrom **18.35** Risanke **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.05** Film tedna: Moj teden z Marilyn (dram., '11, i. M. Williams) **21.30** Kratki film: Nebo nad blokom **22.00** Odmevi, šport in vremenska napoved **23.10** Odkrito **0.00** Turbulenca

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.45** Infodrom **9.40** Zabavni kanal **10.20** Dobra ura **11.40** Dobro jutro **13.50** Nedeljsko popoldne **15.10** Glasnik **15.35** O živalih in ljudeh **16.00** Na vrtu **16.25** Evropski magazin **16.40** Mostovi – Hidak **17.25** Odbojka: državno prvenstvo, Panvita Pomgrad – ACH Volley, finale (m), druga tekma, prenos **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Košarka: državno prvenstvo, Union Olimpija – Krka, prenos **20.45** Žrebanje Super Lota **21.40** Športni izziv **22.10** Odd. o modi: Bleščica

22.50 Film: *Zmaga*

Slovenija 3

6.00 19.55, 21.55 Sporočamo **6.05** 19.00 Dnevnik **6.35** Primorska kronika **7.35** 20.00, 23.00 Aktualno **8.00** 8.30, 15.30, 17.30

Poročila **8.55** Kronika **9.00** Seje delovnih teles: 16. seja Odbora za infrastrukturo in prostor, prenos **14.00** Seje delovnih teles: 13. redna seja Odbora za gospodarstvo, prenos **15.40** Promo **17.00** Evropa v vsako vas **17.50** 19.30 Kronika **19.40** Slovenska kronika s tolmačem **20.15** Danes, izbor **20.30** Na tretjem... **21.30** Žarišče **21.45** Kronika **22.00** Točka preloma **Sporod se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru**

Koper

7.30 Infokanal **13.55** Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Meridiani **15.30** Klepet z... **16.00** Biker Explorer **16.30** Boben **17.30** Vsedanes – vzgoja in izobraževanje **18.00** Na obisku **18.25** Village Folk **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 23.45 Vsedanes – dnevnik, sledi šport **19.25** Šport **19.30** Ciak Junior **20.00** Slovenski magazin **20.30** City Folk **21.00** Plača vedno **Pantaloni** **22.15** Artevisione **22.45** Najlepše besede **23.15** Potopisi

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 15.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.15** ŠKL **10.15** 11.30, 14.30, 15.15 Videostrani **12.00** Večeževanje **17.30** Med nami **18.50** Predstava: Avtorskop **19.30** Besede miru **20.00** Predstavljamo: Center za mikroskopijo in spektroskopijo UNG **21.00** Koncert Julije Kramar **22.00** Glasbeni večer, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije **6.55** 12.30 Nad.: Budva na morskem peni **8.05** 16.45 Nad.: Želim te ljubiti **9.00** 10.10, 11.20 TV prodaja **9.15** 15.45 Nad.: Prepovedana ljubezen **10.25** 17.55 Nad.: Vrtnec življenja **11.35** Serija: Prenovimo kopalnico **12.00** Serija: Kamera teče **13.45** 23.30 Serija: Zdravnikova vest **14.40** 22.25 Nad.: Hiša iz kart **19.00** 21.55 24UR - novice **20.00** Nad.: Je bella cesta **21.15** Serija: Mamin dan

Kanal A

6.50 Risanke serije **8.05** 13.40 Serija: Nove pustolovščine stare Christine **8.30** 19.00 Serija: Veliki pokovci **8.55** 14.10 Serija: Alarm za Kobra 11 **9.50** 15.10 Nad.: XIII: Na sledi zarote **10.55** Astro Tv **12.25** Tv prodaja **13.10** 19.25 Serija: Vzgoja za začetnike **16.15** Film: Ukradeni izum **18.00** 19.55 Svet **20.05** Film: Ptič na žici **22.10** Nad.: Grimm **23.05** Film: Ponovno v ringu

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Studio D; 12.00 Od srede do srede; 12.40 Hrana za dušo in telo; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Dolgo desetnajsto stoletje; 14.40, 17.00 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga; 18.00 Glasbeni magazin; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Predvidevane danes; 9.30 Poročila; 10.00 Živalski blues; 10.30 Poročila; 11.00 Ob enajstih!; 11.30 Poročila; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Na rešet; 14.00 Aktualno; 14.30 Poročila; 15.30 DIO; 16.20 Prireditve danes; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Koncertna prizorišča; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Indie ni Indija.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna;

IRIS Sreda, 9. aprila
Iris, ob 21. uri

L'attimo fuggente

ZDA 1989

Režija: Peter Weir

Igrajo: Robin Williams, Robert Sean Leonard in Ethan Hawke

V znamenju latinskega reka carpe diem, se mladi profesor Keating preizkusi s podajanjem zahtevnih lekcij poezije in svobodnega razmišljanja, skupini ambicioznih študentov Weltonovega zavoda v Vermonthu.

Prava himna upor in poglavljenemu razmišljanju o človekovem vsakdanju, ki jo je scenarist Tom Shulman postavil na konec petdesetih let, je Weirovemu celovečercu omogočila izreden uspeh in zlati oskarjev kipeč.

VREDNO OGLEDA

Primorski dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

Poštni t. r. PRAE DZP s. r. l. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

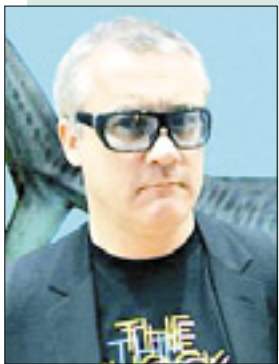
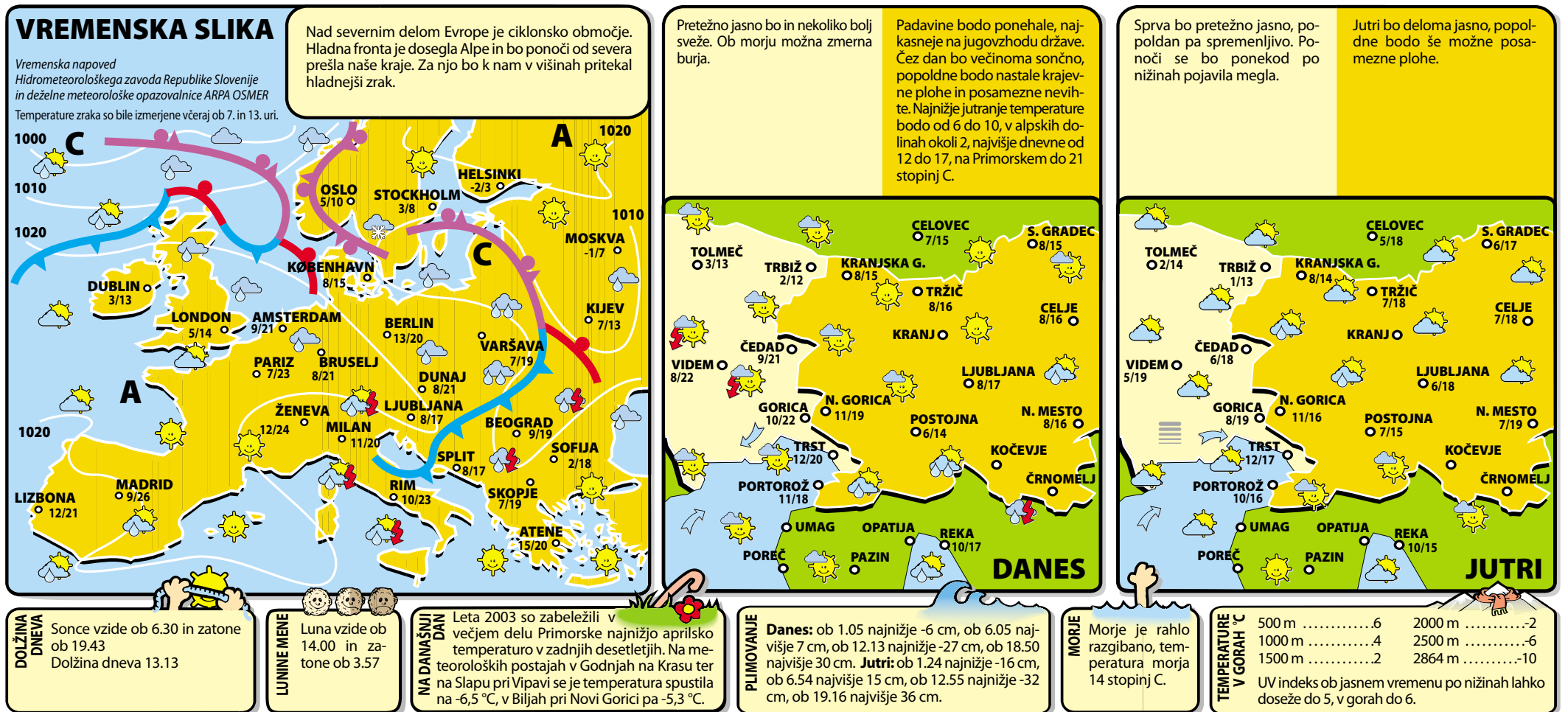
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v tujini

in v zvezi s tem

izdajanje

in v zvezi s tem

Damien Hirst bo izdal avtobiografijo

LONDON - Britanski umetnik Damien Hirst bo pri založbi Penguin Books izdal zaenkrat še nenaslovljeno avtobiografijo. Kontroverzni umetnik, znan po diamantni lobanji, seriji slik z metulji, slikah s prepoznavnimi pikami in živalih v formaldehidu, zatrjuje, da bo v delu razgalil svet britanske moderne umetnosti, poroča BBC. Hirst se je rodil leta 1965 v Bristolu. Prve mednarodne uspehe je dosegel v 90. letih minulega stoletja in leta 1995 prejel Turnerjevo nagrado. Je eden najbolj znanih predstavnikov skupine Young British Artists (YBA), njegove umetnine pa so del večine svetovnih zbirk sodobne umetnosti. Je tudi tretji živeči britanski umetnik, ki mu je uspelo prodati umetniško delo za več kot milijon funtov. (STA)

Porcelanasta skodelica prodana za 36 milijonov dolarjev

HONGKONG - Redko kitajsko skodelico za vino, ki datira v obdobje dinastije Ming, so včeraj na dražbi v Hongkongu prodali za 35,05 milijona dolarjev (25,95 milijona evrov). S tem je bila dosežena rekordna cena za kitajski porcelan na dražbi. Novi lastnik te dragocenosti je šanghajski milijarder Liu Yiqian, so sporočili iz avkcijske hiše Sotheby's. Skodelico, okrašeno z barvnimi sličicami petelina, kokoši in piščancev, so izdelali v času Chenghuaueve vladavine med letoma 1465 in 1487. Skodelica predstavlja vrhunec produkcije porcelana iz časa dinastije Ming. (STA)

NESREČA - Pred mesecem dni je izginilo malezijsko potniško letalo

Tekma s časom v iskanju signala črne skrinjice

PERTH/PEKING - V južnem Indijskem oceanu se nadaljuje iskanje razbitin malezijskega letala, ki je izginilo pred natanko enim mesecem. Preiskovalci trenutno iščejo predvsem signale črnih skrinjic letala, ki bosta najverjetneje kmalu prenehali oddajati. Svoji potnikov letala so se medtem v ponedeljek zvečer v Peking zbrali na bedenju za žrtve nesreče.

Boeing 777 malezijske družbe Malaysia Airlines, ki je bil z 239 ljudmi na krovu na poti iz Kuala Lumpurja v Peking, je izginil 8. marca, ko se je za njim izgubila vsaka sled. Kasneje so ugotovili, da je letalo najverjetneje strmoglavilo v južnem Indijskem oceanu okoli 1800 kilometrov severozahodno od avstralskega mesta Perth, vendar še niso našli nobenih njegovih ostankov.

V iskalni akciji, kakršne še ni bilo,

zdaj sodeluje enajst vojaških in tri civilna letala ter 14 ladij. V zadnjih dneh so avstralske vojaške ladje na območju, kjer je letalo predvidoma strmoglavilo v morje, dvakrat zaznale utripajoče signale, ki bi jih lahko oddajali obe črni skrinjici pogrešanega letala, a skrinjic še niso natančneje locirali, prav tako niso našli nobenih drugih ostankov letala.

Preiskovalci so v vse hujši tekmi s časom, saj naj bi obe črni skrinjici zaradi izpraznjenih baterij predvidoma prenehali delovati v kratkem, morda že danes. Črne skrinjice praviloma oddajajo signal 30 dni po letalski nesreči, vendar pa so v preteklosti že zabeležili tudi primere, ko so delovale dlje.

Avstralski vojaški ladji, ki imata posebne naprave ameriške mornarice za odkrivanje signalov črnih skrinjic, in bri-

tanska jedrska podmornica Tireless, se še trudijo zaznati signale črnih skrinjic. Vodja iskalne akcije Angus Houston je napovedal, da bodo signale črnih skrinjic iskali, dokler ne bodo popolnoma prepričani, da sta "utihnila".

Šele tedaj bodo pod vodo spustili posebnega podvodnega robota, ki bo preiskal morsko dno. Signali črnih skrinjic bi preiskovalcem po njegovem pomagali zožiti območje iskanja razbitin, zato upajo, da jih bodo zaznali vsaj še enkrat.

Svoji potnikov letala pa so se v ponedeljek zvečer v Peking zbrali na bedenju za žrtve nesreče. Srečanja v hotelu Lido se je udeležilo več deset svojcev pogrešanih, ki so iz sveč oblikovali letalo v srcu, ter se v krogu posedli okoli njega. Okoli tretjina potnikov letala je bilo Kitajcev. (STA)

Otroci na bedenju za pogrešane potnike izginulega letala

ANSA

LETALSTVO - Obetajoča tehnologija

Evropska komisija snuje pravila za drone

BRUSELJ - Evropska komisija pripravlja nova pravila za delovanje civilnih dronov oz. brezpilotnih letalnikov. Kot so sporočili iz Bruslja, bodo ti upoštevali vprašanja varnosti, zaščite, zasebnosti, varstva podatkov, zavarovanja in odgovornosti.

S sprejetjem strogih pravil bi evropska podjetja lahko dobila vodilno vlogo na svetovnem trgu relativno nove tehnologije brezpilotnih letalnikov, hkrati pa bi bili vzpostavljeni vsi potrebni zaščitni ukrepi, pojasnjujejo v komisiji.

Tehnologija namreč dozoreva in obstaja potencial za precejšnjo rast in ustvarjanje delovnih mest. Po nekaterih ocenah bi v naslednjih desetih letih lahko dosegla desetodstotno vrednost letalskega trga, kar pomeni 15 milijard evrov na leto, so izračunali v Bruslju.

Civilni brezpilotni letalniki se lahko uporabljajo za preverjanje škode na cestnih in železniških mostovih,

spremljanje naravnih nesreč, kot so poplave, in škropljenje posevkov z največjo natančnostjo, je ob tem zapisal podpredsednik Evropske komisije Sim Kallas, ki je pristojen za promet.

"Če kdaj, je zdaj pravi čas za ukrepanje na evropski ravni. Daljinsko vodeni letalniki bodo namreč že skoraj po definiciji prečkali meje, industrija pa je še vedno v povojih. Tako imamo priložnost, da določimo enoten niz predpisov, ki bodo lahko primerni za vse, tako kot pri letalih," je prepričan.

Naprave se namreč vse pogosteje uporabljajo v različnih sektorjih in državah Evrope, med drugim na Švedskem, v Franciji in Združenem kraljestvu, vendar je regulativni okvir, ki ureja njihovo delovanje, razdrobljen. Zanje veljajo osnovni nacionalni varnostni predpisi, vendar se ti med državami članicami razlikujejo, številni ključni zaščitni ukrepi pa se ne obravnavajo na usklajen način, so zapisali v komisiji. (STA)